

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Návrh strategického plánu mikroregionu Kuřimka

Diplomová práce

Autor: Bc. Pavlína Vlčková

Vedoucí práce: doc. Ing. Gabriela Chmelíková, Ph.D.

Brno 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci na téma „Návrh strategického plánu mikroregionu Kuřimka“ vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne: 18. května 2015

.....

podpis

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí práce, doc. Ing. Gabriele Chmelíkové, Ph.D. za čas věnovaný konzultacím diplomové práce a za cenné rady a připomínky. Děkuji také všem respondentům, kteří se zapojili do realizovaného dotazníkového šetření. Ráda bych také poděkovala svojí rodině a přátelům za neocenitelnou podporu během mého vysokoškolského studia.

ANOTACE

VLČKOVÁ, P. *Strategický plán mikroregionu Kuřimka*. Diplomová práce. Brno, 2015.

Diplomová práce se zabývá strategickou analýzou a následně návrhovou částí strategického plánu pro mikroregion Kuřimka. V teoretické části práce je vymezena základní problematika související s tématem diplomové práce. Praktická část práce analyzuje a následně vyhodnocuje současný stav území mikroregionu Kuřimka z pohledu tří pilířů udržitelného rozvoje. Součástí práce je kvantitativní průzkum pomocí dotazníkového šetření mezi obyvateli mikroregionu Kuřimka. Na základě výsledků provedených analýz je navrhnout akční plán, který je součástí strategického plánu. Závěrem práce jsou vypracovány návrhy konkrétních rozvojových aktivit pro využití výsledků práce v praxi.

Klíčová slova: mikroregion, udržitelný rozvoj mikroregionu, strategická analýza, strategické plánování, strategický plán, akční plán

ANOTATION

VLČKOVÁ, P. *Strategic plan of micro-region Kuřimka*. Diploma thesis. Brno, 2015.

This diploma thesis deals with strategic analysis, and then proposes part of strategic plan for micro-region Kuřimka. In the theoretical part the core issues related to the topic of the thesis is defined. The practical part analyzes and evaluates the current state of the micro-region Kuřimka from the perspective of the three pillars of sustainable development. The thesis contains a quantitative survey using a questionnaire survey among inhabitants of the micro-region Kuřimka. Based on the results of analyzes is suggested the action plan of strategic plan. Finally, the thesis proposes specific development activities that can be used in practice.

Key words: micro-region, sustainable development of micro-region, strategic analysis, strategic planning, strategic plan, action plan

TENTO LIST BUDE PŘI VAZBĚ NAHRAZEN ZADÁNÍM

OBSAH

1 ÚVOD.....	8
2 CÍL PRÁCE	10
3 LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
3.1 Regionální rozvoj.....	11
3.2 Mikroregion	12
3.2.1 Vznik a typologie mikroregionů	12
3.2.2 Fungování mikroregionu.....	14
3.2.3 Financování mikroregionu	14
3.3 Strategické řízení	15
3.3.1 Základní etapy strategického řízení	17
3.3.2 Strategické plánování.....	19
3.3.3 Strategický plán	22
3.3.4 Zpracování strategického plánu	23
3.3.5 Fáze zpracování strategického plánu	25
3.3.6 Návaznost strategického plánu na další dokumenty	28
3.4 Mikroregion a strategický plán	29
4 MATERIÁL A METODIKA.....	30
5 ANALYTICKÁ ČÁST.....	32
5.1 Mikroregion Kuřimka	32
5.1.1 Poloha mikroregionu.....	33
5.1.2 Stručná charakteristika členských obcí.....	33
5.1.3 Aktéři regionálního rozvoje	36
5.2 Situační analýza	37
5.2.1 Environmentální pilíř.....	37
5.2.2 Sociální pilíř.....	43
5.2.3 Ekonomický pilíř	52
5.3 Kvantitativní průzkum	64
5.3.1 Výsledky dotazníkového šetření dle jednotlivých otázek.....	65

5.3.2 Shrnutí popisu dat a vyhodnocení výzkumné otázky	78
5.4 SWOT	79
6 STRATEGICKÁ ČÁST	82
6.1 Vize mikroregionu Kuřimka	82
6.2 Oblasti a priority rozvoje	82
6.3 Opatření a rozvojové aktivity	85
7 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	91
7.1 Akční plán mikroregionu Kuřimka pro rok 2016	91
8 DOPORUČENÍ A ZÁVĚR.....	102
Seznam použité literatury	103
Seznam grafů	109
Seznam obrázků.....	109
Seznam tabulek	110
Seznam příloh	111

1 ÚVOD

„A goal without a plan is just a wish.“

Antoine de Saint-Exupery

Téma regionálního rozvoje se dostává stále více do popředí diskusí odborníků i laiků v nejrůznějších oblastech. Obecně pojem „rozvoj“ chápeme jako proces posunu k lepšímu. Regionální rozvoj obsahuje územní faktor, jedná se tedy o činnosti napomáhající k lepším podmínkám pro život v konkrétní lokalitě, ať už v obci, regionu, v zemi či na celém kontinentu.

Všichni se chtějí rozvíjet a posouvat současný stav k lepšímu. Každý subjekt musí reagovat na současné příležitosti a hrozby vnějšího prostředí. Při procesu rozvoje je však velmi důležité respektovat zásady udržitelnosti. Uvědomit si, že se lokalita musí rozvíjet komplexně a nesmí se opomenout žádný z pilířů udržitelného rozvoje. Ekonomická, sociální i environmentální oblast rozvoje spolu úzce souvisí a obory se vzájemně doplňují. Strategické dokumenty navrhnou směr, kterým by se území mělo za současných podmínek rozvíjet. Současně definují způsob, jak koordinovat aktivity uvnitř regionu, aby docházelo k vyváženému růstu území.

Na otázku proč věnovat čas zpracování strategického plánu, odpovídá citát již z 20. století od známého francouzského spisovatele Antoine de Saint-Exupery uvedený na začátku kapitoly, „cíl bez vypracovaného plánu je pouze přáním“. Konkrétní strategie rozvoje je žádoucí jak v soukromé, tak i veřejné sféře. Plánuje se na evropské, národní, regionální i místní úrovni, kdy jednotlivé dokumenty na sebe vzájemně navazují.

Obce mají často stejné nebo velmi podobné problémy a proto je logické řešit společné zájmy dohromady a vzájemně spolupracovat. Obce se sdružují a vznikají mikroregiony. Diplomová práce navrhuje strategický dokument pro mikroregion Kuřimka, který byl

zvolen na základě osobních preferencí autorky. Mikroregion obsahuje čtyři členské obce a to Chudčice, Moravské Knínice, Veverskou Bítýšku a město Kuřim.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část, kapitola Literární rešerše, obsahuje čtyři podkapitoly, v rámci kterých jsou definovány pojmy, se kterými se v práci dále pracuje. Pomocí odborné literatury je ukotvena problematika oblasti regionálního rozvoje, mikroregionů a strategického řízení. Kapitola obsahuje teoretické pohledy na tvorbu strategických dokumentů.

Praktická část práce se skládá ze tří kapitol: Analytické, Strategické a Implementační části. V rámci Analytické části práce je zpracována situační analýza řešeného území, kvantitativní průzkum mezi obyvateli mikroregionu a analýza SWOT. Jsou interpretovány výsledky všech provedených analýz, na základě kterých byly vypracovány dvě následující kapitoly. Strategická část stanovuje vizi mikroregionu, formuluje rozvojové oblasti, priority, opatření a konkrétní aktivity. Definuje doporučení, jaké projekty by bylo vhodné realizovat pro komplexní udržitelný rozvoj mikroregionu Kuřimka. Implementační část diplomové práce obsahuje návrh šesti zpracovaných rozvojových projektů ve formě projektové fiše, které lze v rámci akčního plánu strategického plánu realizovat v roce 2016.

2 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je návrh strategického plánu pro mikroregion Kuřimka. Hlavní cíl je členěn na cíle dílčí:

- teoreticky ukotvit problematiku diplomové práce pomocí odborné literatury
- vypracovat situační analýzu, detailně a komplexně popsat současnou situaci na území mikroregionu Kuřimka
- realizovat a vyhodnotit dotazníkové šetření ohledně spokojenosti obyvatel s životem v mikroregionu Kuřimka
- identifikovat silné a slabé stránky spolu s příležitostmi a hrozbami mikroregionu Kuřimka pomocí analýzy SWOT
- vypracovat návrh rozvojových oblastí, priorit a opatření
- navrhnout zásobník konkrétních rozvojových aktivit
- zpracovat návrhy šesti specifických aktivit do akčního plánu mikroregionu Kuřimka ve formě projektové fiše

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Tématem diplomové práce je návrh strategického plánu pro mikroregion Kuřimka. Aby mohl být dokument navržen, je nutné definovat základní pojmy užívané v celé práci. Úvodem jsou vymezeny pojmy regionální rozvoj, mikroregion a strategie. Následná literární rešerše komparuje pohledy strategického řízení a plánování od různých autorů, vymezuje postup a podmínky vzniku strategického dokumentu, přístupy k tvorbě dokumentu, návaznost na ostatní dokumenty a význam strategického řízení pro mikroregion. Při definování strategického řízení obce či mikroregionu lze vycházet také z komerčního prostředí, proto následující kapitola obsahuje odborné zdroje jak z oblasti veřejného, tak i soukromého sektoru.

3.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je výrazem velmi obsáhlým. Neexistuje jedna jednotná definice. Jako společný znak definic regionálního rozvoje lze uvést, že se jedná o rozvoj specifického území pomocí aktivit, vykonávanými územními představiteli veřejné správy. *Smyslem regionálního rozvoje je zlepšit podmínky v regionu tak, aby byl zajištěn jeho trvalý růst, trvale udržitelný rozvoj* (Kohout, 2013, s. 1).

Udržitelný rozvoj je, na rozdíl od rozvoje regionálního, ukotven v české legislativě. Podle § 18 stavebního zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování *spočívá udržitelný rozvoj území ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích*. Regionální rozvoj obsahuje různé komponenty. Obecně lze uvést tři základní skupiny, tři pilíře udržitelného rozvoje a to pilíř ekonomický, sociální a ekologický. Mezi těmito pilíři je nezbytné udržovat rovnováhu (Maier, 2012; Wokoun, 2008; Kohout, 2013).

3.2 Mikroregion

Stejně jako je velmi širokým pojmem regionální rozvoj, také definice samotného pojmu region není jednoznačná. Region bývá v různých textech často užíván a přitom nemá vždy identický význam. Region je definován na základě toho, pro jaký účel se vymezuje. Kohout (2012, s. 5) uvádí, že *region je geograficky ohraničené území, zpravidla menší než státní celek a větší než obvod jedné obce*. Také podle Knolla a Knolla (2002) je mikroregionem území, které je větší nežli rozloha jedné obce a tato oblast vykazuje stejné či podobné charakteristiky území, společné problémy k řešení.

Mikroregion se nejčastěji tvoří v okolí přirozeného, spádového centra specifického území. V České republice není legislativně jasně vymezena charakteristika mikroregionů, v praxi se pak subjekty mohou výrazně lišit. Mohou mít různou velikost, liší se polohou vůči centrům osídlení a mají různý počet členských obcí. Ve velkých mikroregionech lze najít značné rozdíly mezi členskými obcemi, může existovat i další vnitřní členění obcí. Podle Ministerstva vnitra České republiky má většina mikroregionů na území České republiky maximálně deset členských obcí a do deseti tisíc obyvatel. V souvislosti s novelou zákona o obcích v roce 2000 vzniklo nejvíce mikroregionů v době od roku 1999 do roku 2001. Po roce 2001 má tvorba mikroregionů na území České republiky spíše klesající tendenci (Ministerstvo vnitra České republiky; Pápol a Pavlas, 2006).

3.2.1 Vznik a typologie mikroregionů

Škrabal (2006, s 23) uvádí typologii regionu dle následujících hledisek:

- *Poměr velikosti první největší a druhé největší obce mikroregionu*

Na základě tohoto kritéria lze odlišit dva typy mikroregionů a to buď sdružení menších obcí kolem většího spádového centra nebo spolupracující obce přibližně stejné velikosti.

- *Důvod dobrovolné spolupráce*

Účel spojování obcí z důvodu založení mikroregionu rozděluje Pápol a Pavlas (2006) do dvou skupin. Buď se obce spojí za účelem celkového rozvoje lokality a řeší se obecné

zájmy regionu nebo vzniknou za účelem konkrétní akce a vyřeší specifický problém regionu. V druhém případě se převážně jedná o investiční akce, kdy se po dosažení cíle spolupráce obcí zase ukončí. Po pozitivní zkušenosti takovéto spolupráce se může skupina obnovit za dalším konkrétním úkolem.

- *Právní subjektivita/ forma*

Existují dvě hlavní skupiny dělení dle právní subjektivity mikroregionů:

1. Dobrovolné svazky obcí

Dobrovolný svazek obcí obce uzavírají dle Zákona o obcích, 128/2000 Sb. Podle § 46 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích *mohou obce při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat*. Podle § 49 *mají obce právo být členy dobrovolného svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů*. Obce mohou svazky vytvářet, ale také vstupovat do již dříve vytvořených subjektů, členem však může být pouze obec. Svazek obcí vystupuje jako právnická osoba, takže subjektu plynou i patřičné práva a povinnosti.

Pro vznik svazku obcí musí být zhotovena smlouva a o vytvoření a stanovy s určenými členy statutárního orgánu svazku obcí. Vzájemná spolupráce obcí, na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, může být právně vymezena smlouvou uzavřenou ke splnění konkrétního úkolu nebo smlouvou o vytvoření dobrovolného svazku obcí (Pápol a Pavlas, 2006).

2. Jiná právní subjektivita

Mikroregion může vzniknout také jinou právní subjektivitou podloženou platnou legislativou České republiky.

- *Dle Občanského zákoníku. Zájmová sdružení právnických osob se soukromoprávními subjekty (§20 f až § 20 j) občanského zákoníku*
- *Dle obce jako společníka a. s. či spol. s r. o.*
- *Dle zvláštních zákonů (zákon č. 227/1997, nadační fond) (Škrabal, 2006, s 23).*

3.2.2 Fungování mikroregionu

Pro efektivní fungování mikroregionu je rozhodující zvolit hned při založení subjektu vhodnou strategii. Mezi nejdůležitější zásady efektivního fungování mikroregionu patří:

- Vypracování stanov, které slouží jako pravidla ve společném plnění dobrovolně přijatých cílů.
- Založení řídicí struktury subjektu, zajišťující operativní rozhodování, respektování názorů, efektivní kontrolu a návaznost rozvojových strategií.
- Formulace pravidel hospodaření členských obcí.

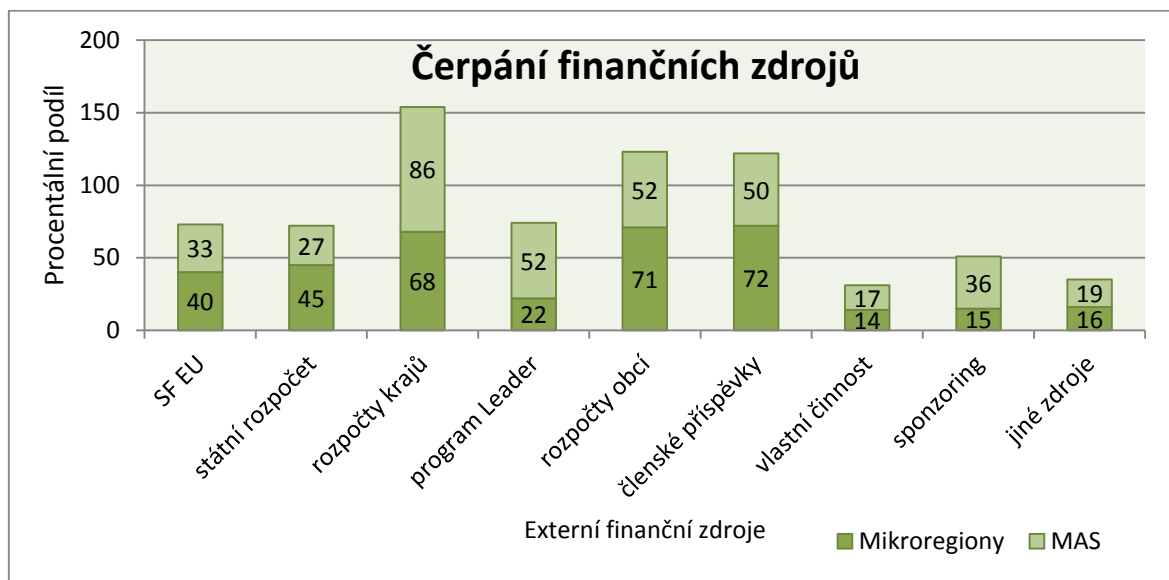
Vymezení činností, kterým se mikroregion bude věnovat (Pápol a Pavlas, 2006).

Mikroregion je zastupován radou nebo výborem, tzv. managementem, který je složen převážně ze starostů členských obcí, většinou v počtu 3 – 5 zástupců. Management mikroregionu komunikuje s vnějším okolím mikroregionu, iniciuje a připravuje náměty projektů (Pápol a Pavlas, 2006).

3.2.3 Financování mikroregionu

Financování mikroregionů je zajištěno ze zdrojů interních i externích. Mezi vlastní finanční prostředky patří příspěvky členských obcí mikroregionu. Finanční podpora členských obcí je předepsána interními pravidly organizace, nejčastěji se odvíjí výše příspěvků dle počtu obyvatel v konkrétní obci. Mikroregion nezískává externí finance na zajištění provozu a fungování subjektu. Za tímto účelem slouží vnitřní příjmy, které nepředstavují více než jednu čtvrtinu celkových příjmů mikroregionu. Zkušenosti s čerpáním externích finančních zdrojů MAS i mikroregionů zkoumalo Ministerstvo vnitra České republiky. Výsledky průzkumu jsou zobrazené v Grafu 1. Pro mikroregion jsou tři nejvýznamnější zdroje financování a to členské příspěvky obcí mikroregionu, rozpočty krajů a samotných členských obcí (Ministerstvo vnitra České republiky).

Graf 1: Zkušenosti s čerpáním finančních zdrojů mikroregionů a MAS

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ministerstva vnitra České republiky

Na specifickém území působí často současně více subjektů. Mikroregiony spolupracují s dalšími subjekty a mohou být i funkčně propojeny, s místními akčními skupinami, tzv. MAS. MAS vznikaly hojně mezi lety 2005 – 2007, a to účelně díky programu Leader, který byl určen venkovským oblastem. Rozdíl mezi místními akčními skupinami a mikroregiony lze spatřit rozdíl v hustotě obyvatel. V případě MAS je hustota obyvatel o něco nižší, než je tomu v případě mikroregionu (Ministerstvo vnitra České republiky).

3.3 Strategické řízení

Samotný termín strategie, z řeckého výrazu „strategia“, byl dříve užíván především ve vojenské terminologii a význam slova byl schopnost vůdce vést své vojsko. Pojem vyjadřuje vlastnost být schopen vytvořit plán aktivit, díky kterým bude úspěšně dosaženo cíle. Během 20. století se strategické postupy postupně přesouvaly čím dál více také mimo vojenské disciplíny. Strategie se v současné době běžně používá ve spojení s různými činnostmi, v procesu řízení je dnes takřka neoddělitelnou součástí (Tyll, 2006; Wokoun, 2008).

Od šedesátých let minulého století se v odborné literatuře začínají objevovat různé definice strategického řízení. Cílem strategického řízení jakéhokoliv subjektu je efektivně dosáhnout stanovených cílů a vize, analýza a formulace jakým způsobem se cílů a vize dosáhne a získá určitou konkurenční výhodu. Ve veřejném sektoru se strategické řízení začalo rozvíjet ještě o něco později. Ve Velké Británii vznikaly první strategické dokumenty pro usměrnění regionálního rozvoje měst v 80. letech 20. století. Strategické řízení a plánování není součástí územního plánování, vyvíjí se jako samostatný obor. V České republice se začínají zavádět principy strategického řízení ve veřejné správě od druhé poloviny 90. let (Fotr, 2012; Pavlík, 2014; Perlín a Bičík, 2006).

Strategické řízení je podle Wokouna (2008, s. 430) *složitý interaktivní proces, kladoucí velké odborné i lidské nároky na všechny jeho aktéry*. Fotr (2012, s. 26) definuje strategické řízení *jako umění a vědu, jak formulovat, implementovat a hodnotit ve všech funkčních částech podnikatelského subjektu taková rozhodnutí, která zaručí dosažení stanovených cílů*. Jedná se tedy o náročný proces tvorby vhodného živého dokumentu, projektu, díky kterému lze splnit stanovené cíle.

V definicích strategického řízení je klíčovým pojmem termín vize. *Vize se ve strategickém řízení chápe jako přesné a strukturované vyjádření stavu subjektu v konkrétním budoucím časovém horizontu* (Fotr, 2012, s. 34). Vize může být rozpracována do dílčích, specifických, logicky propojených, komponentů, které komplexně musí dávat smysl. Na základě jednotlivých komponentů se stanovují strategické cíle a prostředky, kterými jich bude dosaženo. Vize musí obsahovat inovační náboj, jak se daný subjekt posune, v čem bude pokrok a změna oproti současnosti. Vize je specifická pro každý subjekt, formuluje představy, kam, ať už podnik či město, směřuje (Pavlík, 2014; Fotr, 2012).

Stát se úspěšným provozovatelem firmy znamená dívat se dopředu a dívat se dopředu znamená zpracovat plán. Predikování budoucnosti zahrnuje značné riziko, ale nevěnovat se plánování může znamenat katastrofu (Staňková, 2007, s. 20). Stejně jako se úspěšný provozovatel musí dívat dopředu, aby se firma stala úspěšnou, tak i činitelé veřejné správy musí myslet na budoucí vývoj regionu a podpořit pozitivní příležitosti pro rozvoj. Principy

efektivního řízení obce vychází dle Pavlíka (2014) ze zkušeností ze soukromého sektoru. Také Wokoun (2008, s. 432) uvádí, že *organizace veřejného sektoru mohou být svým chováním a jednáním podobné komerčním organizacím*. Rozdíl mezi veřejným a soukromým subjektem lze spatřit v oblasti vlastnických práv, kontroly a případných omezení z vnějšího prostředí.

Podle Pavlíka (2014, s. 21) je *strategické řízení nástroj pro řízení státní správy i samosprávy. Realizace vize a strategie města se stává součástí veřejných služeb*. Důvodem, proč se také v sektoru veřejné správy řídit pravidly a principy efektivního řízení jsou především objektivní potřeby obcí a regionů. Důvod lze najít také v zákoně o finanční kontrole, § 4 odst. 2, č. 320/2001 Sb., kde jsou ukotveny zásady ohledně povinností obcí v oblasti efektivního řízení a strategické plánování právě k efektivnímu řízení značně přispívá (Pavlík, 2014; Wokoun, 2008).

3.3.1 Základní etapy strategického řízení

Strategické řízení lze rozdělit do **čtyř základních etap**, a to formulace strategie, tvorba strategie, implementace strategie a evaluace strategie (Fotr, 2012).

Formulace strategického záměru slouží k jasnému definování cílového stavu a popisu postupu, díky kterému bude dosažen. Na základě poslání firmy se odvodí a formuluje konkrétní vize a následně mohou být definovány konkrétní strategické cíle, které jsou v souladu s návrhy jejich naplnění i časovou působností. Dalším krokem je analýza prostředí, která identifikuje faktory, které mohou mít vliv na strategický záměr (Fotr, 2012).

Analýza prostředí se promítne v analýze SWOT, která je jedním z nejnámějších a nejpoužívanějších nástrojů ve strategickém plánování. Počáteční písmena zkratky jsou odvozené ze čtyř stěžejních oblastí analýzy. **Strengths** (silné stránky) a **Weaknesses** (slabé stránky) analyzují vnitřní prostředí dané problematiky. **Opportunities** (příležitosti) a **Threats** (hrozby) naopak nahlíží na vnější prostředí. Tato metoda napomáhá k rychlé znalosti a porozumění řešeného území či problematiky. Pokud se využívá analýzy SWOT

ve strategickém plánování, měla by být vždy doplněna vhodnou podrobnější studií a neprovádět strategická rozhodnutí jen na základě zjednodušeného výstupu. Lze vypracovat i více variant dokumentu a následně vyhodnotit a zvolit tu nejvhodnější, případně vypracovat korekce předpokladů. Výsledkem této fáze strategického řízení je strategický záměr (Fotr, 2012; Levicki, 2003).

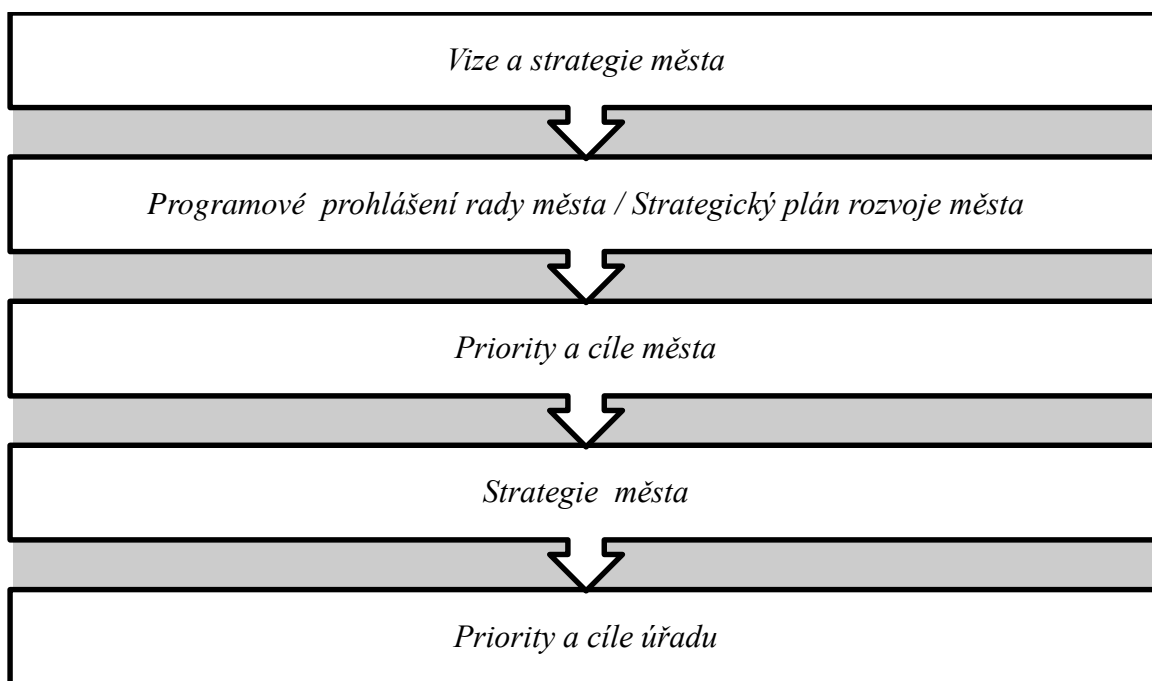
Tvorba strategie zahrnuje různé vstupní analýzy, studie, strategickou mapu apod. Dlouhodobé strategické cíle je vhodné rozložit na cíle krátkodobé s funkční strategií. Na základě těchto prací lze formulovat specifický strategický plán. Součástí této fáze je také stanovení metrik pro následnou evaluaci a kontrolu. Výstupem této etapy je detailně vypracovaný strategický plán, připravený k implementaci (Fotr, 2012).

Implementace strategie je realizována pomocí operativního řízení. Cílem operativního řízení je zajistit vhodné podmínky k průběhu plnění stanovených aktivit a respektovat především legislativní předpisy a standardy. Během této fáze mohou být vypracovány dílčí operativní plány a aktivity. Jednotlivé procesy jsou samostatně koordinovány a vypracují se následné reporty o průběhu a výsledcích dílčích cílů a činností (Fotr, 2012).

Hodnocení strategie se uplatňuje po celou dobu strategického řízení. Prostředí není statické a proto se v průběhu vypracovávání i implementace strategie může měnit. Je nutné sledovat vnější i vnitřní faktory, průběžně vyhodnocovat dosažené výsledky, navrhnout úpravy a aktualizovat dokument. Vyhodnocují se jak faktory tvrdé, pomocí kvantifikačních metod, tak i faktory měkké, dle kvalitativních metod. *Postupy hodnocení strategie jsou zaměřeny na dva základní směry, a to na: korekci probíhajících procesů pomocí tzv. „předstižných ukazatelů“ a vyhodnocení naplnění strategie a strategických cílů jako celku po ukončení realizace procesů pomocí tzv. „zpožděných ukazatelů“* (Fotr, 2012, s. 29).

Na Obrázku č. 1 jsou přehledně znázorněny principy efektivního řízení města.

Obrázek 1: Efektivní řízení města

Zdroj: vlastní zpracování dle Pavlíka (2014, s. 23)

Obrázek 1 je určen pro obce, tyto posloupnosti a principy plánování lze aplikovat i na případ mikroregionu. Základním dokumentem pro řízení územní jednotky je strategický plán. Je nezbytné, aby se na tvorbě tohoto dokumentu podílela samospráva obce ve spolupráci s dalšími experty, organizacemi apod. Úzká spolupráce územní jednotky je nutná (Pavlík, 2014).

3.3.2 Strategické plánování

Soukromý sektor zavádí strategické plánování a následně analyzuje výsledky a úspěchy podniku, na kterých se právě dlouhodobé plánování podílí. Průzkum v šesti zemích ohledně strategického plánování provedl George A. Steiner a Hans Schollhammer již v roce 1989 na univerzitě v Kalifornii, aby přiblížili podnikatelům výhody a benefity přinášející cílené plánování (Denning, 1989).

Strategické plánování uvádí Perlín (2002) in Perlín a Bičík (2006), jako možný nástroj mikroregionálního rozvoje. Pavlík (2014) uvádí obecný postup strategického plánování v pěti krocích.

a) Analýza rozvojového potenciálu města

Prvním krokem je rozbor aktuálního stavu strategického řízení a plánování s ohledem na vnější prostředí, vazby mezi městy a finanční možnosti. Posuzuje se potenciál města, analyzuje se stávající vize, plány a veškerá dostupná dokumentace. Je vhodné na začátku vyhodnotit představu samosprávy a vztah ke strategickému plánování. Strategický plán je vytvářen tak, aby vyhovoval potřebám subjektu, aby byl srozumitelný a implementovatelný. Vhodné je vypracování harmonogramu a plánu realizace (Pavlík, 2014).

b) Formulace charakteristik potřeb strategického plánování

Následujícím krokem je analýza již probíhajících projektů a záměrů obce. Hledání fungujícího způsobu aplikace projektu ve specifických podmínkách dané lokality. Vyhodnocení silných i slabých stránek, stejně jako příležitostí a hrozeb strategického řízení. Charakteristiky a potřeby se aplikují do projektového řízení následného strategického plánu rozvoje. Zajišťují se chybějící součásti strategického plánování. Výsledkem je volba nejvhodnější forma aplikace strategického plánování pro konkrétní subjekt, tedy způsob realizace projektů a procesů (Pavlík, 2014).

c) Tvorba strategického plánu

V této fázi je nutné upřesnit si požadavky a záměry samosprávy ve vazbě na strategický plán rozvoje. Je vhodné vytvořit pracovní skupiny včetně jejich kompetencí a odsouhlasit vypracovaný harmonogram. Samotná práce je započata analýzou současného stavu v jednotlivých oblastech rozvoje, která je ukončena definicí SWOT analýzy dané lokality. Vyvrcholením této etapy je formulace vize, priorit, záměrů a cílů (Pavlík, 2014).

d) Tvorba akčního plánu

Akční plán je navazující dokument, který obsahuje zásobník projektů navazujících na dílčí cíle strategie. Je nutné definovat strukturu projektů a zajistit propojenost projektového a finančního řízení města. Finanční analýzu, tedy vývoj, stav a potenciál financí města, doporučuje Pavlík provést s rozbohem financí 10 let do minulosti i s analýzou SWOT. Výsledkem je funkční strategické řízení, zajistit propojenost projektů s finančním potenciálem obce či regionu. Tento krok je zásadní pro efektivní realizaci strategie (Pavlík, 2014).

e) Tvorba metodiky strategického řízení

Metodika bude sloužit jako návod pro implementaci strategie. Relevantní zaměstnanci, zejména vedoucí zaměstnanci jednotlivých odborů, budou aplikovat uvedené postupy a řídit se pokyny metodiky. Pracovní postup musí být přizpůsoben aktérům, kteří jej budou realizovat. Před samotnou implementací by měla být metodika předem vyzkoušena a ověřena její funkčnost (Pavlík, 2014).

Po návrhu strategického dokumentu je nutné provést celkové zhodnocení. Jedná se také o kontrolu dodržení atributů, které musí strategický plán splňovat. Základní prvky hodnocení strategického plánu jsou dle Pavlíka, 2014, s. 24 následující:

Přiměřenost: všechny stanovené cíle dokumentu musí být neustále aktualizovány, přizpůsobovány aktuálním potřebám rozvojové oblasti.

Účelnost: Za jakých podmínek bude dosaženo stanovených cílů strategie. Musí být vybrána nejvhodnější varianta strategického plánu a vyhodnoceny vlivy externích faktorů, jak pozitivní, tak i negativní.

Efektivita: Vztah mezi vstupy a výstupy. Je nutné porovnat investované náklady s výsledky, s dosaženou skutečností.

Dopad: Pozorování změn, které byly realizovány v rámci hodnocené aktivity. Jedná se o změny přímé i nepřímé, pozitivní i negativní, cílené či neplánované.

Udržitelnost: Výsledky a výstupy aktivit a tedy i celého strategického plánu jsou v určité míře trvalé. Je nutné vyhodnotit v jakém rozsahu.

3.3.3 Strategický plán

Strategický plán je výstup procesu plánování a jeho tvorba je logickou součástí postupu strategického plánování. Existuje více přístupů a doporučení ke zpracování strategického dokumentu. Postup přípravy a celkově tvorba dokumentu nemá přímou podporu v zákonech či právních předpisech. V § 2 zákona č. 248/2000 Sb. , na podporu regionálního rozvoje, je pojem strategie regionálního rozvoje definována jako *střednědobý dokument, na období 3 - 7 let, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje*. Zákon také specifikuje Strategii regionálního rozvoje ČR, dále však nepojednává o jiných typech strategických dokumentů. V § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, je mezi kompetencemi zastupitelstva uvedeno také právo schvalovat program rozvoje obce, který lze také chápat jako strategický dokument (Perlín a Bičík, 2006).

Strategický plán je tedy programem rozvoje mikroregionu, který je zaměřen na identifikaci a využití místních zdrojů a směřuje k podpoře požadovaných nebo chybějících aktivit v regionu ze zdrojů regionu (Perlín a Bičík, 2006, s. 17). Jedná se o dokument, který musí podle Perlína a Bičíka (2002, s. 5) splňovat následující kritéria: *dlouhodobost, systematicčnost, selektivnost, provázanost, soustavnost, otevřenost a reálnost*.

Protože není strategický plán jasně legislativně ukotven, je postup zpracování zcela na zřizovateli. Způsoby vypracování dokumentu jsou různé a vždy záleží na zpracovatelském týmu a aktérech veřejné správy, na jejich znalostech, preferencích a zkušenostech. Celý proces je nezávazný a není právně vymahatelný (Perlín a Bičík, 2006).

Podle Perlína a Bičíka (2006) musí strategický plán pro obec, město i mikroregion splňovat obecné podmínky pro strukturu dokumentu a měl by obsahovat čtyři základní části:

1. *analýza řešeného území*

2. *identifikace klíčových problémů*

3. *strategie vedoucí k dosažení cílového stavu*

4. *programy, které vedou k naplnění strategie* (Perlín a Bičík, 2006, s. 15)

Strategický dokument musí být reálný, musí odpovídat možnostem a potřebám konkrétního subjektu. Projekt si musí osvojit všichni zaměstnanci i externí aktéři, kteří se budou na plnění strategického plánu podílet. Je nutné plánu porozumět a dokázat s obsahem projektu efektivně pracovat. Je nezbytné propojit dokument také s finančními možnostmi a plány subjektu. Cíle a záměry samosprávy musejí být plněny tou nejefektivnější možnou cestou (Pavlík, 2014; Fotr, 2012).

Strategické cíle navazují přímo na vizi subjektu a jsou s ní úzce spjaty, avšak mezi sebou nevykazují vzájemnou závislost. Cíle vždy vyjadřují, co přesně chceme realizovat a změnu, které chceme dosáhnout. Je vhodné stanovit k cílům měřitelné ukazatele, díky kterým lze změnu a úspěšnost změny objektivně zhodnotit (Pavlík, 2014; Fotr, 2012).

Účinným způsobem jak stanovit specifické cíle je dle principu zkratky SMART. Každé písmeno obsahuje kritérium, které by mělo být při tvorbě cíle dodrženo. Při splnění celé kombinace pěti podmínek je efektivní cestou jasně stanoven konkrétní cíl.

- *Specific* (specifický)
- *Measurable* (měřitelný)
- *Achievable* (dosažitelný)
- *Result oriented* (realistický)
- *Time framed* (časově ohraničený) (Learn Marketing)

3.3.4 Zpracování strategického plánu

Přesto, že způsob tvorby dokumentu není předepsán lze definovat dva základní přístupy

ke zpracování strategického plánu. Jedná se o metodu expertní a komunitní. Nejčastěji se však využívá kombinace obou dvou přístupů s dominancí jednoho z nich (Perlín a Bičík, 2006).

Při **expertní metodě** zpracovává strategický plán tým expertů, kteří nemusejí být přímo z konkrétního regionu, pro kterou dokument připravují. Odborníci se s řešeným územím seznamují až při samotném vypracování projektu. Probíhají konzultace s místními obyvateli a organizacemi, kteří poskytnou expertům regionální pohled na věc. Výsledkem této metody je plán dle standardizovaného postupu a lze očekávat odbornou záruku za odvedenou práci. Při expertní metodě strategický plán obsahuje delší analytickou část, protože se odborníci analýzou seznamují s lokalitou. Jako pozitivní faktory lze uvést nezávislost zpracovatelů na konkrétním regionu, kvalitně zpracovaný plán, analyticky vyhodnocená data a případná komparace s ostatními regiony. Mezi slabé stránky této metody patří fakt, že experti neznají detailně místní prostředí a vztahy mezi místními aktéry. Veřejné projednání či jiné formy seznámení se s lokalitou je často pouze povrchního charakteru a chybí znalost problematiky do hloubky. Tento přístup je vykonáván principem shora dolů (Perlín a Bičík, 2006; Jánský, 2013).

Při **komunitní metodě** zpracovává strategický plán tým místních expertů, často bývá práce moderována externím expertem. Jedná se naopak o metodu vykonávanou zdola nahoru. Metoda je založena na opakujících se debatách, rozborech a úvahách ohledně rozvoje regionu s představiteli z řešeného území. Strategický dokument vznikne na základě rozboru klíčových problémů dané lokality se zaměřením na budoucnost. Analytická část není zpracována v takovém rozsahu, jako při metodě expertní, většinou se rovnou přechází k diskusi o konkrétních problémech rozvoje a následné možnosti řešení. Tým zpracovatelů obsahuje mnoho místních znalců a pro přijetí návrhů řešení je bezpodmínečně nutná shoda všech účastníků. Pozitivní stránkou metody je zaměření se na konkrétní problémy rozvoje řešeného území a jejich specifické řešení. Není nutné zpracovat obsáhlou analýzu funkčních složek. Výhodou je také srozumitelnost dokumentu a jasná provázanost strategie, jelikož se již tvorbou dokumentu účastní samotní aktéři, kteří budou plán také

implementovat. V tomto případě odpadá nutnost častých veřejných projednávání. Nevýhodou může být neodbornost zpracovatelů ve všech oblastech. Některé schválené aktivity mohou být nevhodně odhadnuty místními znalci a následně nebude možná realizace. Negativní stránkou je, že se některá témata nemusejí v rámci diskusí vůbec projednat (Perlín a Bičík, 2006; Jánský, 2013).

3.3.5 Fáze zpracování strategického plánu

Jánský (2013, s.) uvádí 7 fází zpracování strategického plánu: příprava, analytická část, strategická část, návrhová část, realizační část, monitorovací a hodnotící část a aktualizace a adaptace. Tyto etapy obsahově zahrnují již výše uvedené zásady strategického plánování dle Perlína a Bičíka (2006).

Prvním krokem je příprava, zahájení procesu zpracovávání dokumentu a jeho organizační zajištění, oslovení všech aktérů a expertů a personálně projekt zajistit. Formuluje se koncept strategického plánu, specifikují se jednotlivé postupy tvorby dokumentu. Návrh se předkládá k projednání a zpracují se případné připomínky odborníků. Informace o přípravě strategického dokumentu se zveřejní na oficiálních webových stránkách (Jánský, 2013).

Druhou fází je analýza socioekonomického prostředí dané lokality. Hodnotí se relevantní dokumenty a vypracuje se profil území, pro které strategický plán tvoříme. Součástí jsou analýzy SWOT, které mohou být zpracovány jak pro jednotlivé oblasti, tak i následná komplexní analýza řešeného území. Součástí je také diskuse s externím konzultantem a příslušnými orgány. Závěrem druhé fáze se jmenují členové pracovních skupin (Jánský, 2013).

Třetí etapou je strategická, nebo také syntetická část tvorby dokumentu. Během této fáze se formuluje vize, problémové okruhy, priority a strategické cíle. Tento krok zajišťuje provázanost a vzájemný vztah s dalšími strategickými dokumenty na více úrovních (Jánský, 2013).

Čtvrtým krokem je návrhová část, kam řadíme *hlavní fáze zapojení tematických pracovních*

tematických skupin, stanovení záměrů pro jednotlivé problémové okruhy, transformace cílů do opatření a jejich finanční ocenění (Jánský, 2013, s. 79). Součástí etapy je tvorba harmonogramu jednotlivých činností a aktivit a návrh potupu pro zpracování akčních plánů. Hodnocení využitelných zdrojů a finanční alokace na danou strategii. Výstupy jsou projednávány a připomínkovány příslušnými účastníky procesu plánování a schválení samosprávnými orgány města (Jánský, 2013).

Pátou etapou je samotná realizace projektu. Vytváří se a následně realizují krátkodobé akční plány, konkrétně se stanoví nositelé jednotlivých projektů. Výsledkem této fáze je zásobník projektů (Jánský, 2013).

Další, tedy šestou fází je monitorovací a hodnotící část. Jedná se o průběžnou kontrolu při průběhu tvorby a schvalování strategického dokumentu. Plán se neustále aktualizuje, je nutné sledovat současné podmínky a novinky, ověřit aktuálnost strategických cílů a vize. Dohlíží se na postupnou realizaci klíčových aktivit, průběh, dodržování harmonogramu a stanovených výsledků. Vyhodnocuje se také optimální využití zdrojů. Po zhodnocení všech faktorů a vlivů prostředí se navrhne případná aktualizace a úpravy dokumentu (Jánský, 2013).

Posledním, sedmým krokem je samotná závěrečná aktualizace strategického plánu. Dokument se musí adaptovat na budoucí potřeby řešeného území, jelikož je implementován v reálném, měnícím se prostředí (Jánský, 2013).

Škrabal (2006) člení tvorbu dokumentu do tří stěžejních částí. První je analytická část, která obsahuje strategickou analýzu a analýzu SWOT. Cílem situační analýzy neprovést komplexní deskripci řešeného území. Dobře zpracovaná analýza je nutným podkladem pro navazující strategickou část. Při tvorbě analýzy je vhodné použít kombinaci tvrdých dat spolu s hodnotícím pohledem autora. Škrabal (2006) doporučuje členit analýzu do kapitol, které jsou následně závěrem každé části shrnuty a jsou vyhodnoceny nejdůležitější fakta, příp. problémy, výjimečnost apod. v dané oblasti.

Další částí analytického oddílu je analýza SWOT, které celkově vymezí pozitivní

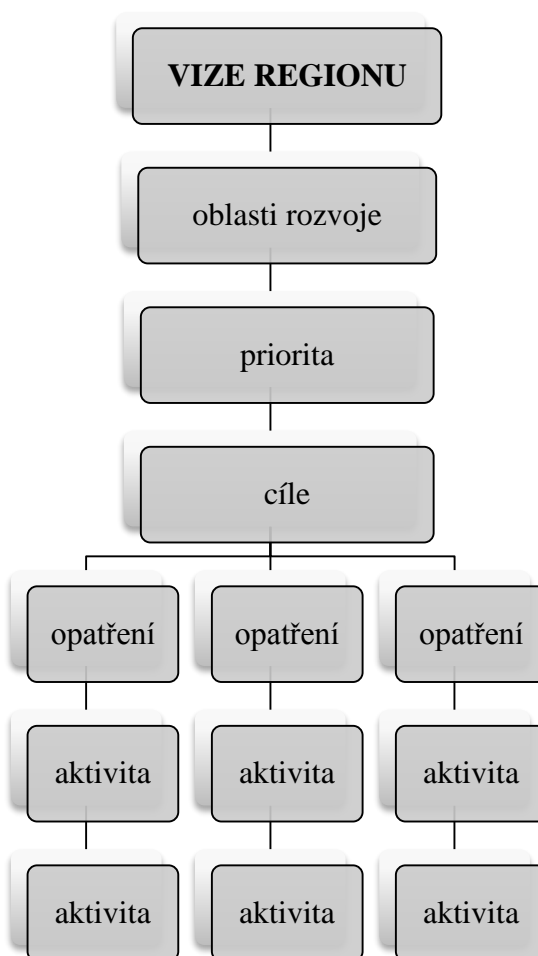
a negativní stránky mikroregionu. Strategický plán mikroregionu bude navrhovat řešení na zlepšení a případnou eliminaci slabých stránek za využití silných předností dané lokality. Strategický dokument využívá příležitostí území a přihlíží k potencionálním hrozbám mikroregionu. Analýzu SWOT lze vypracovat komplexně pro všechny oblasti anebo rozdělit do dílčích skupin dle konkrétních charakteristik (Škrabal, 2006).

Druhou částí je strategická nebo také návrhová část. Součástí je návrh vize mikroregionu, která je podle Škrabala (2006, s. 73) *obecnou formulací konečného stavu, tzv. jak by měl mikroregion vypadat po realizaci opatření stanovených ve strategii*. Vize naznačuje směr, kterým se bude mikroregion při rozvoji řídit, většinou má podobu delšího souvětí. Dalším komponentem je definice oblastí rozvoje, které celkově pokrývají problematiku daného mikroregionu. Přímou souvisí se skupinami dle zvolených charakteristik již v analýze SWOT. Lze přidat i další oblast pro formulaci další potřebné oblasti rozvoje, nemělo by se však jednat o více než 6 oblastí. Následuje vymezení priorit, které udávají stěžejní směr rozvoje území. Mikroregion tak směřuje úsilí do několika málo oblastí, které mohou efektivně řešit konkrétní problémy. Pro jednu oblast bývá stanoveno 2 až 5 priorit. Spolu s prioritami se formuluje také konečný stav, tedy dlouhodobé strategické cíle, kterých chceme dosáhnout pro jednotlivé priority. Díky definování cílů lze stanovit vhodné měřitelné ukazatele, pomocí kterých lze vyhodnocovat úspěšnost realizace. Následuje deskripce kroků, jak lze naplnit strategických cílů, formulujeme vhodná opatření. Definují se konkrétní aktivity, projekty, díky kterým bude cíle dosaženo. Každá priorita obsahuje 2 až 5 opatření. Tyto konkrétní činnosti jsou součástí akčního plánu, ten by měl být co nejkonkrétnější. Aktivity obsahují možné zdroje financování, časový harmonogram apod. (Škrabal, 2006).

Poslední, třetí částí je implementační část, která uvádí konkrétní akční plán pro řešené území, připravený k realizaci. Jedná se o databázi projektů, které je mikroregion stavu realizovat v prvním roce od zahájení implementace strategie. Jedná se o živý dokument, který je nutné aktualizovat. Zpravidla každý rok se vybírá 5 až 10 prioritních aktivit (Škrabal, 2006).

Hierarchie návrhové části je názorně zobrazena na Obrázku 2, kdy platí tvorba seshora dolů, ovšem plnění zesponu nahoru.

Obrázek 2: Hierarchie návrhové části strategického plánování

Zdroj: vlastní zpracování dle Škrabala (2006, s. 74)

3.3.6 Návaznost strategického plánu na další dokumenty

Strategický plán musí respektovat nejen českou legislativu, ale také předpisy Evropské unie, které se neustále mění. Vznikají nová pravidla a omezení a strategický plán musí být živým dokumentem, který je schopen na změny reagovat, přizpůsobit se. Dokument je nutno průběžně aktualizovat. Strategický plán musí být neustále v souladu se strategickými dokumenty výše nadřazených územních celků, s územním plánem

i s rozpočtovým výhledem subjektu (Perlín a Bičík, 2006; Pavlík, 2014).

Strategický plán bývá často zaměňován s územním plánem. Význam a role dokumentů je velmi rozdílná a nemohou být slučovány. Územní plán jasně specifikuje kde a za jakých podmínek je možné realizovat konkrétní činnosti. Strategický plán se soustředí na specifické rozvojové aktivity, které je možné v lokalitě rozvíjet a podporovat. Vhodné činnosti jsou ve strategickém dokumentu konkrétně charakterizovány i s detailním popisem implementace (Perlín a Bičík, 2006).

Mezi další významné rozdíly mezi dokumenty patří:

- Územní plán je ukotven v legislativě v novém stavebním zákoně č. 183/2006 Sb., zatím co strategický plán je v legislativě ukotven pouze nepřímo.
- Územní plán je zaměřen na funkční využití plochy, strategický plán je zaměřen na sociálně ekonomický rozvoj lokality.
- Postup zpracování a projednávání územního plánu je jasně dáno vyhláškou, u strategického plánu nikoliv.
- Územní plán je závazný, strategický plán je orientační, tedy nezávazný a právně nevymahatelný.
- Územní plán je zpracován pro obce a kraje, strategický plán může být vypracován také pro mikroregiony (Perlín a Bičík, 2006).

3.4 Mikroregion a strategický plán

Na úrovni mikroregionu vyvstává specifický problém ve schvalování strategického dokumentu. Podle Perlína a Bičíka (2006) by se v případě mikroregionu mělo na přípravách, tvorbě dokumentu, i na realizaci navržených aktivit podílet více obcí. Strategický plán schvaluje zastupitelstvo každé členské obce a tím se alespoň politicky zavazuje k plnění navrženého programu. Jedná se však o organizačně velmi obtížný krok a tak bývá dokument, který je vypracován pro více obcí, schválen jen některými obcemi a poté formálně přijat (Perlín a Bičík, 2006).

4 MATERIÁL A METODIKA

Teoretická část diplomové práce byla zpracována metodou literární rešerše a kompilace. Pomocí odborné literatury byly vymezeny a teoreticky ukotveny termíny, které se v diplomové práci vyskytují. Praktická část práce obsahuje tři části. V analytické části je metodou deskripce, pomocí situační analýzy, popsán současný stav řešeného území. V podkapitole Dotazníkové šetření jsou formulovány výsledky a závěry realizovaného průzkumu. K šetření byl zvolen obecný kvantitativní přístup. Kvantitativní průzkum byl zpracován dle Punche (2008), statistickým metodám se v odborné literatuře věnuje např. Minařík (1997). Předmětem šetření je spokojenost obyvatel mikroregionu Kuřimka s životem v něm. Objektem je populace obyvatel žijících v řešeném území. Průzkum byl realizován pomocí internetového prostředí www.click4survey.cz v dubnu roku 2015. Rozsah souboru je 105 respondentů. Nejsou zachyceny všechny existující případy, jedná se o neúplné zjišťování. Nástrojem pro sběr dat byl zvolen dotazník, pro zpracování dat bylo využito analýzy pomocí základních statistických metod a deskriptivní statistiky. Nejčastěji jsou vyhodnocovány významné hodnoty datového souboru, jako je extrémní hodnota a modální varianta, tedy typická hodnota.

Výzkumnou oblastí průzkumu je současný stav mikroregionu Kuřimka, výzkumným tématem je spokojenost obyvatel s životem v mikroregionu. Byla stanovena následující výzkumná otázka:

- Jsou obyvatelé mikroregionu Kuřimka spokojeni s životem v něm?

Na základě analytické části práce byly stanoveny tři specifické výzkumné otázky, které napomáhají k vyhodnocení hlavní výzkumné otázky. Jedná se o otázky:

- I. Jak jsou obyvatelé mikroregionu spokojeni se vzhledem obce a současným stavem komunikací v mikroregionu Kuřimka?
- II. Jak jsou obyvatelé mikroregionu Kuřimka spokojeni s občanskou vybaveností a volnočasovými aktivitami v mikroregionu?

III. Jak jsou obyvatelé mikroregionu Kuřimka spokojeni s pracovními příležitostmi na území mikroregionu?

Konečná podoba dotazníku je v Příloze A. U každé otázky má respondent možnost vyjádřit svůj vlastní názor, postřeh, příp. nápad k dané problematice. Souvislost otázek při sběru dat s otázkami specifickými je naznačena v Tabulce 1.

Tabulka 1: Souvislost specifických otázek a otázek v dotazníku

Číslo specifické otázky		Číslo otázky v dotazníku
I	↔	1, 2, 4, 5, 13
II	↔	1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
III	↔	1, 12, 13

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě předchozích analýz je vyhodnocena komplexní analýza SWOT, která ukončuje část analytickou. Návrhová část je zpracována na základě předchozích kapitol, kvantitativního průzkumu mezi obyvateli mikroregionu, názoru obyvatel, terénního pozorování a vlastních zkušeností autorky. Vlastní práce je zpracována dle Metodiky zavádění managementu rozvoje mikroregionů (Škrabal, 2006), která je ukotvena v kapitole Literární rešerše.

5 ANALYTICKÁ ČÁST

Kapitola Analytická část je rozdělena do čtyř podkapitol. První část stručně charakterizuje mikroregion Kuřimka, ve druhé podkapitole je zpracována situační analýza, ve třetí části je vyhodnoceno realizované dotazníkové šetření a ve čtvrté podkapitole je vyhotovena analýza SWOT.

Při tvorbě situační analýzy a deskripce mikroregionu Kuřimka byla použita kombinace dvou základních přístupů a to metody expertní a komunitní. Autorka využila vlastní znalosti řešeného území, diskusí se zastupiteli města Kuřimi, s místními obyvateli a konzultací s tajemnicí mikroregionu Kuřimka. Analýze předcházelo studium následujících dokumentů a zdrojů: Stanovy dobrovolného svazku obcí mikroregionu Kuřimka, Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí, Integrovaná rozvojová strategie mikroregionu Kuřimka, Strategický plán rozvoje města Kuřimi, oficiální webové stránky mikroregionu Kuřimka a všech členských obcí. Další specifické zdroje analyzovaných oblastí jsou uvedeny v textu. Tvrdá data pro zpracování analýz byla získána především z databází Českého statistického úřadu a výzkumů a analýz konkrétních ministerstev.

5.1 Mikroregion Kuřimka

Dobrovolný svazek obcí byl založen v souladu s ustanovením § 46, odst. 2, písm. B zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, na základě souhlasu a dohody mezi členskými obcemi. Jedná se o obce: Chudčice, Kuřim, Moravské Knínice a Veverská Bítýška. Mikroregion Kuřimka vznikl 9. 2. 2005. Svazek obcí byl založen za účelem ochrany a prosazování společných zájmů přesahujících svým rozsahem a významem jednotlivé obce. Návrh na zápis svazku do registru Jihomoravského kraje podala paní Alena Matějčková z Kuřimi, sídlo svazku je také v Kuřimi. Ujednání se týkalo především spolupráce mezi obcemi v oblasti podpory cestovního ruchu, turistiky, cykloturistiky a ostatních činností. Název mikroregionu je odvozen od potoka Kuřimka, který protéká všemi členskými obcemi. Mikroregion se nachází v Jihomoravském kraji a tvoří významné,

nejbližší rekreační zázemí pro západní a severozápadní části města Brna. Mapa s polohou mikroregionu Kuřimka v rámci Jihomoravského kraje a poloha členských obcí v rámci mikroregionu je umístěna v Příloze B.

5.1.1 Poloha mikroregionu

Mikroregion Kuřimka leží na území okresu Brno-venkov, na severozápadě sousedí s okresem Brno – město. Území členských obcí představuje rekreační zázemí západní a severozápadní části Brna. Mikroregion sousedí s dalšími mikroregiony: Ponávka, Čebínka, Bílý Potok, Domašovsko, Panství hradu Veveří a DSO Deblín.

Vzdálenost mezi nejvzdálenějšími obcemi je méně než 7 km. Poloha mikroregionu je výhodná vzhledem k blízkosti centra brněnské aglomerace, která je druhou nejvýznamnější koncentrací obyvatelstva, výroby a služeb v České republice.

5.1.2 Stručná charakteristika členských obcí

Kuřim se stala jedním z nejrychleji rostoucích měst České republiky a zařadila se mezi nejvýznamnější hospodářská centra Jihomoravského kraje. V roce 2003 získala statut obce s rozšířenou působností, kdy je ve správním obvodu celkem deset obcí. Správní obvod se nachází severozápadně od města Brna, na rozhraní Českomoravské a Brněnské vrchoviny. Celé území se nachází v povodí řeky Svatky. Město Kuřim je přirozeným územním, správním, ekonomickým i kulturním centrem. K 31. 12. 2014 měla Kuřim 10 900 obyvatel. Jedná se o největší město okresu Brno – venkov.

Veverská Bítýška leží na soutoku řeky Svatky a Bílého potoka. Vzhledem k blízkosti obce a Brněnské přehrady se jedná o významné rekreační centrum území. Od roku 2008 má obec opět titul městyse. Jedná se o druhou největší obec mikroregionu s 3110 obyvateli.

Moravské Knínice byly v minulosti integrovány jako kuřimská místní část. V roce 1990 se obec znovu osamotněla. Obec je členem Svazku vodovodů a kanalizací Tišnovsko a Svazku vlastníků obecních lesů. Moravské Knínice obdržely v roce 2013 diplom

za rozvíjení lidových tradic a Cenu naděje pro živý venkov v rámci programu Vesnice Jihomoravského kraje.

Chudčice jsou rozlohou nejmenší obcí mikroregionu Kuřimka. Počet obyvatel je přibližně stejný s Moravskými Knínicemi, viz Tabulka 2. Obec je historicky svázána s osidlováním jižní Moravy.

Tabulka 2: Charakteristika členských obcí

obec / charakteristika	Kuřim	Veverská Bítýška	Moravské Knínice	Chudčice
starosta obce	Drago Sukalovský	Josef Mífek	František Kšica	Vladimír Kalus
počet obyvatel k 31.12. 2013	10 900	3 110	872	883
rozloha obce (ha)	1737,3	1360,3	1304,8	410,1

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Českého statistického úřadu

Tabulka 2 znázorňuje základní charakteristiky členských obcí mikroregionu Kuřimka, rozlohu, počet obyvatel a jméno starosty, tedy zástupce obce pro mikroregion. Rozdíly mezi obcemi mikroregionu jsou markantní. Velikostně jsou si podobné pouze dvě nejmenší obce a to Moravské Knínice a Chudčice. Největší a nejvýznamnější obcí je město Kuřim.

V Kapitole Literární rešerše je uvedena typologie mikroregionů dle Škrabala (2006). Z hlediska poměru velikosti první a druhé největší obce se v případě mikroregionu Kuřimka jedná o sdružení menších obcí kolem většího spádového centra, kterým je město Kuřim. Historicky byla centra regionu Tišnov a Šlapanice, ale vznikala zájem jak od samotného města Kuřim, tak i od okolních obcí vytvořit obec s rozšířenou působností v Kuřimi. Postupně se budovaly vazby mezi novým centrem a okolními obcemi.

Důvodem vzniku dobrovolné spolupráce dle Pápolá a Pavlase (2006), je celkový rozvoj lokality. Sdružení bylo založeno se záměrem prosazování společných zájmů a spolupráci při rozvíjení činností:

- *ochrana životního prostředí a společný postup při dosahování ekologické stability území*
- *koordinace obecních územních plánů a územní plánování v regionálním měřítku*
- *koordinace rozvojových plánů v oblasti technické infrastruktury, občanské vybavenosti a zemědělských činností.*
- *podpora školství, sportu a jiných zájmových činností*
- *podpora zdravotnických zařízení, sociální péče a pečovatelské služby*
- *podpora společenského života, udržování a obnova lidových tradic obcí a města Kuřimi*
- *podpora rozvoje turistiky a souvisejících služeb s využitím vysoké atraktivity území a s vazbou na historické souvislosti*
- *podpora podnikání v mikroregionu*
- *propagace Mikroregionu Kuřimka (Mikroregion Kuřimka)*

Základní myšlenkou sdružení města a obcí mikroregionu Kuřimka je koordinovaná spolupráce při obnově a rozvoji území se zvláštním zřetelem na ochranu a tvorbu životního prostředí a na uchování a znovuoživení historických tradic. Jeho cílem je podpora obyvatel, jejich samosprávy a zájmových sdružení, aby se především vlastními silami snažili o udržitelný rozvoj území (Mikroregion Kuřimka).

Spolupráce mezi obcemi napomáhá efektivně využívat občanskou vybavenost jednotlivých obcí a celkové zlepšení podmínek pro život v regionu. Důvodem založení byla také nutnost sjednotit navrhovaná řešení stejných či velmi podobných problémů. Spolupráci v rámci mikroregionu Kuřimka tvoří nejen zastupitelé členských obcí, ale také zaměstnavatelé, zájmové organizace, podnikatelé i iniciativní jednotlivci či skupiny obyvatel se zájmem.

Svazek vytvořil při svém vzniku následující orgány mikroregionu: valnou hromadu, správní výbor, revizní komisi a jmenoval tajemníka mikroregionu. Valná hromada je nejvyšším

orgánem a je složena ze dvou delegátů nominovaných zastupitelstvy obcí. Správní výbor svolává valnou hromadu minimálně 2x za rok. Správní výbor se skládá z pěti členů a plní funkci výkonnou. Předseda svazku jedná jménem mikroregionu, v jeho nepřítomnosti jej zastupuje místopředseda svazku. Funkci předsedy může vykonávat pouze starosta nebo místostarosta členských obcí. Revizní komise kontroluje práci předsedy i místopředsedy a posuzuje jejich činnost vzhledem ke stanovám svazku, skládá se ze tří členů valné hromady. Komise volí předsedu revizní komise. Tajemník svazku je administrativně-organizační pracovník.

Činnost svazku je financována z příspěvků řádných členů. Vstupní finanční vklad byl pro dobrovolný svazek obcí Kuřimka 5 000 Kč za členskou obec. Každoročně členské obce přispívají 10 Kč na každého občana s nahlášeným trvalým bydlištěm na území členské obce. Dalšími finančními prostředky mikroregionu jsou dary, finanční prostředky získané vlastní činností svazku a jiné finanční prostředky.

5.1.3 Aktéři regionálního rozvoje

Stát je významným aktérem, zastřešuje veškerá odvětví regionálního rozvoje v rámci svých politik, poskytuje dotace na sociální a další služby. Na úrovni krajů, je aktérem regionálního rozvoje Jihomoravský kraj, který zpracovává strategicky významné projekty v území. Na úrovni sdružení obcí je hlavní aktérem samotný mikroregion Kuřimka. Spolupráce je možná se sousedními mikroregiony, viz oddíl 5.1.2, a také s místní akční skupinou Brána Brněnska o.s.

Mezi klíčové aktéry rozvoje řešeného území patří obce Chudčice a Moravské Knínice, městys Veverská Bítýška a město Kuřim. Obce pečují o trvale udržitelný rozvoj ve všech třech aspektech na jednotlivých katastrálních územích. Mezi aktéry regionálního rozvoje lze také zařadit významné zaměstnavatele v lokalitě.

5.2 Situační analýza

Situační analýza popisuje detailně současný stav mikroregionu Kuřimka. Jedná se o komplexní deskripci území, popisuje charakter a potenciál území. Pro lepší přehlednost je analýza členěna do tří tematických oblastí, a to dle pilířů udržitelného rozvoje.

5.2.1 Environmentální pilíř

Přírodní podmínky jsou dané a jsou základem pro jakékoliv plánování v dané lokalitě. Je nutné zmapovat terén z environmentálního hlediska z co nejvíce stran. Pro charakteristiku území bylo čerpáno dat a informací z Atlasu krajiny České republiky a z dalších relevantních zdrojů uvedených v textu. Vyhodnocení využití území bylo provedeno na základě vlastních výpočtů koeficientu ekologické stability (data získána z Českého statistického úřadu).

5.2.1.1 Přírodní podmínky

Z geologického hlediska náleží mikroregion Kuřimka do hercynského orogénu, na území Českého masivu. Území spadá do Hercynské geomorfologické soustavy, regionu Hercinidy. Z hlediska fyzicko-geografického náleží území mikroregionu do Bobravské vrchoviny, západní část mikroregionu (město Kuřim) zasahuje do Boskovické brázdy, podcelku Křižanovské vrchoviny. Kuřim leží v prolomu Řečkovicko-kuřimském. Geomorfologicky spadá území do Brněnské vrchoviny. Povrch mikroregionu je mírně až středně vlnitý, přerušovaný několika prolomy. Reliéf charakterizuje plochá vrchovina s poměrně hlubšími údolí potoků. Výšková členitost dosahuje 150-250 m. Typická výška území se pohybuje okolo 300 – 400 m n.m. Z hlediska geologicko-pedologických podmínek je většina území tvořena Brněnským masívem.

Území mikroregionu náleží dle biogeografického členění České republiky do bioregionu 1.24 Brněnského, Hercynské podprovincie. Pro bioregion je charakteristické střídání

hnědozemí až hnědozemních černozemí na sprašových substrátech a typických kambizemí s luvizeměmi na svazích hřbetů a jejich úpatích. Z hlediska využití krajiny převládá orná půda. Bonitní půdní ekologická jednotka v katastrálním území města Kuřimi je BPEJ 3 08 10 a BPEJ 3 10 00. V posledních letech díky rozsáhlé výstavbě v řešeném území došlo k výraznému úbytku zemědělského půdního fondu. Nové satelitní městečko v Kuřimi, Díly pod svatým Jánem jsou vystavěny na chráněných půdách zařazených do I. třídy ochrany, které lze vyjmout z půdního fondu jen výjimečně.

V řešeném území se vyskytují hercynské dubohabřiny, v podmáčených stanovištích pak olšiny a jaseniny. Flóra je rozmanitá s převládajícími druhy středoevropských listnatých lesů např. sasanka hajní, samorostlík klasnatý, bažanka vytrvalá atd. Na území převažuje 3. vegetační stupeň, tj. dubovo-bukový. Ze zvláště chráněných druhů flóry se na katastrálním území města Kuřimi nachází korálice trojklanná, hvězdnice chlumní, koniklec velkokvětý a další. V obci Moravské Knínice je to prostřelenec křížatý, okrotice dlouholistá, krušík bahenní, vemeník dvoulistý, pětiprstka žežulek a prstnatec plet'ový. V Chudčicích se vyskytuje prostřelenec křížatý, hvězdice chlumní, dřín obecný a brambořík nachový. Ve Veverské Bítýšce jsou zvláště chráněny krušík tmavočervený, okrotice bílá, hvězdice chlumní, brambořík nachový a lilie zlatohlávka.

Fauna je charakterizována typickými druhy Českomoravské vrchoviny. Zastoupena je především fauna polní a lesní, vyskytují se i významné ptačí druhy. V řešeném území lze spatřit zvláště chráněné druhy živočichů: veverka obecná, ohrožený strakapoud prostřední, silně ohrožený holub doupňák, ohrožený krkavec velký a silně ohrožený obojživelník mlok skvrnitý. Mezi vzácné druhy živočichů patří např. ježek východní, kuna skalní, vrápenec malý, lejsek malý, pestrokřídlec podražcový a otakárek ovocný. Chráněné a vzácné druhy rostlin a živočichů jsou stanoveny dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Území se nachází v mírně teplé klimatické oblasti MT 11, dle Evžena Quitta (1950 - 1991). Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 7,5 - 8,5° C. Nejteplejší měsíc v roce je červenec s průměrnou teplotou kolem 17-18 °C. Nejnížší měsíční průměrné teploty jsou v lednu,

kdy je průměrná teplota -2 až -3 °C. Srážky jsou díky návětrné poloze vůči Dražanské vrchovině mírně vyšší, 610 mm. V rozdělení klimatických oblastí v letech 1991 - 2000 spadá již území mikroregionu do teplé oblasti.

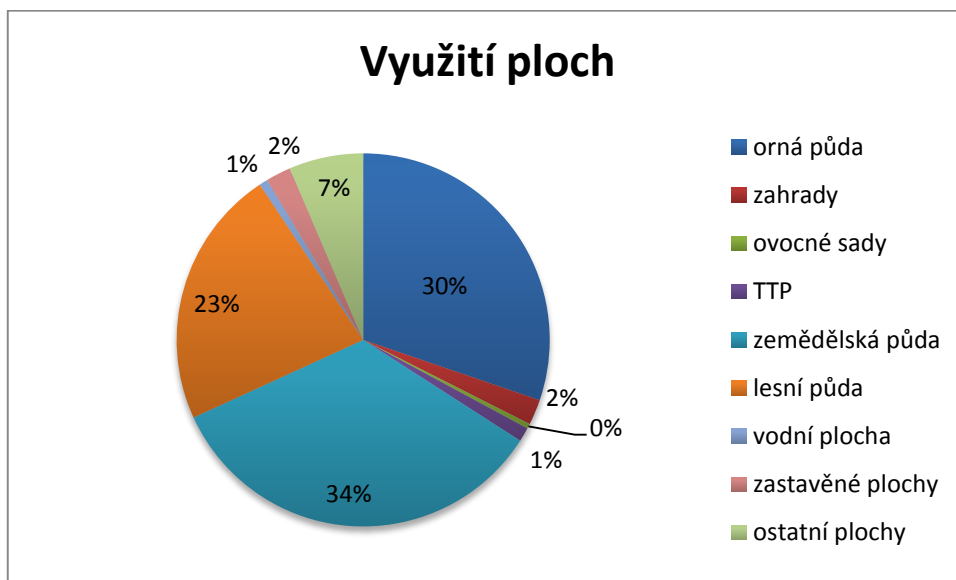
Z hydrologického hlediska náleží území mikroregionu Kuřimka do hlavního povodí Moravy a dílčího povodí řeky Svatky. Obce Kuřim, Moravské Knínice a Chudčice patří do dílčího povodí Kuřimky, která je levostranným přítokem řeky Svatky. Kuřimka je zařazena do vodohospodářsky významných toků. Celková délka toku je 15,6 km². Veverská Bítýška náleží do dílčího povodí Veverky, která je pravostranným přítokem Přehrady pod hradem Veveří. S výjimkou Brněnské přehrady, jejíž konec zasahuje do katastrálního území Veverské Bítýšky, se nachází v řešeném území pouze menší vodní nádrže. Dříve se vyskytovala na území mikroregionu Kuřimka velké množství rybníků, v současnosti zůstal však jen rybník Srpek v Kuřimi. Vodácky významná je řeka Svatka a Bílý potok.

5.2.1.2 Využití území

K vyhodnocení, jakým způsobem je území využíváno, byl zvolen koeficient ekonomické stability. Ukazatel stanovuje poměr ploch stabilních, tedy ekologicky významných (lesy, pastviny, mokřady, sady apod.) a ploch labilních (zastavěné plochy, orná půda, apod.). Výsledný koeficient poukazuje na aktuální stav specifického území (Metodická podpora regionálního rozvoje).

Graf 2 znázorňuje poměrové rozdělení území dle jednotlivých typů ploch. V mikroregionu Kuřimka zaujímá nejvyšší procento půda zemědělská, 34 % a půda orná, 30 %. Jedná se o poměrně lesnaté území, 23 % mikroregionu je tvořeno lesní půdou. V dané oblasti se nevyskytují žádné vinice ani chmelnice. Ekologicky významné plochy se vyskytují ve velmi malém zastoupení.

Graf 2: Využití ploch na území mikroregionu Kuřimka (data k 31. 12. 2013)

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Veřejná databáze, vybrané statistické údaje za obec.

V Tabulce 3 jsou vypočítány koeficienty ekologické stability pro všechny členské obce i za celý mikroregion. V obcích Chudčice a Kuřim spadá koeficient ekologické stability do rozmezí 0,1 – 0,3. Tato skupina je charakterizována jako území málo stabilní. Jedná se o území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur. Základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy. Moravské Knínice i Veverská Bítýška spadají do skupiny 0,3 – 1, tedy intenzivně zemědělsky využívaná kulturní krajina. Autoregulační pochody v ekosystémech jsou oslabeny, vyžadují vysoké vklady dodatkové energie. Současný stav krajiny v mikroregionu Kuřimka není dobrý. Průměrná hodnota KES za území všech členských obcí je 0,37 (Metodická podpora RR).

Tabulka 3: Využití území mikroregionu Kuřimka (v ha)

typ území / obec	Chudčice	Kuřim	Moravské Knínice	Veverská Bítýška	mikroregion Kuřimka
orná půda	258	821,6	515,4	613	2208
chmelnice	0	0	0	0	0
vinice	0	0	0	0	0
zahrady	20,8	69,1	25	46,4	161
ovocné sady	8,9	11,9	3	6,5	30
TTP	14,1	17,2	26,9	30,9	89
zemědělská půda	301,8	919,8	570,2	696,8	2489
lesní půda	45,8	479,3	613,4	502,8	1641
vodní plocha	5,1	16,2	6,9	25,1	53
zastavěné plochy	13,1	95,2	14	36,3	159
ostatní plochy	44,4	226,8	100,3	99,2	471
KES	0,15	0,29	0,56	0,42	0,37

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Veřejná databáze, vybrané statistické údaje za obec.

5.2.1.3 Chráněná území

V mikroregionu Kuřimka se vyskytují dvě chráněná území evropského významu, které jsou součástí soustavy Natura 2000. Jedná se o lokality Zlobice (CZ0620120) a Na lesní horce (CZ0622170). Obě oblasti byly vyhlášeny chráněnými sdělením Ministerstva životního prostředí č. 81/2008 o evropsky významných lokalitách a byly zařazeny do evropského seznamu. Kategorie ochrany je u obou lokalit přírodní památka. Další evropsky významná lokalita, sousedící s územím Veverské Bítýšky, je Nad Brněnskou přehradou CZ0623344.

Dvě zvláště chráněná území jsou Šiberná na území Kuřimi a přírodní rezervace Obůrky - Třeštěvec na území Veverské Bítýšky (Natura 2000, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky).

Na území mikroregionu Kuřimka se nachází Přírodní parky: PP Baba, PP Podkomorské lesy a PP Údolí Bílého potoka. Déle se v řešeném území nachází velké množství ekologicky významných krajinných segmentů a oblastí. Převládajícím významným krajinným prvkem jsou travnaté plochy.

5.2.1.4 Hlavní znečišťovatelé

V mikroregionu Kuřimka se nepříznivě projevují především vlivy zemědělské velkovýroby a intenzivní dopravy. Především komunikace Brno – Tišnov je velmi vytížená a má negativní vliv na oblast životního prostředí. Město Kuřim bylo v roce 2004 zařazeno mezi města se zvýšeným obsahem hodnoty polétavého prachu - PM10, a to s roční průměrnou koncentrací 50/-lg/m³. Jediný stacionární zdroj zařazený do kategorie zvláště velkých zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO I) je Slévárna Kuřim v průmyslové zóně města. Území mikroregionu je dopravně velmi zatížené, nelze tedy opomenout automobilovou dopravu a to především těžkou nákladní dopravu znečišťující ovzduší. V obci Chudčice není zavedena plynofikace, domácnosti topí tuhými palivy.

Negativní vliv na životní prostředí má i neustále se rozrůstající výstavba nových domů. V aktualizovaném územním plánu Kuřimi z ledna roku 2015 je již zaznamenána změna ploch v oblasti Záhoří na plochu určenou pro výstavbu domů a bytů. Jedná se o území, které se nachází v odpočinkové části Kuřimi. Lokalita bude celkově velmi zatížená. Nejvíce především v oblasti dopravy, kdy přístupové komunikace jsou v současné chvíli nevyhovující pro takové zatížení.

5.2.1.5 Vyhodnocení environmentální oblasti

Na základě vypracované situační analýze životního prostředí mikroregionu Kuřimka autorka posuzuje stav životního prostředí jako uspokojivý. Na území mikroregionu Kuřimka se nachází velké množství významných krajinných prvků a lokalit, ve kterých se vyskytují vzácné a chráněné druhy rostlin i živočichů. Mikroregion jako celek odpovídá charakteristice intenzivně zemědělsky využívané krajiny, koeficient ekologické stability je pro řešené území 0,37. 64 % z celkové rozlohy mikroregionu zaujímá zemědělská a orná půda. Proces suburbanizace a popularita Kuřimska má za následek neustále pokračující zástavby, kvůli kterým jsou půdy vyjímány ze zemědělského půdního fondu. Zdrojem znečišťování jsou mobilní zdroje, region trpí vysokou dopravní zátěží. Mezi významnější stacionární zdroje znečištění patří průmyslová zóna na okraji města Kuřim. Na území mikroregionu se ve všech obcích třídí odpad, černé skládky jsou eliminovány. Na území mikroregionu se vyskytuje průměrné množství veřejné zeleně, avšak málo vodních ploch.

5.2.2 Sociální pilíř

Sociální oblast je velmi důležitou součástí udržitelného rozvoje. Společnost musí fungovat v rovnováze, podmínky pro život v konkrétní lokalitě musejí odpovídat požadavkům obyvatelstva. Pro tento oddíl byly zpracovány vlastní analýzy, zdroje dat jsou uvedeny v popisících tabulkách a grafech, případně v textu.

5.2.2.1 Obyvatelstvo

V Grafu 3 je názorně zobrazen vývoj počtu obyvatel od roku 2001 do roku 2013. Počet občanů jednotlivých obcí je stěžejní, odvíjí se od něj financování mikroregionu a to jak příspěvky členských obcí, tak i možnost dosáhnout na konkrétní finanční podporu či grant. Ve všech členských obcích lze konstatovat kladný růstový trend. Stejně jako v celé České republice, i v mikroregionu Kuřimka obyvatel přibývá. Od roku 2001 přibylo v mikroregionu 2 528 obyvatel. V současnosti žije na území mikroregionu 15 765 obyvatel. Z Tabulky 4 jsou patrné rozdíly mezi obcemi mikroregionu Kuřimka. Nejvíce obyvatel,

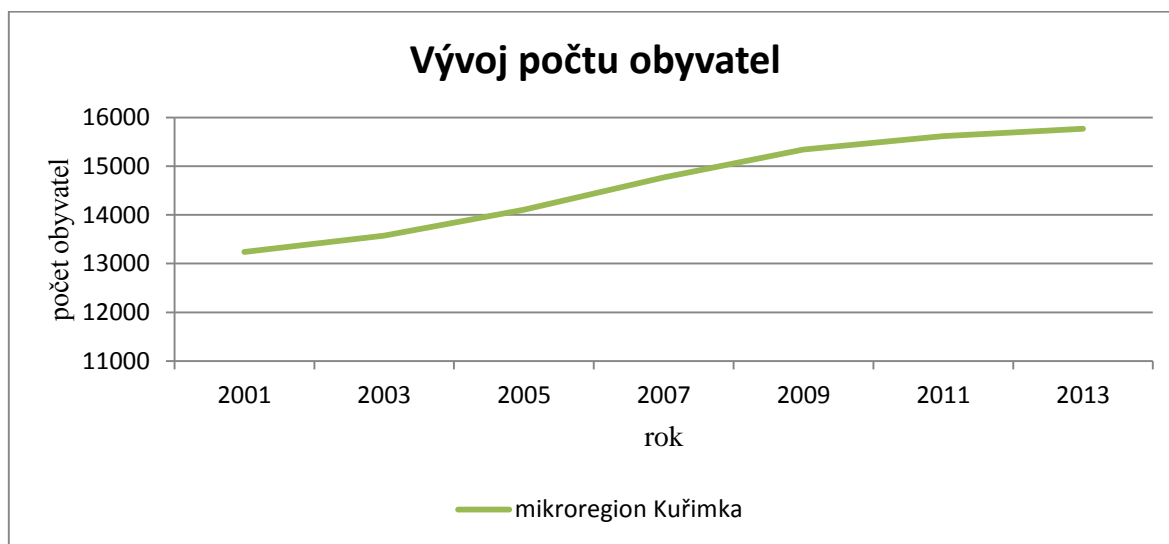
konkrétně 10 900, žije ve městě Kuřim, nejméně obyvatel má obec Moravské Knínice, kde bydlí 872 obyvatel.

Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel mikroregionu Kuřimka (data k 31.12.)

rok / obec	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013
Chudčice	654	671	725	767	870	844	883
Kuřim	9004	9283	9764	10285	10632	10833	10900
Moravské Knínice	761	775	804	829	856	857	872
Veverská Bítýška	2818	2842	2812	2888	2983	3084	3110
mikroregion Kuřimka	13237	13571	14105	14769	15341	15618	15765

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Databáze demografických údajů za obce ČR.

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Kuřimka

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Databáze demografických údajů za obce ČR.

5.2.2.2 Migrační přírůstek obyvatelstva

V Tabulce 5 jsou vypočteny migrační přírůstky členských obcí mikroregionu Kuřimka od roku 2001 po rok 2013. Migrační přírůstek byl stanoven odečtením počtu vystěhovaných

obyvatel od počtu nově přistěhovaných v řešeném území. Rychlý populační růst města Kuřimi a intenzivní bytová výstavba má za následek kladné migrační saldo ve sledovaném období. Nejrychlejší růst zaznamenala Kuřim v roce 2004 a 2007, kdy byly dokončeny výstavby obytných celků, především sídliště Díly pod svatým Jánem. Saldo migrace bylo 236 a 269 obyvatel.

Tabulka 5: Migrační přírůstek obyvatelstva v mikroregionu Kuřimka (data k 31.12.)

rok/obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Chudčice	1	4	19	26	24	43	-1	15	78	-47	10	21	12
Kuřim	84	89	146	236	164	102	269	123	40	73	-16	-69	30
Moravské Knínice	2	5	14	5	28	18	8	10	14	8	12	9	-3
Veverská Bítýška	33	5	26	37	-62	7	46	40	32	39	13	-15	23

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Databáze demografických údajů za obce ČR.

Podle kladných přírůstků lze soudit, že je mikroregion atraktivním pro nové obyvatele, kterých neustále přibývá. V roce 2011 i 2012 je ve městě Kuřimi migrační saldo záporné, což může být způsobeno pozastavením stavby sídliště Díly pod svatým Jánem na okraji města. Plánovaná je však nová rozsáhlá výstavba na druhém konci Kuřimi, v oblasti Záhoří, lze tedy předpokládat v nejbližších letech opět rostoucí tendenci. Celkově má region kladný přírůstek, záporný ukazatel se vyskytuje jen výjimečně.

5.2.2.3 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Důležitá je také struktura, složení obyvatelstva na území mikroregionu. Obyvatelstvo se z hlediska ekonomického postavení ve společnosti rozlišuje na ekonomicky aktivní a neaktivní. Ekonomicky nečinné obyvatelstvo se někdy označuje jako obyvatelé závislí na obyvatelstvu ekonomicky aktivním. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo vykonává nějaké zaměstnání, tzn. výdělečnou činnost, která přispívá k vytváření společenského produktu. Do této skupiny ekonomicky činných se zahrnují i členové rodiny, kteří pomáhají, když

nejdou přímo odměňováni. Za věkovou hranici ekonomicky aktivního obyvatelstva je považován 15. rok, kdy je dokončeno základní vzdělání jedince, až po odchod do důchodu (Demopaedia).

V České republice se výrazně mění struktura obyvatelstva. Dětská složka populace se zmenšuje a naopak počet seniorů ve věku 65 a více let neustále roste. V případě mikroregionu Kuřimka je tomu tak v obci Moravské Knínice, kdy podle stanoveného indexu stáří připadá 115 seniorů na 100 dětí v obci, viz Tabulka 6. Podobná situace je také v obci Veverská Bítýška. V Kuřimi i Chudčicích naopak převažuje dětská složka obyvatelstva nad seniory. Průměrný věk byl stanoven váženým aritmetickým průměrem za celý mikroregion na 39,9 let.

Tabulka 6: Struktura obyvatel mikroregionu Kuřimka (data k 31. 12. 2013)

kategorie /obec	0-14 let	15-64 let	65 a více let	index stáří	průměrný věk k 31. 12. 2014
Chudčice	153	598	132	86,3	39,5
Kuřim	2052	7132	1716	83,6	39,4
Moravské Knínice	140	571	161	115,0	41,7
Veverská Bítýška	486	2062	562	115,6	41,4
mikroregion Kuřimka	2831	10363	2571	90,8	39,9

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Věkové složení obyvatelstva v obcích Jihomoravského kraje.

5.2.2.4 Občanská vybavenost

Tabulka 7 uvádí občanskou vybavenost v jednotlivých členských obcích. Nejlepší situace je ve městě Kuřim. Všechny čtyři obce disponují mateřskou a alespoň základní školou s nižším stupněm vzdělávání, tj. od 1. do 5. ročníku. Základní umělecká a střední škola je pouze v Kuřimi. Kuřim také nabízí nejvíce kulturních i sportovních zařízení. Vybavenost v oblasti zdravotnictví je dobrá v Kuřimi, i ve Veverské Bítýšce, zbylé dvě obce musejí za zdravotní péči dojíždět. Pouze Kuřim poskytuje služby sociální péče, ostatní obyvatelé mikroregionu jsou závislí na dojížděce, tedy na službách dopravní společnosti. Kuřim je pro všechny členské obce mikroregionu dobře dostupná, viz následující oddíl Dopravní infrastruktura.

Tabulka 7: Občanská vybavenost v členských obcích mikroregionu Kuřimka

obec/oblast občanské vybavenosti	konkrétní vybavenost	Chudčice	Moravské Knínice	Veverská Bítýška	Kuřim
kulturní	veřejná knihovna vč. poboček	1	1	1	1
	galerie	-	-	-	3
	kulturní zařízení ostatní	1	-	2	6
	středisko pro volný čas dětí a mládeže	-	-	-	1
	sakrální stavba	1	1	1	2
	hřbitov	1	1	1	1
školství	mateřská škola	1	1	1	1
	základní škola - nižší stupeň	1	1	-	-
	základní škola - vyšší stupeň	-	-	1	2
	střední škola	-	-	-	1
	základní umělecká škola	-	-	-	1
sociální	počet sociálních služeb	-	-	-	1
sportovní	koupaliště a bazény	1	-	-	2
	hřiště	2	2	1	7
	tělocvičny	-	1	2	4
	stadiony otevřené	-	-	-	1
	ostatní zařízení pro tělovýchovu	-	-	1	2
zdravotnictví	ambulantní zařízení	-	-	-	1
	ordinace prakt. lékaře pro dospělé	-	-	3	6
	ordinace prakt. lékaře pro děti a dorost	-	-	1	3
	samostatná ordinace lékaře specialisty	-	-	1	14
	ordinace prakt. lékaře - gynekologa	-	-	1	1
	ordinace prakt. lékaře - stomatologa	-	-	1	6
	ostatní	-	-	3	17

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ. Veřejná databáze, vybrané statistické údaje za obec.

Ve všech obcích je alespoň jedna prodejna potravin a restaurační zařízení. Možnosti ubytování jsou v obcích Kuřim, Chudčice a Veverské Bítýšce. Jedná se však o ubytování typu kempu či ubytovny nebo naopak luxusní ubytování v komplexu golfového hřiště. Chybí tedy ubytování hotelového typu.

5.2.2.5 Dopravní infrastruktura

Obce mikroregionu Kuřimka jsou vzájemně propojeny silnicí II/386 Kuřim – Veverská Bítýška – Ostrovačice. Tato silnice je i tranzitním tahem dálnice D1. Silniční spojení s Brnem zajišťuje silnice I/43, která je v současné době velice zatíženou komunikací. Komunikace má i mezinárodní význam a je vedena pod označením E 461 v evropské silniční síti. Diskutuje se příprava výstavby rychlostní komunikace R43 západně od města Kuřimi. Hlavním cílem této investiční akce je odlehčit současné přetížení a celkové snížení dopravní zátěže. Jižně od Brna by měla silnice navázat na existující R52 a na severu na vybudovanou R35 v oblasti Moravské Třebové. R43 je zahrnuta do nejvyšší transevropské dálniční sítě označované Trans European Network.

Komunikace je prozatím navržena ve dvou variantách, jižní obchvat nebo severní spojka. Varianty jsou zobrazeny v Příloze C. Severní spojka slouží k převedení dopravy z plánované rychlostní komunikace R43 na silnici první třídy I/43 (Brno – Svitavy) a také jako spojka z dálnice D1. Tato varianta neslouží jako obchvat města, ale ve skutečnosti město ještě více zatíží. Varianta jižního obchvatu plní současně dvě funkce. Tato možnost je šetrnější k přírodě, 1200 metrů by vedla tunelem a je cca o dva kilometry kratší než severní spojka. Pro oblast Kuřimska by se pouze v této variantě opravdu jednalo opravdu o obchvat, který převede dopravu směrem na Brno – Královo Pole a také tranzitní dopravu ve směru Brno – Tišnov (Jižní obchvat).

Všechny členské obce jsou součástí integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje, který dopravní obslužnost mikroregionu výrazně zlepšil. Mikroregionem Kuřimka prochází železniční trať č. 250 Praha – Havlíčkův Brod – Brno – Břeclav. V řešeném území je jediná stanice, Kuřim, kterou projíždějí vlaky dálkové, linka R3 a místní vlaky

linky S3 (Žďár nad Sázavou – Břeclav) a S1 (Tišnov – Brno-Slatina). Trať je součástí doplňkové sítě evropských komunikací TINA a významně zvyšuje hodnotu dopravní polohy lokality.

Město Kuřim je přestupním dopravním uzlem, dále cestující pokračují autobusy. Regionální autobus, linky 312 na území mikroregionu Kuřimka spojuje všechny čtyři členské obce. V Kuřimi autobus staví na osmi zastávkách, v Moravských Knínících, Chudčicích i Veverské Bítýšce jsou dvě autobusové zastávky. Linka 312 jezdí v dopravní špičce několikrát do hodiny. Kuřim leží v tarifní zóně 310, stejně jako Moravské Knínice, navazuje zóna 325, ve které leží Chudčice a Veverská Bítýška (Integrovaný systém Jihomoravského kraje).

Díky integrovanému systému je celý mikroregion dobře dostupný veřejnou dopravou, doplněnou i loděmi na Brněnské přehradě. Ve Veverské Bítýšce je konečná zastávka lodí vyjíždějících z Bystrce, zastávka se jmenuje Veverská Bítýška - přístaviště. Plavební sezóna je v roce 2015 od 18. dubna do 11. října (Brněnská přehrada).

5.2.2.6 Technická infrastruktura

Všechny čtyři členské obce jsou napojeny na elektrickou energii. Obce jsou zásobovány z nadřazené elektronické soustavy pro Brněnskou aglomeraci, z transformovny 400/110/22 kV Čebín.

Plynofikace chybí pouze v obci Chudčice, domácnosti využívají elektrickou energii. Kuřim je plynofikována, zásobována je Jihomoravskou plynárenskou, a.s. Plynovod v obci Moravské Knínice je napojen na plynovodní síť v Kuřimi. Veverská Bítýška je plně plynofikována.

Obec Moravské Knínice je členem Svazku vodovodů a kanalizací Tišnovsko, služeb využívají od Vodárenské akciové společnosti, a.s.. Obec Chudčice a Veverská Bítýška vlastní vodovod pro veřejnou potřebu, provozovatelem je vodárenský svazek Bíteško. Kuřim je napojena na soustavu Vírského vodovodního vodovodu, provozovatelem jsou Brněnské vodárny a kanalizace a.s.

V obci Chudčice je pouze částečná dešťová kanalizace, v současnosti se již dokončuje zavedení stokové sítě. Odpadní vody z Kuřimi a Moravských Knínic jsou odváděny do brněnské kanalizační sítě, koncová čistírna odpadních vod je ÚČOV Brno – Modřice. Z obce Veverská Bítýška jsou odpadní vody odváděny do ČOV Veverská Bítýška.

Všechny členské obce mají zpracován plán odpadového hospodářství a schválenou obecně závaznou vyhláškou o separovaném sběru odpadu. Svoz odpadu z Kuřimi i Veverské Bítýšky zajišťuje SITA MORAVIA, Tišnov a.s. Město Kuřim zřídilo sběrné středisko odpadu, které provozuje Centrum technických služeb Kuřim. Svoz odpadu z obce Chudčice zajišťuje SITA MORAVIA, Blansko a.s. Svoz odpadu v Moravských Knínicích zajišťuje společnost AVE CZ Brno. V Chudčicích, Veverské Bítýšce i Moravských Knínicích obce odpad třídí a připravují na recyklační odvoz. Dvakrát do roka jsou v obcích k dispozici velkoobjemové kontejnery.

5.2.2.7 Komunikační síť

S pomocí dotací z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod realizoval mikroregion Kuřimka projekt s názvem „Po stopách zrušené železnice Kuřim – Veverská Bítýška“. Tento projekt poskytl významný přínos pro mikroregion z hlediska propagace a komunikace. Byl pořízen současný webový portál mikroregionu (www.kurimsko.eu), moderní informační kiosek na kuřimském nádraží, informační tabule a další reklamní a propagační materiály.

5.2.2.8 Vyhodnocení sociální oblasti

Mikroregion Kuřimka vykazuje pozvolný přirozený přírůstek obyvatelstva i kladné migrační saldo. Podle indexu stáří za celý mikroregion převažuje dětská složka nad seniory, průměrný věk obyvatelstva je 39,9 let. V mikroregionu je dostatek osob ekonomicky aktivních. Pestrá občanská vybavenost je v Kuřimi, obyvatelé ostatních obcí musejí za specifickou vybaveností a službami dojíždět. Na území jsou dobré dopravní spoje díky integrovanému dopravnímu systému. Všechny členské obce disponují základní technickou vybaveností, pouze obec Chudčice není plynofikována.

5.2.3 Ekonomický pilíř

Labounková a Rohrerová (2005) provedly pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj, ústavu územního rozvoje České republiky, monitoring mikroregionů kraje. Byl stanoven soubor ukazatelů, na základě kterých byly vymezeny ekonomicky slabé regiony. Z 64 mikroregionů Jihomoravského kraje je mikroregion Kuřimka na čtrnácté pozici. V rámci okresu Brno – venkov je na pozici osmé. Bodová hodnota souhrnného ukazatele ekonomické síly mikroregionu je 61,57. Tento souhrnný ukazatel dosáhl u jednotlivých mikroregionů v Jihomoravském kraji hodnot v rozpětí od ekonomicky nejslabšího mikroregionu hodnoty 25,54 bodů, do nejvyšší monitorované hodnoty 69,11 bodů. Průměrná výše souhrnného ukazatele činila 52,94 bodů. Mikroregion Kuřimka je tedy nad průměrnou hodnotou v komparaci s ostatními mikroregiony v Jihomoravském kraji.

5.2.3.1 Ekonomické zatížení obyvatel

Ukazatele ekonomicky aktivního obyvatelstva jsou významné jak v ekonomické, tak i sociální sféře. Podle Štyglerové a Šimka (2009) připadá v současnosti v české republice na jednu osobu ekonomicky neaktivní téměř dvě osoby ekonomicky činné, do budoucna bude počet závislých osob vyšší než počet nezávislých. V mikroregionu Kuřimka je nyní 5 402 obyvatel mladších 15ti let spolu se seniory a 10 363 ekonomicky činných obyvatel, viz Tabulka 8. Na jednu osobu ekonomicky neaktivní tedy připadá v průměru 1,9 osob ekonomicky činných.

Od ledna roku 2013 používá Ministerstvo práce a sociálních věcí nový ukazatel ekonomické aktivity a to podíl nezaměstnaných osob. Tento údaj vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů, tedy osob, ve věku 15 – 64 let, které mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání. Podíl nezaměstnaných uchazečů je nejvyšší v obci Veverská Bítýška, a to 6,1 %, viz Tabulka 8. Naopak nejnižší hodnotu ukazatele nezaměstnanosti vykazuje obec Moravské Knínice, konkrétně 4,6 %. V únoru 2015 nabízel mikroregion Kuřimka 107 volných míst na 597 dosažitelných uchazečů o zaměstnání. Podíl nezaměstnaných uchazečů v celé České republice byl 7,5 %, v okrese Brno-venkov potom

6,3 %. Průměrná hodnota ukazatele v mikroregionu Kuřimka má nižší hodnotu, konkrétně 5,8 %.

Tabulka 8: Nezaměstnanost v mikroregionu Kuřimka k únoru 2015

kategorie /obec	dosažitelní uchazeči 15-64	obyvatelstvo 15-64	podíl nezaměstnaných uchazečů	volná místa
Chudčice	34	598	5,7%	0
Kuřim	412	7132	5,8%	82
Moravské Knínice	26	571	4,6%	1
Veverská Bítýška	125	2062	6,1%	24
mikroregion Kuřimka	597	10363	5,8%	107

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ministerstva práce a sociálních věcí

5.2.3.2 Odvětvová struktura

V mikroregionu Kuřimka převládá hospodářská činnost v oblasti maloobchodu, velkoobchodu a opravy a údržba motorových vozidel ve všech členských obcích. Celkem je na řešeném území 3538 podnikatelských subjektů. Tabulka 9 obsahuje čtyři hospodářské činnosti na území mikroregionu s nejvyšší četností výskytu. Kategorie ostatní zahrnuje kategorie: zemědělství, lesnictví a rybářství, doprava a skladování, ubytování, stravování a pohostinství, informační a komunikační činnosti, peněžnictví a pojišťovnictví, činnosti v oblasti nemovitostí, administrativní činnosti, vzdělávání, zdravotní a sociální péče a další.

Mikroregion má však také široce rozvinutou průmyslovou výrobu, se zastoupením zahraničního kapitálu a to na území města Kuřimi. Od 70. let se obec stávala významným průmyslovým centrem, tím došlo k výraznému nárůstu počtu obyvatel a stoupal význam města. Mezi největší firmy mikroregionu patří Tyco Electronic, TOS Kuřim, Slévárna Kuřim, Kuličkové šrouby Kuřim, Walter. Významným výrobním podnikem na území mikroregionu je také Hartmann-Rico, se sídlem ve Veverské Bítýšce. V Chudčicích

a Moravských Knínících se jedná pouze o drobnou výrobu a řemesla.

Zemědělskou výrobu na území mikroregionu Kuřimka spravuje společnost AGROSTYL s.r.o. Základem hospodaření je rostlinná výroba, především produkce obilovin, kukuřice a píce. Za živočišnou výrobu převládá chov prasat.

Tabulka 9: Typ hospodářských činností v mikroregionu Kuřimka

hospodářská činnost/ obec	průmysl celkem	velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	stavebnictví	profesní, vědecké a technické činnosti	ostatní	počet podnikatelských subjektů celkem
Chudčice	30	40	24	22	76	192
Kuřim	346	562	204	350	958	2420
Moravské Knínice	29	36	16	29	85	195
Veverská Bítýška	105	161	90	89	286	731
mikroregion Kuřimka	510	799	334	490	1405	3538

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Veřejná databáze, vybrané statistické údaje za obec.

Podle Atlasu krajiny České republiky je ve Veverské Bítýšce výrazně zastoupen chemický průmysl, v Kuřimi převládá textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ale vysoké zastoupení má také odvětví strojírenství a hutnictví.

Z hlediska právní formy převládají v mikroregionu živnostníci, druhou nejpočetnější skupinou jsou svobodná povolání a obchodní společnosti, viz Tabulka 10. Ve Veverské Bítýšce obsahuje kategorie ostatní 61 zemědělských podnikatelů. V ostatních obcích nebyli zemědělské podnikatelé obsaženi ve vyšší četnosti, z toho důvodu jsou zahrnuti ve skupině ostatní, spolu s akciovými společnostmi, družstevními organizacemi a dalšími.

Tabulka 10: Právní formy hospodářských činností v mikroregionu Kuřimka

právní forma/obec	obchodní společnosti	živnostníci	svobodná povolání	státní organizace	ostatní	počet podnikatelských subjektů celkem
Chudčice	10	147	15	1	19	192
Kuřim	324	1663	223	7	203	2420
Moravské Knínice	15	144	10	1	25	195
Veverská Bítýška	59	533	61	3	75	731
mikroregion Kuřimka	408	2487	309	12	322	3538

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ. Veřejná databáze, vybrané statistické údaje za obec.

5.2.3.3 Hospodaření mikroregionu Kuřimka

V Tabulce 11 jsou detailně rozepsány rozpočty členských obcí mikroregionu Kuřimka za rok 2013. Obec **Chudčice** v roce 2013 provedla velkou investici v oblasti odvádění a čištění odpadních vod, konkrétně 74 866 256 Kč. Spolu s investicemi do pozemní komunikace, silniční dopravy a pitné vody tvořila složka průmysl 93,8 % celkových výdajů obce. Druhou nejvyšší položkou výdajů obce jsou finance na oblast veřejné správy. V celkových příjmech obce tvoří největší část dotace, konkrétně 87,4 %. Do příjmů obce Chudčice byly přijaty dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a transferů z kraje ve výši 61 600 149 Kč, právě z důvodu zavádění kanalizace. Rozpočet obce je proto v roce 2013 ve výrazném schodku. Z této nutné investice budou mít však obyvatelé území dlouhodobý užitek.

Obec **Moravské Knínice** investovala v roce 2013 do oblasti nakládání s odpady v obci, konkrétně sběru a svozu komunálních odpadů 2 979 020 Kč. Druhou nejvyšší položkou jsou výdaje na veřejnou správu, 31,2 % z celkových výdajů obce. Příjmy tvořily z 65,8 %

daňové příjmy. Celkové financování obce Moravské Knínice za rok 2013 bylo kladné, rozpočet vykazoval přebytek.

Kuřim v roce 2013 investovala 7 596 889 Kč do předškolních zařízení a 5 899 997 Kč do základních škol v obci. Výdaje na oblast vzdělávání tvořila 16,8 % z celkových výdajů. Celkově nejvyšší výdaje, 29,1 %, byly použity na oblast veřejné správy. Činnost místní správy stála obec 37 669 750 Kč. Příjmy města tvoří z 62,2 % daňové příjmy. Celkové financování obce Kuřim za rok 2013 bylo kladné, rozpočet vykazoval přebytek.

Nejvyšší výdaje v obci **Veverská Bítýška** tvořila oblast průmyslu, a to 35 % z celkových výdajů, kdy nejvyšší suma, tedy 8 020 334 Kč byla investována do odvádění a čištění odpadních vod. Druhou nejvyšší položkou z celkových výdajů obce, 26,5 %, jsou finance na veřejnou správu. Příjmy jsou z 80,4 % tvořeny daňovými příjmy obce. Celkové financování obce Veverská Bítýška za rok 2013 bylo kladné, rozpočet vykazoval přebytek.

Tabulka 11: Rozbor rozpočtů členských obcí mikroregionu Kuřimka za rok 2013

obec/složky příjmů/výdajů		Chudčice	Moravské Knínice	Kuřim	Veverská Bítýška
příjmy	daňové	8 254 874	9 661 026	135 307 016	30 883 995
	nedaňové	607 330	2 109 030	37 506 729	1 208 244
	kapitálové	21 000	87 750	15 745 578	299 240
	dotace	61 600 149	2 825 577	29 134 133	6 027 593
	celkem	70 483 353	14 683 383	217 693 456	38 419 072
výdaje	zemědělství a lesy	76 059	1 098 294	813 954	226 190
	průmysl	78 186 043	1 697 499	25 026 105	10 422 099
	vzdělávání	609 815	1 156 521	29 668 994	3 195 535
	kultura, církve a sdělovací prostředky	557 487	183 814	14 035 197	1 559 228
	tělovýchova a zájmová činnost	45 355	241 968	13 837 317	691 496
	zdravotnictví	-	-	6 000	-
	bydlení, komunální služby a územní rozvoj	570 249	1 006 199	18 105 139	1 903 734
	ochrana životního prostředí	864 913	3 741 000	16 966 875	2 485 254
	ostatní služby	-	-	129 211	10 000
	sociální věci	-	157 920	5 405 177	911 738
	bezpečnost	20 000	6 297	1 216 431	366 419
	veřejná správa	2 401 041	4 205 169	51 300 637	7 869 366
	celkem	83 330 962	13 494 681	176 511 037	29 641 059
schodek/přebytek		-12 847 609	1 188 702	41 182 419	8 778 013

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Rozpočet obce

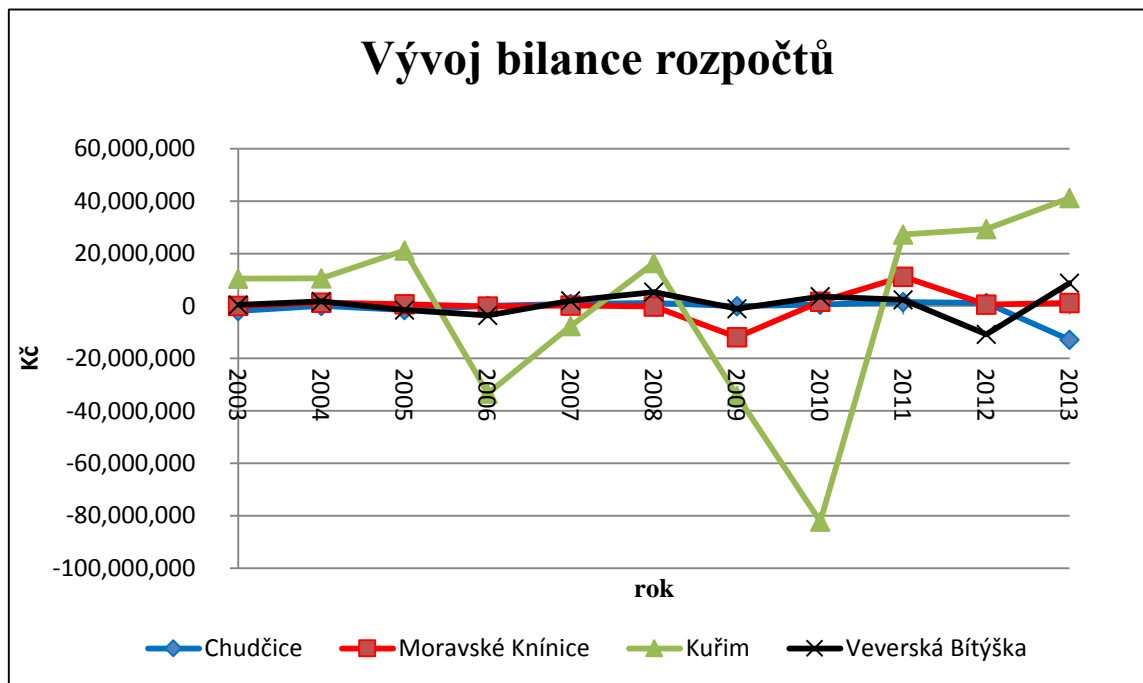
Celkově mikroregion Kuřimka směřuje nejvíce výdajů do oblasti veřejné správy, průmyslu, bydlení, komunální služby a územní rozvoj a životní prostředí. Obce zaštiťují investiční akce, které je nutné na řešeném území realizovat.

Z Grafu 4 je patrný desetiletý vývoj hospodaření členských obcí řešeného mikroregionu. Jediný znatelný výkyv za zkoumané období u obce **Chudčice** byl v roce 2013, kdy proběhla velká investice do vodovodu a kanalizace a schodek rozpočtu obce byl vysoký.

V obci **Veverská Bítýška** je patrný mírný výkyv v roce 2012, kdy obec také investovala do odvádění a čištění odpadních vod. V **Moravských Kněnicích** byl patrný schodek v roce 2009 z důvodu investice do vzdělávání, konkrétně do předškolní výchovy a základního vzdělávání. V roce 2011 byl výraznější přebytek rozpočtu a z důvodu prodeje dlouhodobého majetku obce, nemovitostí a jejich částí a pozemků obce, který navýšil kapitálové výdaje obce.

Kuřim jakožto obec s rozšířenou působností hospodaří s řádově vyšším objemem peněz, nežli zbylé tři členské obce mikroregionu Kuřimka. Město zaznamenalo ve zkoumaném desetiletí výkyvů několik. V roce 2005 obdrželo město neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu, díky které zaznamenalo město rozpočtový přebytek. V roce 2006 Kuřim investovala do předškolních zařízení, výraznou položkou v rozboru výdajů je také oblast sociálních věcí, kdy město vyplatilo na dávkách zdravotně postiženým občanům a pomoci v hmotné nouzi téměř 17 milionů korun. V tomtéž roce byly výdaje na činnost městské knihovny více jak čtyři milióny korun. V roce 2008 se rozpočet dostal do přebytku díky neinvestičním transferům ze státního rozpočtu. V roce 2010 vykazovalo město značný schodek v rozpočtu, více než 82 miliónů korun. Investice, téměř 162 miliónu korun, byla vyplacená do oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti. Město Kuřim celkově rekonstruovalo krytý bazén na moderní wellness centrum. V roce 2011 se město Kuřim dostalo do rozpočtového přebytku a to díky dotacím ze státního rozpočtu, jednalo se o více než 105 miliónů korun.

Graf 4: Vývoj bilance rozpočtů členských obcí mikroregionu Kuřimka (data k 31.12.)

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Rozpočet obce

5.2.3.4 Rozpočet obcí na jednoho obyvatele

Obce mikroregionu Kuřimka jsou co do počtu obyvatel rozlišné, v Tabulce 12 jsou údaje přepočítané na jednoho obyvatele v dané obci za tři roky, 2011, 2012 a 2013. Data pro mikroregion Kuřimka byla stanovena pomocí váženého aritmetického průměru. Obyvatelé mikroregionu jsou průměrně po všechny tři sledované roky v rozpočtovém přebytku.

Tabulka 12: Rozpočet členských obcí na jednoho obyvatele

obec / rok	2013	2012	2011
Chudčice	-14 853	1 350	1 873
Moravské Knínice	1 363	590	13 213
Kuřim	3 808	2 703	2 526
Veverská Bítýška	2 850	-3 496	775
mikroregion Kuřimka	2 439	1 290	2 639

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Rozpočet obce

5.2.3.5 Cestovní ruch na území mikroregionu Kuřimka

Kulturní památky (zmněny níže) jsou chráněny zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Na území města **Kuřim** je to kostel sv. Máří Magdaleny, zámek, který byl tvořen spíše účelně než honosně, nyní se v prostorách zámku pořádají kulturní akce a uvnitř je galerie moderního umění. Další kulturní památkou je výklenková vodní kaplička se sochou sv. Jana Nepomuckého, která byla aktuálně znovu vyčištěna a voda je tu opět pitná. Ve městě jsou dvě náměstí, náměstí 1. května bylo revitalizováno a nyní je jeho dominantou tzv. Mokrý kámen od sochaře Pavla Opočenského a barokní socha sv. Floriána, která je také na seznamu kulturních památek. Druhé náměstí je Náměstí Osvobození s dominantou, sochou věnovanou rumunským vojákům. Poslední kulturní památkou jsou boží muka.

Nejvýznamnější kulturní památkou obce **Chudčice** je křížová cesta z roku 1856, která je tvořena 14 kapličkami a zakončena třemi kamennými kříži. Mezi další kulturní památky řadíme boží muka, pomník Rudé armády. Významnou novodobou budovou je kulturní dům. V roce 1996 byla vysvěcena nová kaple Povýšení svatého kříže. Nejstarší památkou je socha Jana Nepomuckého a kříž z roku 1809.

V **Moravských Knínicích** jsou dvě kulturní památky. První je kostel sv. Markéty, který byl

vystavěn ve slohu gotickém v roce 1366. Druhou památkou je kaple sv. Cyrila a Metoděje, vystavěná v roce 1862. V obci je také kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1856.

Na území **Veverské Bítýšky** najdeme množství kulturních i přírodních památek. Hrad Veveří a k němu přilehlá kaple Matky Boží patří mezi nejvýznamnější z nich, jedná se o nejnavštěvovanější cíl turistů v řešeném území. Západně od obce je přírodní park Bílý potok, který se rozkládá podél toku potoka. Toto území má značně zachovalý přírodní ráz krajiny, kterému dominuje samotný tok s vyvinutou údolní nivou. Lesní komplexy mají zachovalou dobrou dřevinnou skladbu, vyskytuje se zde vzácné rostlinstvo a živočišstvo. Dominantou obce je kostel sv. Jakuba ze 17. století. Mezi další kulturní památky patří socha sv. Jana Nepomuckého na náměstí,

Boží muka, patřící do souboru muk bývalého kláštera Porta Coeli v Předklášteří z 18. století, smírčí kámen vytesaný z šedého pískovce, budova školy na náměstí s pamětní deskou legionáře Bonifáce Císaře, Jarošův vodní mlýn, který slouží jako muzeum a je přístupný pro širokou veřejnost a místní fara (Příroda Velkobíteška; Národní památkový ústav).

5.2.3.6 Další turisticky zajímavá místa

V letech 2009 - 2010 investovalo město Kuřim do rekonstrukce starého krytého bazénu z roku 1982. Vznikl moderní komplex Wellness Kuřim. Relaxační centrum je tvořeno několika bazény, tobogánem, fit centrem, aerobním sálem, dětským koutkem, restaurací a nechybí ani bohatá nabídka relaxačních a regeneračních procedur. Součástí je i letní otevřené koupaliště.

Na katastrálním území Kuřim se nachází sportovně rekreační golfový areál evropské úrovně. Rozkládá se na ploše o velikosti sto hektarů. Mimo komplexních služeb spojených s golfem, mohou návštěvníci využít také restaurační a ubytovací zařízení. V současnosti bylo v areálu vybudované moderní Wellness centrum, obsahující vodní SPA, saunový svět a fitness.

Evropsky významná lokalita Zlobice se nachází z části v katastrálním území Kuřim a z části v katastrálním území Malhostovice. Na vrcholku kopce Zlobice je v provozu Koliba, která je přizpůsobena přístupu turistům, funguje jako restaurační a odpočinkové zařízení. Tento přírodní areál pravidelně pořádá společenské akce, chovají se zde ovce a kozy. Největší slavností jsou Ovenálie, ovčácké slavnosti začátkem léta. Dominantou Zlobice je bývalá vojenská pozorovací věž. V současné době je věž přebudována na rozhlednu (Svaz chovatelů ovcí a koz).

5.2.3.7 Cyklostezky, cyklotrasy a turistické trasy

Řešeným územím prochází Pražská stezka. Jedná se o páteční cyklostezku, spojující Prahu a Brno (Greenways, č. 1). Stezka prochází řešeným územím podél řeky Svratky v okolí brněnské přehrady, Moravských Knínic a obcí Veverská Bítýška.

Značené regionální cyklotrasy procházející územím mikroregionu jsou tři:

Cyklotrasa 5186: Kuřim – Drásov – Železné – Tišnov

Cyklotrasa 5197: Kuřim – Malhostovice – Skalička – Býkovice

Cyklotrasa 5231: Brno, Mokrá Hora – Kuřim – Chudčice – Veverská Bítýška

Poslední uvedená cyklotrasa č. 5231 je vedena od města Kuřim po trase bývalé železniční trati. Za podpory dotací z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod vznikl projekt „Po stopách zrušené železnice Kuřim – Veverská Bítýška“. Cílem programu je přilákat do mikroregionu nové turisty a nabídnout jim služby a aktivity především se zaměřením na víkendovou turistiku.

Možností turistických tras v mikroregionu Kuřimka je mnoho. Především díky rozmanitým přírodním podmínkám území. V Příloze D je umístěna mapa s vyznačenými turistickými trasami v lokalitě Kuřimka. Mezi zajímavosti pro pěší turistiku lze uvést netradičně pojatou městskou naučnou stezku s ekologickým programem v Kuřimi, která vede Zárubou a Horkou. Trasu provází zajímavé informační tabule, které jsou vyřezané ze dřeva. Na okraji města Kuřimi se nachází rybník Srpek, který je v současnosti revitalizován

a přizpůsobován jako relaxační zóna pro veřejnost. 3 km od města Kuřimi je přístupná rozhledna na Babím lomě, jedná se o zalesněný masív s nádherným skalnatým hřbetem. V okolí Veverské Bítýšky je i několik neznačených tras v okolí Brněnské přehrady.

5.2.3.8 Tradice a kulturní akce

Ve všech obcích mikroregionu se udržují tradice a pořádají různé kulturní akce. Obec **Moravské Knínice** má bohatý kulturní kalendář a také má svůj divadelní sbor. Nejvýznamnější kulturní akce jsou Knínické hody, které se dodržují dvakrát ročně a to v červnu na svatou Markétu a v listopadu na svatého Martina. Významný je také již tradiční turistický pochod „Jdeme na chrousty“, který se koná vždy 1. května, v letošním roce se uskutečnil již 27. ročník.

V **Chudčicích** udržuje tradice Chudčická mladá chasa, o.s. Tradiční krojované hody se v obci konají v květnu. Kromě hodů organizace pořádá také „Podzimní taškařici“, zábavná odpoledne a další akce pro obyvatelé Chudčic i blízkého okolí.

Veverská Bítýška má také svůj divadelní soubor, s názvem „Prkno“. Soubor pořádá divadelní festival „na Prknech“ v kulturním domě. Krojované hody se v obci dodržují v červenci, na svatého Jakuba. Tradicí jsou již také „Babské hody“ konané v říjnu.

Město **Kuřim** pořádá a podporuje velké množství kulturních a společenských akcí. Mezi nejvýznamnější patří Medové dny, které se konají v prostorách kuřimského zámku. Letošní rok bude 9. Ročníkem. Jedná se o dvoudenní akci s doprovodným programem pro děti i dospělé. Mezi další pořádané akce patří Mikulášský jarmark, který probíhá v prostorách kulturního domu, Kuřimský svátek vína, tradičně v listopadu, Farmářské trhy i Masopust, konaný v únoru, probíhá na náměstí 1. května. Kuřim má od roku 2008 pěvecký sbor K-dur, který vystupuje mimo jiné i na akcích pořádaných městem. V Kuřimi také již několikrát proběhly cyklistické závody Kuřimská cyklostezka. Před dvěma lety se v Kuřimi obnovila tradice Babských hodů, které se slaví v červenci. Svaz dobrovolných hasičů již tradičně pořádá hasičské krojované hody v říjnu.

Obyvatelé větších měst, především z Brna, dojíždí do mikroregionu Kuřimka za rekreací. Nachází se zde množství rekreačních chalup a zejména chat. Ve Veverské Bítýšce je mnoho rekreačních objektů na březích řeky Svratky. Důvodem ke koupi či stavbě tzv. druhého bydlení na území mikroregionu je dostatek kvalitně vedených turisticky značených cest, zvyšující se počet cyklotras, dostatečná občanská vybavenost, dobrá dostupnost a organizace dalších kulturních a sportovních akcí. Společně vytváří mikroregion dobrý základ pro kvalitní zimní i letní podmínky cestovního ruchu.

5.2.3.9 Vyhodnocení ekonomická oblasti

Mikroregion Kuřimka patří do skupiny s vyšším ukazatelem ekonomické síly regionu v rámci Jihomoravského kraje. Průměrný podíl nezaměstnaných uchazečů na území mikroregionu je 5,8 %. Převažuje zde podnikání živnostníků a nejčtenější hospodářskou činností je velkoobchod, maloobchod a oprava a údržba motorových vozidel. Rozpočty obcí vykazují převážně přebytek, pouze je-li nutná rozsáhlá investice, obce se dočasně dostávají do schodku. Celkově však mikroregion hospodaří kladně. Mikroregion má potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. V řešeném území se nacházejí dvě evropsky významné lokality a další přírodní i kulturní památky. Obce dodržují místní kulturní tradice.

5.3 Kvantitativní průzkum

Podkapitola se zabývá výsledky realizovaného průzkumu. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 105 respondentů. Mezi dotazovanými mírně převažují ženy, konkrétně 54 % (tj. 57 žen), zbylých 46 % dotazníků zodpověděli muži (tj. 48 mužů). Na průzkum odpovědělo 44 respondentů ve věku 16 – 26 let, 41 dotazovaných bylo ve věku 27 – 45 let, zbylých 19 respondentů bylo ve věku 46 a více let a pouze jeden respondent byl mladší 15ti let.

Dotazovaní jsou zastoupeni ze všech čtyř členských obcí. Za nejmenší obce, tedy Chudčice a Moravské Knínice vyplnilo dotazník 12 obyvatel každé obce. Za Veverskou Bítýšku

odpovídalo 21 respondentů a za město Kuřim 60 osob. Otázky jsou v následné analýze vyhodnocovány komplexně, jelikož je posuzována spokojenost obyvatel mikroregionu s životem v něm.

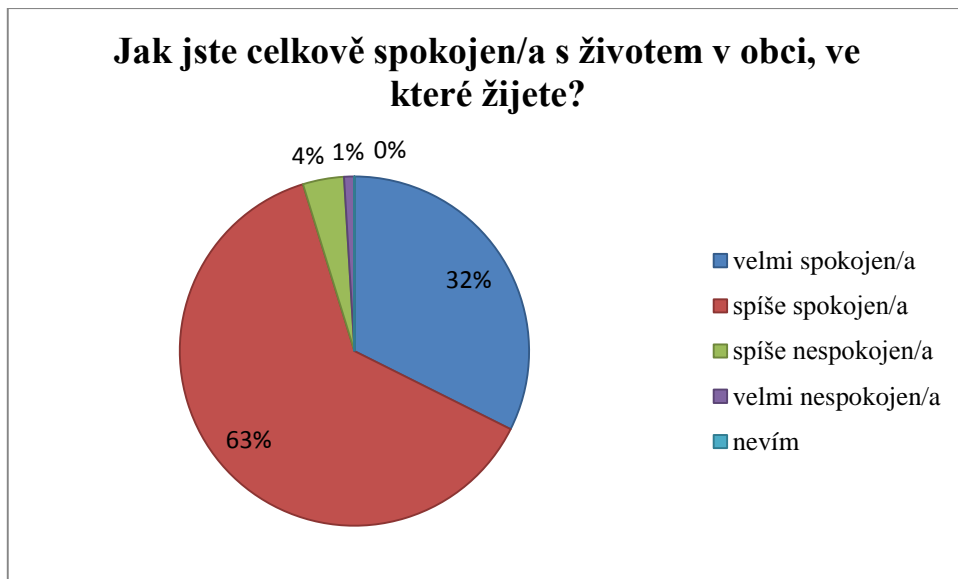
5.3.1 Výsledky dotazníkového šetření dle jednotlivých otázek

V následujícím oddíle jsou pomocí přehledných grafů vyhodnoceny odpovědi a názor respondentů dle jednotlivých otázek. Závěrem je za pomoci specifických otázek zodpovězena výzkumná otázka dotazníkového šetření.

Otázka č. 1: Jak jste celkově spokojen/a s životem v obci, ve které žijete?

V první otázce, měli dotazovaní sami posoudit svoji celkovou spokojenost s životem v jejich obci. Téměř všichni respondenti jsou spokojeni v obci, ve které žijí, viz Graf 5. 32 % dotazovaných je velmi spokojeno, pouhé 1 % dotazovaných obyvatel mikroregionu Kuřimka zvolilo možnost velmi nespokojeno.

Graf 5: Vyhodnocení otázky č. 1

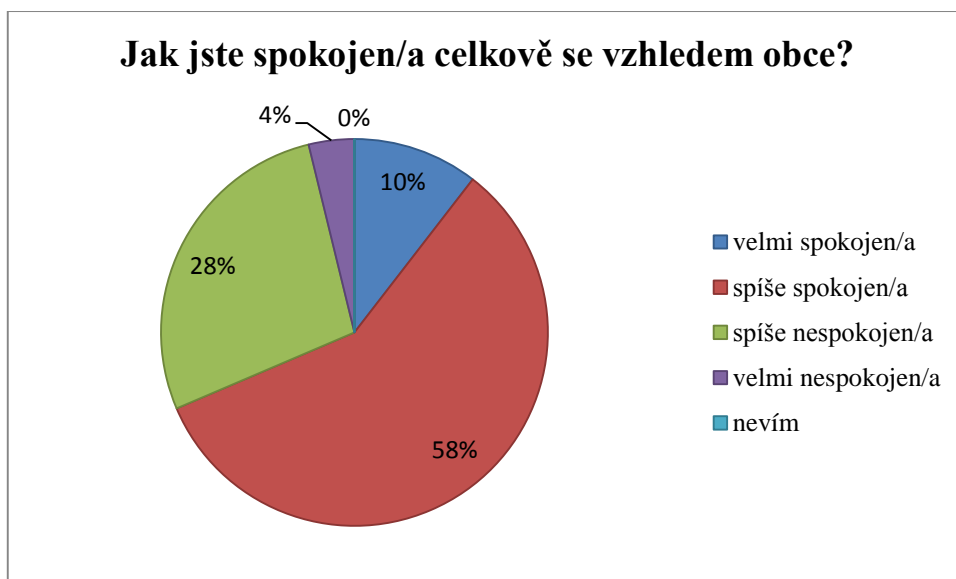
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2: Jak jste spokojen/a celkově se vzhledem obce (dostatek veřejné zeleně, parků, stav náměstí, památek, apod.)?

V druhé otázce vybírali dotazovaní opět míru jejich spokojenosti, tentokrát se vzhledem obce, ve které žijí. Modální hodnotou je kategorie spíše spokojen/a, kterou zvolilo 58 % obyvatel mikroregionu, viz Graf 6. Odpověď s druhou nejvyšší četností je možnost spíše nespokojen/a, která se vyskytla v 28 % celkových odpovědí.

U druhé otázky využívali respondenti možnosti prostoru k jejich připomínkám. Vyskytovaly se zde komentáře ohledně nedostatku odpadkových košů (především ve městě Kuřim), dezolátní stav a celkový nedostatek laviček, nedostatek nebo absence parků, nedostatek a špatná údržba zeleně v obcích. Od obyvatel města Kuřimi se opakoval komentář, že ve městě chybí jedno centrum s náměstím. Dvě náměstí, která tu jsou, jsou ve špatném stavu a bez zeleně.

Graf 6: Vyhodnocení otázky č. 2

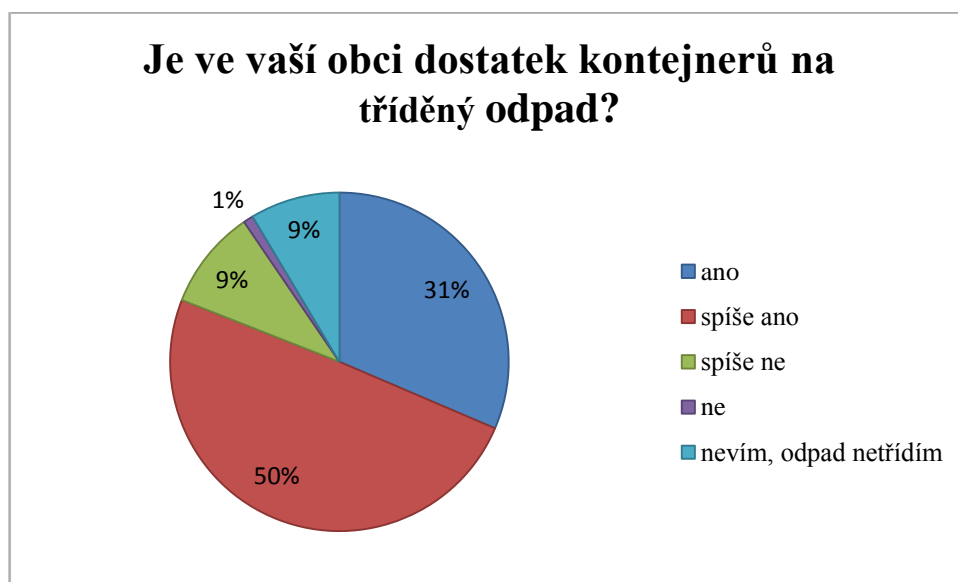
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3: Je ve vaší obci dostatek kontejnerů na tříděný odpad?

Podle názoru většiny dotazovaných obyvatel mikroregionu je množství popelnic na tříděný odpad v mikroregionu Kuřimka dostatečný. 50 % respondentů zvolilo kategorii spíše ano, 31 % možnost ano, viz Graf 7. Pouhých 9 % dotazovaných odpad netřídí.

V připomínkách k tématu třídění odpadu respondenti zmínili absenci kontejnerů na bio odpad. V Kuřimi se také opakovala připomínka, že by bylo dobré zmapovat současné rozmístění kontejnerů na tříděný odpad ve městě. Na nově vystavěném sídlišti, Na Dílech pod svatým Jánem, jsou kontejnery na tříděný odpad často přeplněné a tak pokud chtějí obyvatelé odpad třídít, musejí buď počkat, nebo odpadky vyvést na sběrný dvůr v Kuřimi. Jeden respondent také uvedl komentář, že místním obyvatelům chybí motivace k třídění odpadu, že obyvatelé třídící odpad nejsou nijak zvýhodněni.

Graf 7: Vyhodnocení otázky č. 3

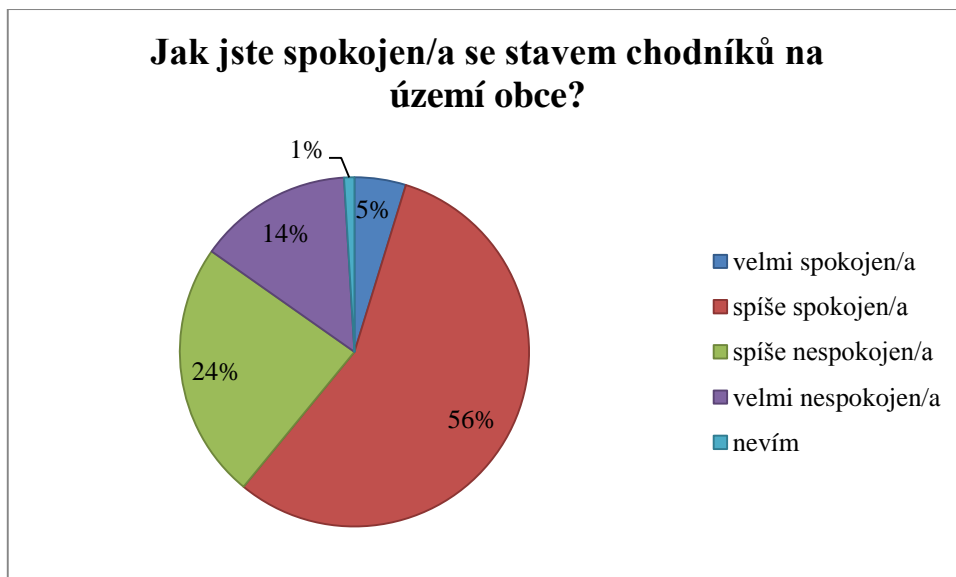
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4: Jak jste spokojen/a se stavem chodníků na území obce?

Čtvrtá otázka zjišťovala míru spokojenosti se stavem chodníků na území mikroregionu. Nejčtenější odpovědí byla varianta spíše spokojen/a, konkrétně 56 % dotazovaných zvolilo tuto možnost, 5 % respondentů je velmi spokojeno se stavem chodníků. 24 % je spíše nespokojeno a 14 % obyvatel zvolilo extrémní variantu velmi nespokojen/a, viz Graf 8.

V komentářích se často vyskytovaly konkrétní místa, úseky v obcích, kde by bylo vhodné chodníky spravit. V některých místech (např. u hlavní silnice II. třídy v průmyslové zóně v Kuřimi) nejsou chodníky vůbec, i přesto, že se chodci v lokalitě vyskytují často. Jejich pohyb je po vytižené vozovce nebezpečný. Dotazovaní také upozornili na špatnou kvalitu oprav chodníků. Byly uvedeny případy, kdy byl chodník chvíli po opravě v ještě horším stavu než před ní. V Moravských Kněnicích byla oprava chodníků obyvatelům obce již slíbena.

Graf 8: Vyhodnocení otázky č. 4

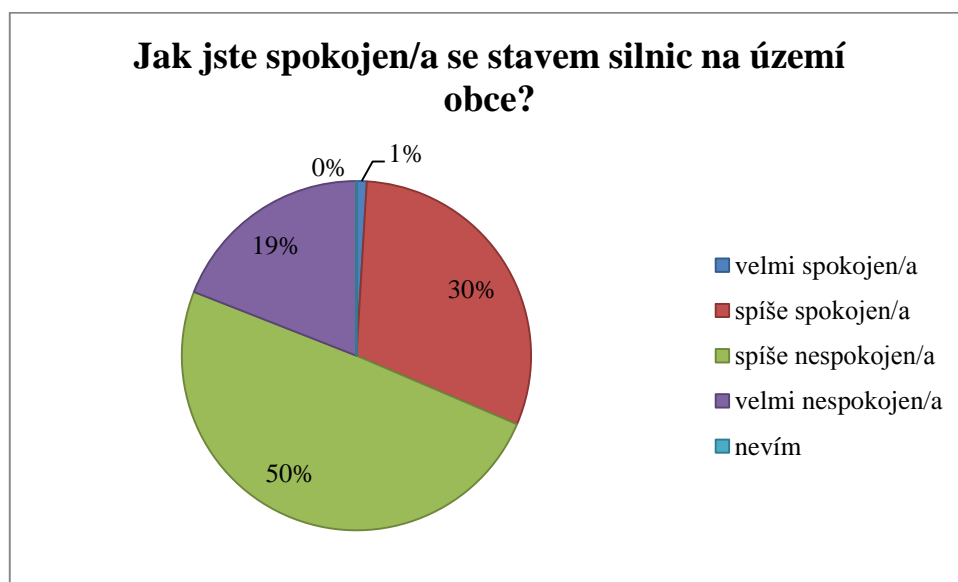
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5: Jak jste spokojen/a se stavem silnic na území obce?

Na otázku pět vyjádřila polovina respondentů spíše nespokojenost se stavem silnic na území mikroregionu. Dalších 19 % dotazovaných je velmi nespokojeno. Pouze jedno procento respondentů je velmi spokojeno se současným stavem silnic, zbylých 30 % je spíše spokojeno, viz Graf 9.

V komentářích dotazovaných obyvatel mikroregionu se objevovaly odkazy na konkrétní místa, kde jsou silnice neudržované, příp. v tragickém stavu. Především respondenti z Kuřimi často zmiňovali nutnost řešení obchvatu města a poznámky k velké dopravní zatíženosti, především díky vysoké četnosti projíždějících kamionů. Obyvatelé Chudčic poznamenali, že by bylo vhodné opravit především místní komunikace, které jsou ve špatném stavu.

Graf 9: Vyhodnocení otázky č. 5

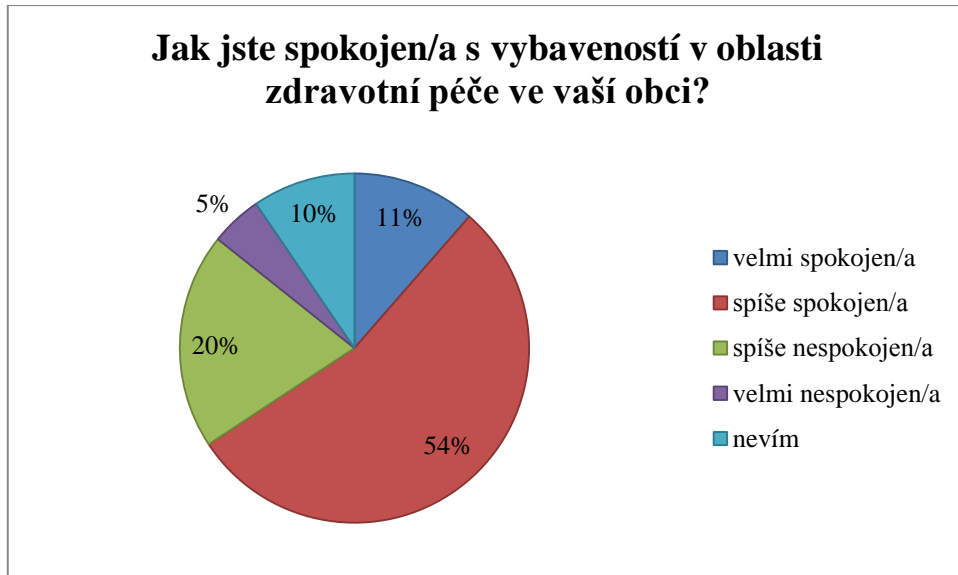
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6: Jak jste spokojen/a s vybaveností v oblasti zdravotní péče ve vaší obci?

V šesté otázce označovali respondenti míru spokojenosti s vybaveností obcí v oblasti zdravotní péče. 54 % všech dotazovaných je spíše spokojeno, 20 % spíše nespokojeno, viz Graf 10. Krajní možnost velmi spokojeno zvolilo 11 % respondentů. Opačného názoru, tedy velmi nespokojeno, bylo 5 % dotazovaných, z nichž až na jednoho respondenta z Kuřimi, byli všichni z Chudčic, kde zdravotní péče zcela chybí. 10 % respondentů zvolilo možnost nevím, předpoklad je, že tito obyvatelé mikroregionu nejsou stavu situaci posoudit, protože za zdravotnickými službami dojíždějí do jiného města, což se také často objevovalo v komentářích k otázce šest.

V komentářích se objevovala poznámka, že ke specialistům obyvatelé dojíždějí do větších středisek, nejčastěji respondenti uváděli město Brno. Respondentka z Kuřimi uvedla nedostatek dětských lékařů.

Graf 10: Vyhodnocení otázky č. 6

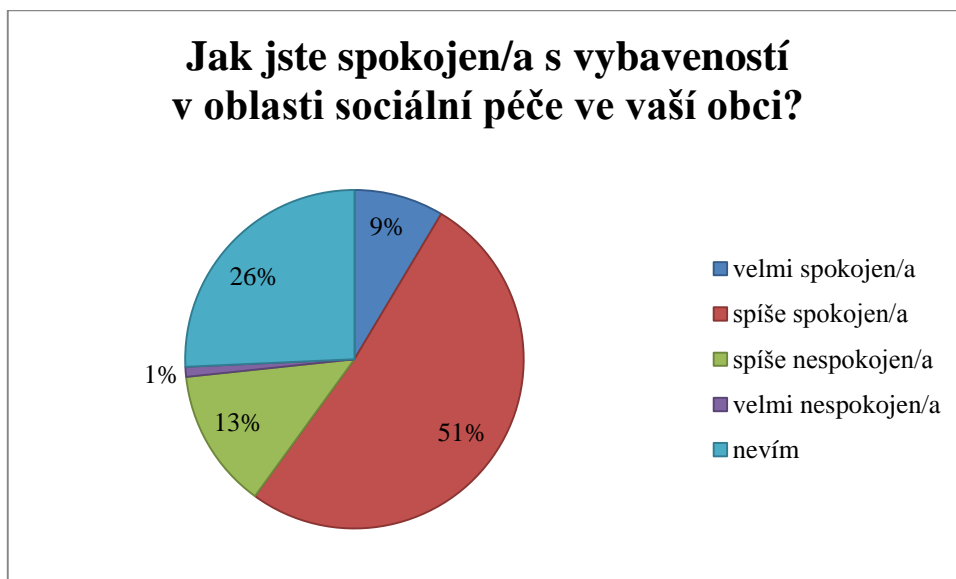

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7: Jak jste spokojen/a s vybaveností v oblasti sociální péče ve vaší obci?

Sedmá otázka hodnotí míru spokojenosti v oblasti sociální péče. 51 % respondentů zvolilo možnost spíše spokojeno, 13 % dotazovaných je spíše nespokojeno, viz Graf 11. Se sociálními službami je 9 % respondentů velmi spokojeno, všichni dotazovaní, co zvolily tuto nabízenou kategorii, jsou z Kuřimi, kde funguje centrum sociálních služeb. Vyšší četnost, nežli v ostatních otázkách zaznamenala kategorie nevím, a to 26 %. Lze předpokládat, že sociálních služeb nevyužívají a nemají tak objektivní podvědomí o současném stavu v této oblasti.

Graf 11: Vyhodnocení otázky č. 7

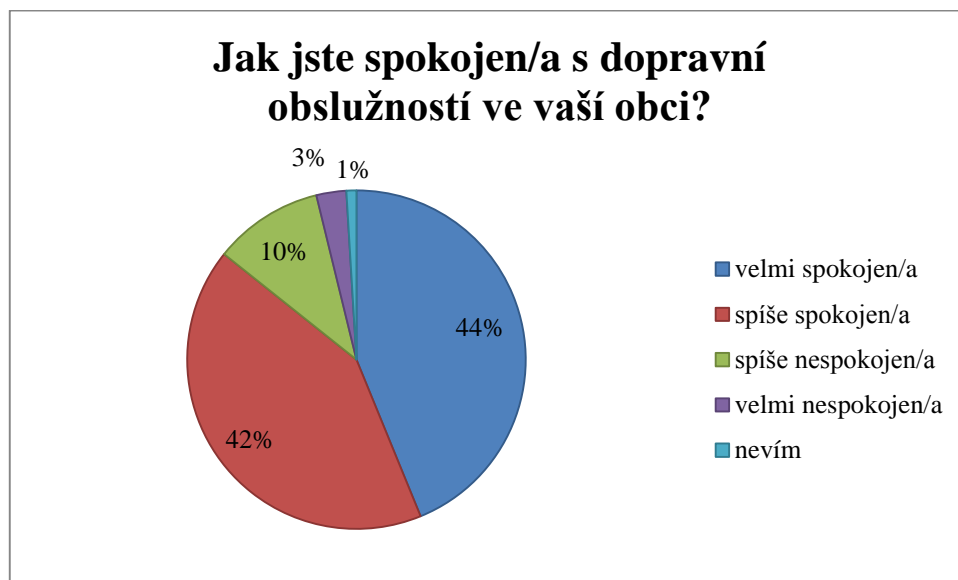
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8: Jak jste spokojen/a s dopravní obslužností ve vaší obci (počet zastávek, frekvence příjezdu/odjezdu spojů apod.)?

Většina dotazovaných, konkrétně 86 %, jsou spokojeni v oblasti dopravní obslužnosti. 44 % dotazovaných je velmi spokojeno, viz Graf 12. 10 % respondentů je spíše nespokojeno a pouhá 3 % dotazovaných jsou velmi nespokojeni.

Z poznámek respondentů vyplývá nízká frekvence víkendových a nočních spojů s Brnem. Dotazovaným obyvatelům města Kuřimi chybí zastávka autobusů u nového sídliště na Dílech pod svatým Jánem ve směru z Brna. Také respondenti vyjádřili nespokojenost ohledně posledního nočního spoje z Kuřimi do Brna, a to ve 22.30 hod. Dotazovaní také často uváděli, že využívají spíše dopravu vlastním automobilem.

Graf 12: Vyhodnocení otázky č. 8

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9: Jak jste spokojen/a s možnostmi, kterými lze trávit volný čas ve vaší obci?

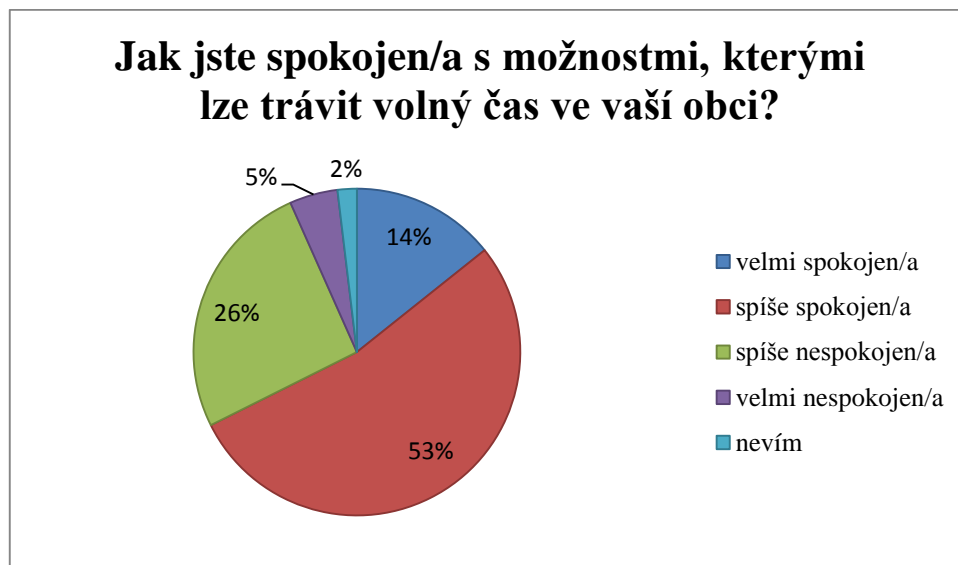
Více než polovina všech dotazovaných, 53 %, jsou spíše spokojeni s možnostmi, kterými lze trávit volný čas v jejich obci. 26 % je spíše nespokojeno a 14 % respondentů vyjádřilo velkou spokojenost v oblasti volnočasových aktivit, viz Graf 13. Pouhých 5 % je velmi nespokojeno, překvapivé však je, že až na jednoho respondenta z Veverské Bítýšky, jsou mezi ostatními pouze obyvatelé Kuřimi, která je na tom nejlépe ve všech oblastech občanské vybavenosti.

Respondentům chybí víceúčelová hala, o její výstavbě se již diskutuje v Kuřimi a s největší pravděpodobností bude brzy postavena. V Kuřimi se vyskytoval opakovaně komentář

ke špatnému a zanedbanému stavu místních restaurací a hospod. Respondenti uvedli jako chybějící vybavenost v oblasti volného času např. bowling a kino. V Chudčicích byl uveden nedostatek kulturních akcí. Respondent z Veverské Bítýšky uvedl, že kromě přírody zde není jak trávit volný čas a proto dojíždí za zábavou jina.

Graf 13: Vyhodnocení otázky č. 9

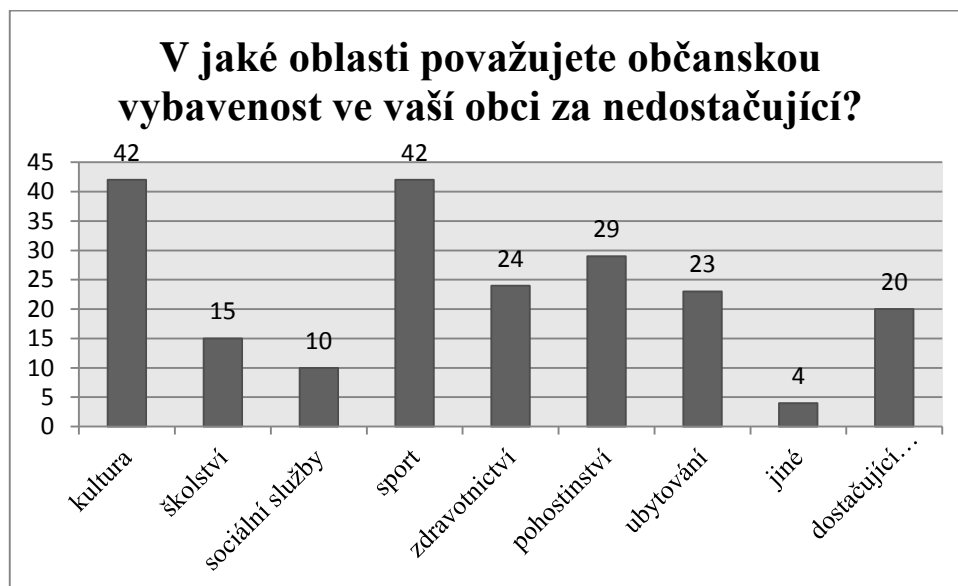
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10: V jaké oblasti považujete občanskou vybavenost ve vaší obci za nedostačující?

Otázka 10 v oblasti nedostačující občanské vybavenosti je vyhodnocena pomocí sloupcového grafu. U každého sloupce je popisek s absolutním počtem respondentů, kteří zvolili danou kategorii, viz Graf 14. Dotazovaní obyvatelé mohli zvolit více z nabízených možností. 20 respondentů usuzuje, že je občanská vybavenost ve všech oblastech v obci dostačující. Nejvíce dotazovaní obyvatelé mikroregionu Kuřimka postrádají občanskou vybavenost v oblasti sportu a kultury, tyto možnosti zvolil téměř každý druhý respondent. Třetí nedostačující kategorií je oblast pohostinství, se kterou není spokojeno 29 respondentům.

Respondenti nejčastěji komentovali oblast pohostinství. Respondentům z Kuřimi se nelíbí jednotvárnost místních podniků. Místní hospůdky hodnotili jako zanedbané, ve špatném stavu. Chybí jim nekuřácký podnik a možnost venkovního posezení. Stejně tak v Chudčicích chybí respondentům nekuřácký podnik a restaurační zařízení kavárenského typu.

Graf 14: Vyhodnocení otázky č. 10

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 11: Je podle Vás počet cyklostezek procházejících územím mikroregionu Kuřimka dostačující?

Počet cyklostezek na území mikroregionu Kuřimka považuje 33 % dotazovaných obyvatel za spíše nedostačující, 31 % naopak za spíše dostačující, viz Graf 15. Dostačující počet cyklostezek je dle 14 % dotazovaných, naopak nedostačující je dle názoru 13 % respondentů. Únikovou kategorií nevím, zvolilo 9 % dotazovaných obyvatel, kteří nejspíše nepatří mezi aktivní cyklisty.

Respondenti komentovali stav cyklostezek, které procházejí územím mikroregionu. Někteří respondenti uvedli konkrétní úseky, kde stezka chybí nebo není vhodný povrch pro kolo.

Také se vyskytl komentář ohledně nebezpečného úseku mezi Kuřimí a Moravskými Knínicemi, kdy cyklisti musejí jet po silnici. Několik respondentů také uvedlo, že postrádají in-line stezku, na území mikroregionu totiž není vhodný povrch pro kolečkové brusle.

Graf 15: Vyhodnocení otázky č. 11

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12: Jak jste spokojen/a s pracovními příležitostmi v obci, ve které žijete?

Respondenti hodnotili v otázce 12 míru spokojenosti s pracovními příležitostmi v obci, ve které žijí. Více jak polovina respondentů ohodnotila situaci pozitivně, 43 % je spíše spokojeno a 10 % dotazovaných je velmi spokojeno. Spíše nespokojených respondentů je 30 % a velmi nespokojených pouhých 6 %, viz Graf 16.

Respondenti komentovali otázku především s připomínkou, že Brno leží velmi blízko. Také se objevily poznámky dotazovaných, ohledně nedostatku pracovních příležitostí na zkrácený úvazek (např. pro ženy na mateřské dovolené).

Graf 16: Vyhodnocení otázky č. 12

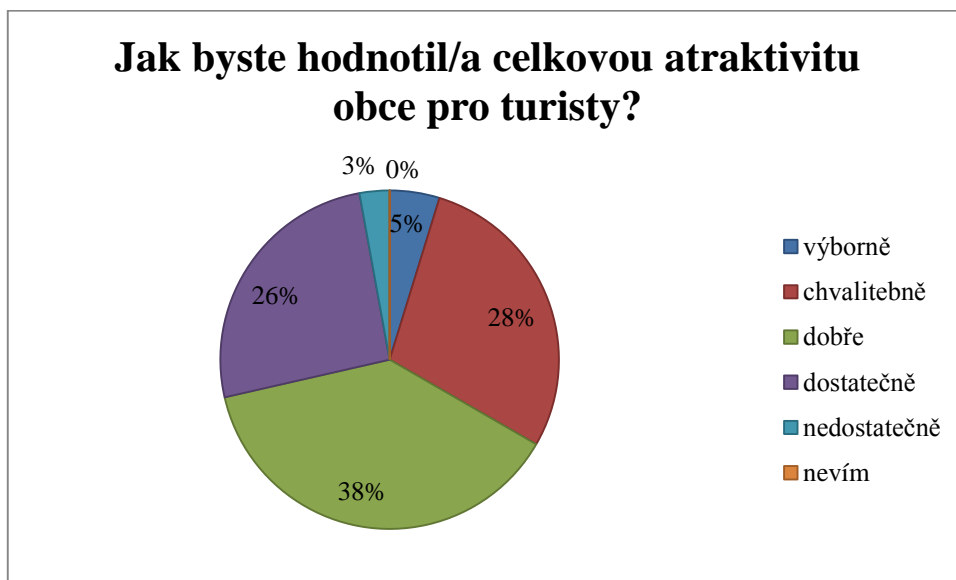
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 13: Jak byste hodnotil/a celkovou atraktivitu obce pro turisty?

Dotazovaní obyvatelé mikroregionu Kuřimka hodnotili v otázce 13 atraktivitu obce, ve které žijí pomocí známkování jako ve škole. Nejčtenější odpovědí je prostřední varianta, tedy dobře, kterou zvolilo 38 % dotazovaných. S podobnou četností se vyskytly kategorie chvalitebně a dostatečně, viz Graf 17. Možnosti nedostatečně a výborně zvolili respondenti jen zřídka.

V poznámkách respondenti často uváděli jako zajímavá místa a tedy potencionální lákadlo pro turisty Wellness Kuřim, krásnou přírodu a rybník Srpek v Kuřimi.

Graf 17: Vyhodnocení otázky č. 13

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 14: Máte vy sám / sama nějaký návrh na zlepšení kvality života ve vaší obci?

Čtrnáctá otázka je otevřenou otázkou a nebyla pro respondenty povinná. Ze 105 respondentů odpovědělo 24 dotazovaných obyvatel mikroregionu Kuřimka.

Komentáře respondentů z Chudčicích byly ohledně zavedení plynofikace obce a opravy místního koupaliště. Návrhy obyvatel z Kuřimi se týkaly aktuální dopravní situace a řešení dopravní vytíženosti. Dotazovaná z Kuřimi navrhuje zlepšení marketingové propagace mikroregionu a vzájemné napojení sportovních aktivit do ucelené formy, propojení stezek. Další respondent z Kuřimi navrhuje pořádání veřejných pracovních brigád pro obyvatele mikroregionu Kuřimka.

5.3.2 Shrnutí popisu dat a vyhodnocení výzkumné otázky

Na základě vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníkového šetření lze posoudit specifické otázky průzkumu a zodpovědět výzkumnou otázku šetření. První specifická otázka zkoumala míru spokojenosti obyvatel mikroregionu Kuřimka se vzhledem obce a současným stavem komunikací. Dotazovaní obyvatelé mikroregionu jsou spíše spokojeni se vzhledem obce, ale uvítali by další zlepšení. Naopak se stavem komunikací jsou dotazovaní nespokojeni a je potřeba jednat ohledně revitalizací a úpravách.

Druhá specifická otázka zjišťovala míru spokojenosti obyvatel mikroregionu Kuřimka s občanskou vybaveností a s nabízenými volnočasovými aktivitami. Nedostatečnou občanskou vybavenost určili respondenti v nejvyšší četnosti v oblasti sportu a kultury. Respondenti jsou spokojeni s dopravní obslužností území, nachází se zde dostatečné množství kontejnerů na tříděný odpad. Rozdílné názory mají dotazovaní obyvatelé ohledně cyklostezek. Kdy je 45 % respondentů spokojeno s počtem cyklostezek procházejících územím a 46 % dotazovaných osob spokojeno není. Většina respondentů je spíše spokojena s možnostmi nabízených volnočasových aktivit v řešeném území.

Třetí specifická otázka posuzuje míru spokojenosti s pracovními příležitostmi na území mikroregionu, kdy je většina respondentů spíše spokojena se současnou situací.

Na základě vyhodnocených specifických otázek lze odpovědět na výzkumnou otázku.

Jsou obyvatelé mikroregionu Kuřimka spokojeni s životem v něm?

Na základě zodpovězení specifických otázek průzkumu autorka usuzuje, že obyvatelé mikroregionu Kuřimka jsou spíše spokojeni s životem v mikroregionu. Některé prvky občanské vybavenosti je však vhodné zlepšit a to především stav komunikací na území mikroregionu.

5.4 SWOT

Na základě vypracování situační analýzy, posouzení současného stavu a vyhodnocení dotazníkového šetření je zpracována analýza SWOT. Jsou vyhodnoceny silné i slabé stránky mikroregionu, definované případné hrozby a příležitosti lokality. Analýza slouží ke stanovení strategických cílů, priorit a opatření v návrhové části práce. SWOT analýza je pro lepší přehlednost, stejně jako situační analýza rozdělena do tří oblastí dle pilířů udržitelného rozvoje, viz Tabulka 13.

Tabulka 13: Analýza SWOT (I. část)

oblast	S - silné stránky	W - slabé stránky
environmentální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přírodní potenciál ➤ dvě CHÚ evropského významu ➤ nízký výskyt černých skládek ➤ lesnaté území 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ průmyslová zóna v K ➤ vysoká dopravní zátěž (zdroj hluku) ➤ nízký koeficient ekologické stability ➤ železnice v centru K
sociální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ příznivá věková struktura obyvatel ➤ pozitivní přírůstek obyvatel ➤ udržující kulturní tradice ➤ dobrá dopravní dostupnost, IDSJMK ➤ odpadové hospodářství ve všech obcích ➤ třídění odpadu ➤ centrum sociálních služeb Kuřim ➤ knihovny ve všech obcích (v K - regionální funkce) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ závislost na dojížděce v oblasti zdravotnictví (MK, CH) ➤ závislost na dojížděce v oblasti sociální péče (VB, MK, CH) ➤ špatný stav základní školy v MK ➤ špatný stav místních komunikací ➤ nedostatečné ubytovací kapacity ➤ chybí víceúčelová sportovní hala ➤ současný stav sportovišť
ekonomická	<ul style="list-style-type: none"> ➤ průmyslová zóna v K, tradice slévárenství ➤ různorodá ekonomická základna ➤ nízká míra nezaměstnanosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nedostatek pozemků pro potencionální investory ➤ nedostatek odborníků ve strojírenství ➤ slabý sponzoring

Zdroj: vlastní zpracování (pozn. CH = Chudčice, MK = Moravské Knínice, K = Kuřim, VB = Veverská Bítýška)

Tabulka 14: Analýza SWOT (II. část)

oblast	O - příležitosti	T - hrozby
environmentální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojení mikroregionu do projektu Národní sítě Zdravých měst ➤ možnost využít finanční zdroje z fondů EU 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výstavba R43 ➤ Pokračující masivní výstavby ➤ zvýšení počtu individuálních zdrojů znečištění ➤ tvorba územního plánu bez expertního pohledu
sociální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výhodná poloha (blízkost Brna) ➤ technická infrastruktura zajišťována kvalitním provozovatelem ➤ možnost využít finanční zdroje z fondů EU ➤ spolupráce s okolními mikroregiony, městem Brnem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ havárie vlivem zastarání infrastruktury ➤ úzký okruh pořadatelů kulturních akcí ➤ neudržení spolupráce subjektů
ekonomická	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zájem investorů o volné plochy, příp. revitalizace ➤ nové projekty s příchodem nových investorů a podnikatelů ➤ možnost využít finanční zdroje z fondů EU ➤ přírodní potenciál pro cestovní ruch 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ snižování stavu zaměstnanců ➤ stárnutí obyvatelstva ➤ nedostatek financí mikroregionu

Zdroj: vlastní zpracování (pozn. CH = Chudčice, MK = Moravské Knínice, K = Kuřim, VB = Veverská Bítýška)

6 STRATEGICKÁ ČÁST

Úvodem strategické části práce je formulována vize, k jejímuž naplnění přispívá splnění návrhů uvedených v dalších podkapitolách. Jsou formulovány tři oblasti rozvoje, které se skládají ze stanovených priorit rozvoje, strategických cílů, opatření a konkrétních aktivit. Strategický plán je navržen pro desetileté období, od roku 2016 do roku 2026. Každý rok je nutné dokument revidovat a aktualizovat akční plán pro nadcházející rok.

6.1 Vize mikroregionu Kuřimka

Vize je formulace stavu, kterého by měl mikroregion Kuřimka po splnění strategického plánu dosáhnout v časovém horizontu deseti let, tedy do roku 2026.

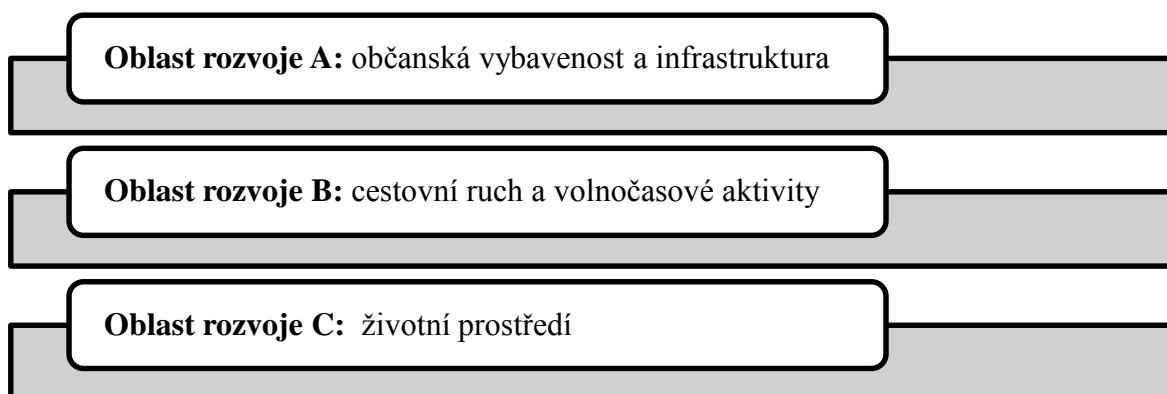
„Mikroregion Kuřimka je místem pro spokojený život obyvatel se zachovalým přírodním bohatstvím, s dobrou občanskou vybaveností a infrastrukturou, vytvářející příznivé podmínky pro cestovní ruch.“

6.2 Oblasti a priority rozvoje

Na základě analytické části práce a realizovaného průzkumu mezi obyvateli jsou stanoveny tři oblasti rozvoje, společné pro všechny členské obce mikroregionu Kuřimka. Občanská vybavenost a infrastruktura je základním prvkem, který přispívá ke spokojenosti obyvatel konkrétního území. S přírůstkem obyvatelstva se nároky zvyšují a je důležité, aby obec či město nabídlo svým občanům adekvátní vybavenost a služby. Podpora cestovního ruchu a volnočasových aktivit přispívá ke zlepšení vybavenosti a infrastruktury lokality. To má za následek zvýšení spokojenosti místních obyvatel s životem v regionu a také vliv na ekonomickou situaci regionu. Poslední oblastí rozvoje je životní prostředí. Přírodní bohatství je potřeba neustále chránit. Prostředí je dané a od něj se odvíjí jakékoliv další aktivity v lokalitě, proto je nutné udržovat životní prostředí v dobrém stavu.

Na rozvoj těchto tří oblastí by se měl mikroregion soustředit v blízké budoucnosti a splnit navrhované aktivity do roku 2026. Problematika jednotlivých oblastí je vzájemně propojena a přispívá k celkovému rozvoji území.

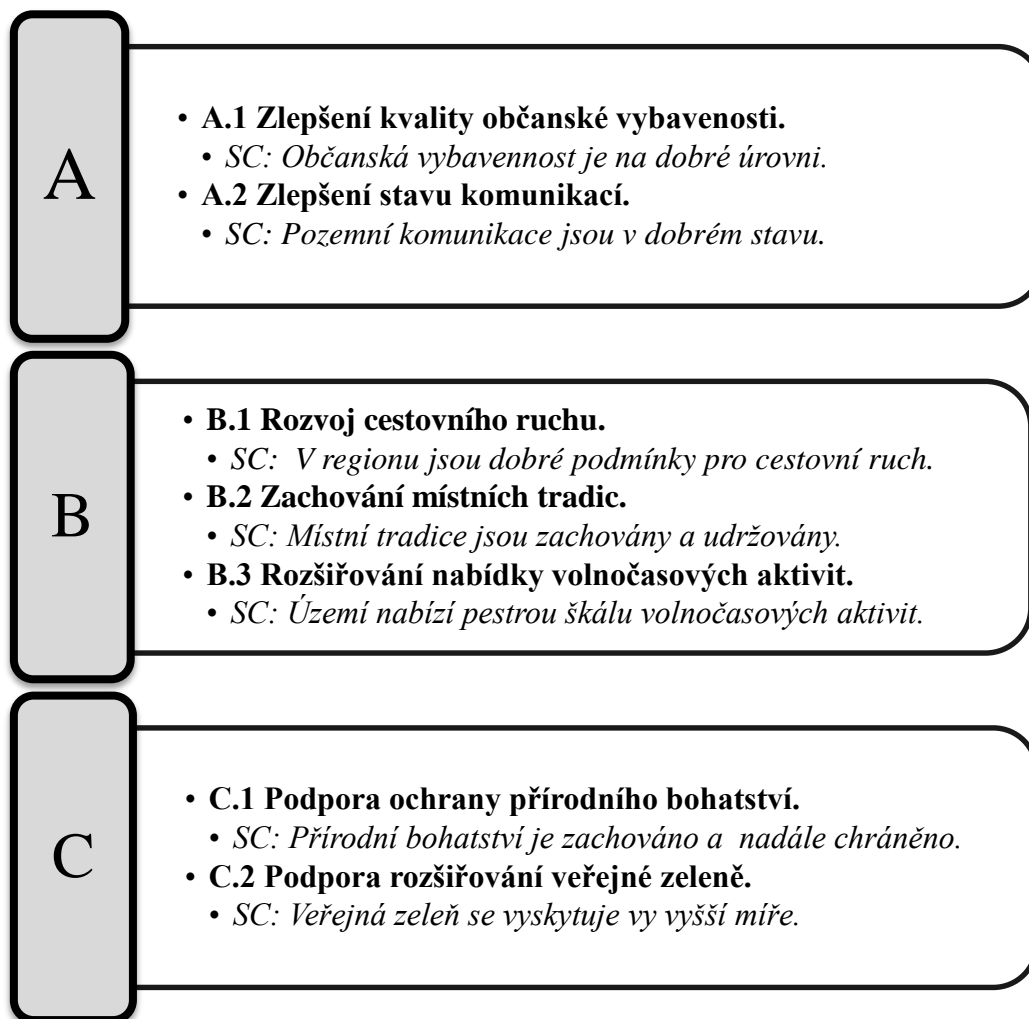
Obrázek 3: Oblasti rozvoje

Zdroj: vlastní zpracování

Priority rozvoje upřesňují směr oblastí rozvoje. Priority stanoveny spolu se strategickými cíly, které po naplnění přispívají ke splnění výše formulované vize mikroregionu Kuřimka, tedy plánovanému cílovému stavu území.

Obrázek 4: Priority a strategické cíle rozvoje

Zdroj: vlastní zpracování (pozn. SC = strategický cíl)

6.3 Opatření a rozvojové aktivity

Na jednotlivé priority rozvoje navazují opatření a aktivity, konkrétní rozvojové projekty. Pro každé opatření jsou stanoveny specifické rozvojové aktivity, které přispějí k naplnění strategických cílů.

Pro **oblast rozvoje A: občanská vybavenost a infrastruktura** jsou stanoveny dvě rozvojové priority a to A.1 Zlepšení kvality občanské vybavenosti a A.2 Zlepšení stavu komunikací. Celkem je stanoveno pět opatření, na které navazuje 13 rozvojových projektů, viz Tabulka 15 a 16.

Tabulka 15: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje A (I. část)

Oblast	Priorita	Opatření	Rozvojová aktivita
A	A. 1	A.1.1 Doplnění technické Infrastruktury.	1. Zavedení plynofikace v Chudčicích.
		A.1.2 Renovace a údržba současné občanské vybavenosti.	1. Tvorba plánu a analýza možností terénních služeb centra sociálních služeb v Kuřimi do ostatních členských obcí mikroregionu. 2. Analýza možnosti dojížděky doktorů do obcí Moravské Knínice a Chudčice, případně návrh projektu „Pojízdná ambulance“, vhodnost spolupráce s okolními obcemi. 3. Rekonstrukce základní školy v Chudčicích. 4. Rekonstrukce sportoviště v Chudčicích.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 16: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje A (II. část)

Oblast	Priorita	Opatření	Rozvojová aktivita
A	A. 1	A.1.3 Rozšíření občanské vybavenosti.	1. Analýza vhodného umístění menšího hotelu a zpracování projektu na výstavbu.
			2. Vybudování nekuřácké originální pivnice / vinárny /baru pro náročnější obyvatele mikroregionu, s venkovním posezením v Kuřimi.
			3. Zmapování a následná výstavba nových parkovacích míst v Kuřimi.
		4. Výstavba autobusové zastávky u sídliště Díly pod svatým Jánem v Kuřimi, ve směru Brno - Kuřim.	
	A. 2	A. 2. 1 Zlepšení stavu silnic na území mikroregionu.	1. Revitalizace silnice II. třídy č. 386.
		A.2. 2 Zlepšení stavu chodníků na území mikroregionu.	2. Oprava místních komunikací ve všech členských obcích.
			1. Revitalizace chodníků ve všech členských obcích.
			2. Výstavba chodníků v nebezpečných úsecích.

Zdroj: vlastní zpracování

Pro **oblast rozvoje B: cestovní ruch a volnočasové aktivity** jsou stanoveny tři rozvojové priority: B.1 Rozvoj cestovního ruchu, B.2 Zachování místních tradic a B.3 Rozšiřování nabídky volnočasových aktivit. Celkem je stanoveno osm opatření, na které navazuje 24 rozvojových projektů, viz Tabulka 17 a 18.

Tabulka 17: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje B (I. část)

Oblast	Priorita	Opatření	Rozvojová aktivita
B	B.1	B.1.1 Rozvoj sítě cyklotras.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úprava cyklotrasy č. 5231 (nebezpečné úseky). 2. Úprava a zpevnění povrchu cyklotrasy č. 5231 v úsecích ve špatném stavu. 3. Návrh propojení stávajících cyklotras na území mikroregionu Kuřimka. 4. Tvorba cyklomapy s body zájmu, možnostmi odpočinku apod. 5. Zmapování vhodného úseku cyklotras pro úpravu na in-line stezku.
		B.1.2 Podpora výstavby Hipostezky.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvořit návrh projektu na tvorbu hipostezky ve spolupráci obcí Kuřim a Moravské Knínice.
		B.1.3 Rozvoj infrastruktury pro CR.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plán péče o kulturní památky ve všech členských obcích. 2. Výstavba odpočinkových míst na cyklotrasách a turistických trasách na území mikroregionu.
	B.2	B.2.1 Rozvoj místních tradic.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analýza možností a následné obnovení tradic z historie území ve všech členských obcích. 2. Motivace a následné zapojení obyvatel do kulturních a společenských akcí pomocí benefitů pro aktivní obyvatele (např. zvýhodněný vstup do wellness Kuřim, bonusy v rámci mikroregionu).
		B.2.2 Podpora stávajících kulturních tradic.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vznik nových společenských akcí ve všech členských obcích. Průzkum zájmů obyvatel mikroregionu a následné navržení projektu, např. pívni běh. 2. Revitalizace a údržba kulturních domů, příp. sokoloven ve všech členských obcích.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje B (II. část)

Oblast	Priorita	Opatření	Rozvojová aktivita
B	B.3	B.3.1 Rozšíření nabídky a infrastruktury sportovních aktivit.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výstavba víceúčelové haly v Kuřimi. 2. Rekonstrukce koupaliště v Chudčicích. 3. Podpora sportovních lekcí soukromých lektorů v tělocvičnách všech členských obcí. 4. Zavedení půjčovny sportovních potřeb ve Veverské Bítýšce (především vybavení pro cyklistiku). 5. Revitalizace a údržba venkovních sportovišť ve všech členských obcích. 6. Vznik venkovního fitness parku v Kuřimi.
		B.3.2 Rozšíření nabídky kulturních a společenských aktivit.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zavedení putovních výstav umělců ve všech členských obcích. 2. Vznik galerie ve Veverské Bítýšce, ve spolupráci s městem Kuřim. 3. Vznik společného klubu seniorů pro obyvatele mikroregionu, tvorba společného programu. 4. Vznik společného klubu maminek s dětmi pro obyvatele mikroregionu, spolupráce s mateřským a rodinným centrem KuřiMaTa.
		B.3.3 Rozšíření nabídky vzdělávacích aktivit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizace vzdělávacích besed s cestovateli střídavě ve všech členských obcích. 2. Údržba a rozšíření místních knihoven v obcích Moravské Knínice, Chudčice a Veverská Bítýška.

Zdroj: vlastní zpracování

Pro **oblast rozvoje C: životní prostředí**, jsou stanoveny dvě rozvojové priority a to C.1 Podpora ochrany přírodního bohatství a C.2 Podpora rozšiřování veřejné zeleně. Celkem je stanoveno pět opatření, na které navazuje 17 rozvojových projektů, viz Tabulka 19 a 20.

Tabulka 19: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje C (I. část)

Oblast	Priorita	Opatření	Rozvojová aktivita
C	C.1	C.1.1 Snížení znečištění životního prostředí.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zavedení veřejných brigád pro obyvatele obcí inspirace a příp. spolupráce s akcí Uklidme Česko. 2. Nákup a redistribuce odpadkových košů ve všech členských obcích. 3. Kontrola dodržování zákazu vjezdu motorových vozidel do zelených zón na území mikroregionu.
		C.1.2 Podpora vzdělávání v oblasti životního prostředí.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapojení mikroregionu do Národní sítě Zdravých měst ČR (NSZM ČR). 2. Tvorba a distribuce naučných tabulí. 3. Vznik a následná propagace besed o životním prostředí střídavě ve všech členských obcích ve spolupráci s NSZM ČR.
		C.1.3 Podpora třídění odpadu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koupě a redistribuce odpadkových košů na tříděný odpad. 2. Zmapování rozmístění kontejnerů na tříděný odpad v členských obcích. 3. Nákup kontejnerů na bio odpad. 4. Osvěta v oblasti třídění odpadu.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje C (II. část)

Oblast	Priorita	Opatření	Rozvojová aktivita
C	C.2	C.2.1 Revitalizace náměstí.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udržování současného stavu v okolí kostela v Moravských Knínicích. 2. Výsadba zeleně v okolí náměstí ve Veverské Bítýšce. 3. Revitalizace náměstí Osvobození v Kuřimi. 4. Výsadba zeleně na náměstí 1. května v Kuřimi, jako přirozená zábrana od silnice.
		C.2.2 Podpora parků.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Revitalizace parku u nádraží v Kuřimi. 2. Údržba a možnost rozšíření parčíku vedle OÚ v Chučicích. 3. Údržba parčíku vedle kostela v Moravských Knínicích

Zdroj: vlastní zpracování

7 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Předpoklad zahájení realizace navrhovaného strategického plánu je 1. 1. 2016. Implementační část práce navrhuje šest aktivit z akčního plánu, které lze uskutečnit během roku 2016, tedy do jednoho roku od zahájení strategie.

7.1 Akční plán mikroregionu Kuřimka pro rok 2016

Diplomová práce je omezena na stanovení šesti konkrétních rozvojových projektů. Navrženy jsou dva projekty pro každou ze tří rozvojových oblastí. Projekty byly vybrány na základě předchozích analýz, vyhodnocení aktuálních potřeb a možností mikroregionu. Projekty jsou zpracovány ve formě projektové fiše s ohledem na strukturu tvorby aktivit akčního plánu dle Škrabala (2006).

Za **oblast rozvoje A** byly vypracovány návrhy rozvojových projektů pro aktivity Zavedení autobusové zastávky u sídliště Díly pod svatým Jánem v Kuřimi, ve směru Brno – Kuřim a Rekonstrukce silnice II/386.

Tabulka 21: Návrh projektu Zavedení autobusové zastávky u sídliště Díly pod svatým Jánem v Kuřimi, ve směru Brno – Kuřim

Název projektu	Zavedení autobusové zastávky u sídliště Díly pod svatým Jánem v Kuřimi, ve směru Brno - Kuřim.
Název oblasti rozvoje	A: občanská vybavenost a infrastruktura
Název priority rozvoje	A.1: Zlepšení kvality občanské vybavenosti.
Název opatření	A.1:3: Rozšíření občanské vybavenosti.
Cíl projektu	Autobusová zastávka ve směru na Brno v blízkosti sídliště Díly pod svatým Jánem v Kuřimi zavedena.
Určení odpovědnosti	<u>MÚ Kuřim</u> , Jungmannova 968, 664 34 Kuřim Drago Sukalovský, Tel.: 541 422 301
Spolupracující subjekty	Společnost zajišťující výrobu dopravního značení, výrobce autobusových zastávek, IDSJMK.
Předpokládaná finanční náročnost	Předpokládané náklady činí 600 000 Kč.
Potencionální zdroje	Rozpočet města Kuřimi.
<p>Popis projektu</p> <p>Město Kuřim je v současné době velmi atraktivním místem pro bydlení. Důsledkem je neustálá výstavba nových domů v Kuřimi. Zvyšujícím se počtem obyvatel však rostou i nároky na občanskou vybavenost. V realizovaném průzkumu diplomové práce respondentům chybí autobusová zastávka v Kuřimi u nového sídliště Díly pod svatým Jánem ve směru Brno - Kuřim.</p> <p>Autobusovou zastávku ve směru od Brna by bylo vhodné postavit za kruhový objezd,</p>	

v oblasti nově vzniklé komerční zóny, na začátku města Kuřim. Zastávka bude na znamení, autobus zastaví jen na vyžádání cestujících. Pro zavedení zastávky je nutné vybudovat tzv. záliv pro autobus, kde bude vůz stavět. Je nezbytné upravit povrch zastávky, postavit zastávku, zajistit ve spolupráci s dopravním podnikem informační ceduli spolu s jízdním řádem. Ze zákona je také nutné zastávku osvětlit a mít bezpečný přístup k zastávce. Přístup zajistí nedaleký nově zrekonstruovaný osvětlený přechod pro chodce z jedné strany a přechod u kruhového objezdu směrem k benzinové pumpě ze strany druhé. Celkové předběžné náklady jsou po konzultaci se zastupitelem města Kuřimi vykalkulovány na 600 000 Kč.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 22: Návrh projektu Rekonstrukce silnice II/386

Název projektu	Rekonstrukce silnice II/386 úsek: Kuřim – Moravské Knínice v délce 1 km
Název oblasti rozvoje	A: občanská vybavenost a infrastruktura
Název priority rozvoje	A.2: Zlepšení stavu komunikací.
Název opatření	A.2.1: Zlepšení stavu silnic na území mikroregionu.
Cíl projektu	Komunikace II/386 v úseku Kuřim – Moravské Knínice opravena, bezpečnost silničního provozu zvýšena.
Určení odpovědnosti	<u>Mikroregion Kuřimka</u> . Předseda Drago Sukalovský. Tel.: 541 422 301; e-mail: sukalovsky@kurim.cz
Spolupracující subjekty	OÚ členských obcí, ŘSD ČR, Správa a údržba silnic JMK.
Předpokládaná finanční náročnost	Předpokládané náklady dle návrhu Správy a údržby silnic JMK.
Potencionální zdroje	Rozpočty obcí, státní rozpočet. Možnost počkat na výzvu a pokrýt tak z části finanční náklady z dotací EU, situace je však naléhavá a je vhodné ji řešit co nejdříve.

Popis projektu

Silnice 386 II. třídy spojuje všechny čtyři členské obce mikroregionu Kuřimka. Dopravní intenzita je podle studie města Kuřim 3,3 až 7,3 tisíc vozidel, z toho 1,2 tisíc nákladních vozidel. V Kuřimi se silnice napojuje na I/43, nejzatíženější dvou pruhovou komunikaci v Jihomoravském kraji. Za Kuřimí směrem na Veverskou Bítýšku neodpovídá šířkové uspořádání komunikace platným předpisům, ani stávajícím dopravním potřebám. Silnice je pod vedením Správy a údržby silnic Jihomoravského kraje.

Projekt je omezen na úsek Kuřim – Moravské Knínice, dlouhý 1 km. Obyvatelé mikroregionu jsou výrazně nespokojeni se stavem silnic. Je potřeba komunikaci rozšířit, zpevnit kraje vozovky a opravit povrch silnic tzv. záplatováním. Projekt by bylo vhodné realizovat současně s úpravou cyklotrasy, která by měla vést podél stejného úseku silnice. Je nezbytné podat podnět na Správu a údržbu silnic JMK a situaci řešit.

Zdroj: vlastní zpracování

Za **oblast rozvoje B** byly vypracovány návrhy rozvojových projektů pro aktivity Úprava cyklotrasy č. 5231 a Vznik venkovního fitness parku v Kuřimi.

Tabulka 23: Návrh projektu Úprava cyklotrasy č. 5231

Název projektu	Úprava cyklotrasy č. 5231 úsek: Kuřim – Moravské Knínice
Název oblasti rozvoje	B: cestovní ruch a volnočasové aktivity
Název priority rozvoje	B.1: Rozvoj cestovního ruchu.
Název opatření	B.1.1: Úprava cyklotrasy č. 5231.
Cíl projektu	750 m bezpečné cyklotrasy v úseku Kuřim – Moravské Knínice vybudováno.

Určení odpovědnosti	<u>OÚ Moravské Knínice</u> Kuřimská 99 664 34 Moravské Knínice František Kšica Tel.: 530 350 418	<u>MÚ Kuřim</u> Jungmannova 968 664 34 Kuřim Drago Sukalovský Tel.: 541 422 301
Spolupracující subjekty	MÚ Kuřim, OÚ Moravské Knínice, externí společnost na vypracování žádosti o dotaci z EU, Klub českých turistů.	
Předpokládaná finanční náročnost	Předpokládané náklady činí 1 897 500 Kč.	
Potencionální zdroje	ROP JV, oblast podpory: 1.4 - Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu.	
<p>Popis projektu</p> <p>Cyklostezka vede z Brna, přes Mokrou Horu, Jehnice, Českou do Kuřimi a následně propojuje všechny členské obce mikroregionu Kuřimka. Konec cyklostezky je ve Veverské Bítýšce, kde je možnost napojit se na tzv. Pražskou stezku, která je součástí mezinárodní sítě cyklotras Euro Velo nebo další cyklotrasy v okolí Brna. Cyklotrasa na území mikroregionu Kuřimka má své téma, je vedena po trase bývalé železnice, projekt se jmenuje „Po stopách zaniklých železnic“.</p> <p>V současnosti vede úsek Kuřim – Moravské Knínice po frekventované silnici II. třídy, území je zaznačeno v Příloze E. Komunikace je úzká a spolu s motorovými vozidly je pohyb cyklistů po silnici velmi nebezpečný. Díky tomuto úseku celkově ztrácí cyklotrasa na popularitě a stává se méně bezpečnou.</p> <p>Hlavním cílem oblasti podpory 1.4 ROP Jihovýchod je <i>vybudovat hustou síť vhodně umístěných bezpečných cyklostezek v sídlech i v krajině včetně související infrastruktury</i></p>		

a také zvýšit bezpečnost chodců v urbanizovaných prostorech (Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod). Zpracovaný projekt je možné předložit jako žádost o finanční podporu z Evropských fondů. Projekt navrhuje vybudovat cyklostezku podél silnice. Jedná se o úsek 750 metrů dlouhý.

Cyklostezka slouží všem obyvatelům mikroregionu, ale také turistům. Trasa vede krásnou přírodou a protíná ji také naučné stezky v Mokrém Hoře, Kuřimi a Moravských Knínicích.

Stavební náklady cyklostezek závisí na několika faktorech, především na povrchu komunikace. Průměrná cena cyklotrasy s asfaltovým povrchem je dle Cyklistiky Krnov 810 Kč za m². Navrhovaná výstavba je dlouhá 750 metrů a jedná se o stezku 3 metry širokou. Předpokládané průměrné náklady jsou tedy odhadovány na 1 822 500 Kč. Další spojené náklady jsou s odkoupením pozemku. Projekt navrhuje výstavbu cyklotrasy ve směru Kuřim – Brno, kde v současnosti patří pozemky v blízkosti silnice soukromníkům. 1 m² orné půdy se v okolí města Kuřim pohybuje okolo 30 – 35 Kč. Bude potřeba odkoupit 2 250 m². Odhadovaná cena za vykoupení pozemků je 75 000 Kč.

Cyklotrasa bude mít pozitivní přínos také pro společnosti, které sídlí v řešeném úseku, protože zaměstnancům se zjednoduší přístup do zaměstnání.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 24: Návrh projektu Venkovní fitness park v Kuřimi

Název projektu	Vznik venkovní fitness parku v Kuřimi
Název oblasti rozvoje	B: cestovní ruch a volnočasové aktivity
Název priority rozvoje	B.3: Rozšiřování nabídky volnočasových aktivit.
Název opatření	B.3.1: Rozšíření nabídky a infrastruktury sportovních aktivit.
Cíl projektu	Venkovní fitness park v Kuřimi je postaven a zpřístupněn pro širokou veřejnost.

Určení odpovědnosti	<u>MÚ Kuřim</u> , Jungmannova 968, 664 34 Kuřim Drago Sukalovský, Tel.: 541 422 301
Spolupracující subjekty	Mikroregion Kuřimka, firma zajišťující nářadí a nástroje.
Předpokládaná finanční náročnost	Předpokládané náklady činí 75 000 Kč.
Potencionální zdroje	Rozpočet města Kuřim, zdroje mikroregionu.
<p>Popis projektu</p> <p>Moderním trendem jsou v současné době venkovní fitness parky. Jedná se o menší park, ve kterém jsou umístěny stroje a další vybavení sloužící ke cvičení. Venkovní fitness je určeno pro všechny věkové kategorie a kombinuje sport, zábavu a pobyt na čerstvém vzduchu. Jedná se o zajímavou alternativu klasické posilovny, která je zdarma. V oblíbenosti je především u mladých lidí.</p> <p>Vhodným místem pro realizaci fitness parku je okolí rybníka Srpku v Kuřimi. Město Kuřim nyní investuje do revitalizace rybníku a jeho okolí. Obyvatelé zde tráví svůj volný čas. Město je dostupné pro všechny členské obce mikroregionu, lze dojet také po cyklotrase č. 5231 procházející celým mikroregionem.</p> <p>V současné době existuje mnoho firem nabízející buď celkovou realizaci fitness parku dle velikosti nebo možnost nakoupit jednotlivé stroje. Na každém stroji je cedulka s popisem, k jakému cviku nářadí slouží a jak jej správně využít.</p> <p>Návrh základních prvků fitness parku je v Příloze F, sestavení prvků včetně cen je uvedeno v Tabulce 25. Všechny prvky pro venkovní fitness jsou vyrobeny z kvalitních materiálů, dřevěné části jsou ošetřeny impregnací, kovové části mají zinkovou vrstvu, která zabraňuje korozi. V budoucnosti lze přikupovat další prvky do fitness parku. K pořizovacím nákladům je připočítána rezerva 3 402 Kč, na spojené administrativní poplatky.</p>	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 25: Návrh základního vybavení venkovního fitness v Kuřimi

Název nástroje	Použití	Cena vč. montáže
Dvojitá lavice	především k posilování břicha, pro dva cvičence	13 453 Kč
Kliky	posilování rukou, pro dva cvičence	3 900 Kč
Schody velké	posilování nohou, strečink	8 345 Kč
Sestava Cubs 2	dvě hrazdy v různých výškách, ručkovací žebřík, svislé žebřiny, dvě šplhací a posilovací tyče	45 900 Kč
Cena celkem		71 598 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, ceny dle nabídky webových stránek Monkeys

Za **oblast rozvoje C**, životní prostředí, byly vypracovány návrhy rozvojových projektů pro aktivity Osvěta v oblasti třídění odpadu a Zapojení mikroregionu Kuřimka do Národní sítě Zdravých měst.

Tabulka 26: Návrh projektu Osvěta v oblasti třídění odpadu

Název projektu	Osvěta v oblasti třídění odpadu
Název oblasti rozvoje	C: životní prostředí
Název priority rozvoje	C.1.: Podpora ochrany přírodního bohatství.
Název opatření	C.1.3: Podpora třídění odpadu.
Cíl projektu	Mikroregion Kuřimka třídí odpad ve vyšší míře.

Určení odpovědnosti	<u>Mikroregion Kuřimka</u> . Předseda Drago Sukalovský. Tel.: 541 422 301; e-mail: sukalovsky@kurim.cz
Spolupracující subjekty	OÚ všech členských obcí.
Předpokládaná finanční náročnost	Předpokládané náklady výtisku letáků činí 3 625 Kč.
Potencionální zdroje	Rozpočty členských obcí. Finanční zdroje mikroregionu. Sponzoring.
<p>Popis projektu</p> <p>V současnosti produkuje společnost čím dál více odpadu. Projekt je zaměřen na domácnosti na území mikroregionu Kuřimka. Projekt bude realizován formou informačních letáčků, které objasní členům domácností nejasnosti ohledně třídění odpadu a naučí obyvatele jak správně nakládat s různými druhy odpadu. Cílem je zvýšit počet domácností, které odpad třídí. Projekt podpoří společnou snahu šetřit životní prostředí, ve kterém žijeme.</p> <p>Letáček bude z recyklovaného papíru. Na jedné straně bude motto: „Má to smysl, třídíte odpad“ spolu se zajímavostmi ohledně třídění odpadu. Na první straně bude také uveden kontakt na osobu, na kterou se občané mohou obrátit v případě jakýchkoliv konkrétních dotazů v oblasti třídění odpadu. Na druhé straně letáčku bude mapa obce s vyznačenými místy, kde se nachází kontejnery na tříděný odpad a tabulka, do jaké popelnice patří jaký odpad. Návrh první strany letáčku je umístěn v Příloze G.</p> <p>Při tisku 5 000 ks letáčků je cena jednoho letáčku 0,72 Kč včetně DPH. Celkové náklady pro tisk letáčků jsou 3 625 Kč (Poitn4me). Dále bude potřeba spolupráce obecních úřadů obce a odboru životního prostředí na městském úřadě v Kuřimi, kde bude vybrán konzultant pro veřejnost, který bude s kontaktem vytištěn na letáčku.</p> <p>Na projekt by měla navazovat další fáze, vznik informačních tabulí a předmětů z tříděného materiálu v blízkosti sběrných kontejnerů.</p>	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 27: Návrh projektu Zapojení mikroregionu Kuřimka do Národní sítě Zdravých měst

Název projektu	Zapojení mikroregionu Kuřimka do Národní sítě Zdravých měst
Název oblasti rozvoje	C: životní prostředí
Název priority rozvoje	C.1.: Podpora ochrany přírodního bohatství.
Název opatření	C.1.2: Podpora vzdělávání v oblasti životního prostředí.
Cíl projektu	Mikroregion Kuřimka je členem Národní sítě Zdravých měst.
Určení odpovědnosti	<u>Mikroregion Kuřimka</u> , Předseda Drago Sukalovský. Tel.: 541 422 301; e-mail: sukalovsky@kurim.cz
Spolupracující subjekty	OÚ všech členských obcí
Předpokládaná finanční náročnost	Pouze administrativní a časová náročnost.
Potencionální zdroje	Vnitřní zdroje mikroregionu Kuřimka.
Popis asociace <i>Národní síť Zdravých měst ČR (NSZD ČR) je asociace sdružující města, obce a regiony, které realizují v prostředí ČR mezinárodní Projekt Zdravé město. Tato asociace je certifikována ze strany Světové zdravotní organizace (WHO) jako kvalitní realizační platforma Projektu Zdravé město WHO v ČR. Zdravá města, obce a regiony systematicky podporují kvalitu veřejné správy, kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, ptají se svých obyvatel na jejich názory. V roce 1988 iniciovala Světová zdravotní organizace OSN mezinárodní Projekt Zdravé město a k jeho</i>	

realizaci přizvala nejvýznamnější evropské metropole. Za více než patnáct let trvání projektu v Evropě vzniklo 1300 Zdravých měst ve 30 zemích. Základním cílem této aktivity je podpořit na úrovni měst, obcí a regionů realizaci mezinárodně uznávaných hodnot: zdraví, udržitelný rozvoj a kvalitu života. Síťová spolupráce umožňuje členům NSZM sdílet zkušenosti a dobrou praxi v nejrůznějších oblastech jejich rozvoje. Hlavním nástrojem postupu Zdravého města, obce či regionu je metoda kvality ve veřejné správě místní Agenda 21. Členská základna NSZM se každoročně rozrůstá, územně má asociace vliv na více než 50 % populace ČR (Národní síť Zdravých měst ČR).

Popis projektu

NSZM mikroregionům nabízí bezplatnou distribuci informací, jedná se o různé sdílené akce, projekty a případné granty. Mikroregion se může zdarma účastnit celostátních konferencí a školení, sdílet tak praxi a zkušenosti ostatních.

Členové Národní sítě Zdravých měst platí paušální částku jedenkrát za rok. Mikroregion, jehož členská obec 2. stupně již členem sítě je, je od poplatku osvobozena. V případě mikroregionu Kuřimka je členem sítě město Kuřim, z tohoto důvodu je členství mikroregionu bez poplatku.

Mikroregion musí splnit následující kroky pro vstup do asociace NSZM ČR:

- Valná hromada musí schválit členství v NSZM ČR a Deklaraci Zdravého mikroregionu.
- Rada mikroregionu pověří odpovědného politického zástupce a zvolí pracovníka, který bude zodpovědný za odborně správnou realizaci, tzv. koordinátor.
- Odeslání všech podkladových materiálů pro vstup do asociace.

Veškeré informace ohledně asociace jsou k nalezení na webových stránkách www.nszm.cz.

Zdroj: vlastní zpracování

8 DOPORUČENÍ A ZÁVĚR

Strategické dokumenty jsou účelným a efektivním nástrojem rozvoje území. Díky konkrétnímu plánu a koordinaci rozvojových aktivit je zajištěna vyváženost rozvoje mikroregionu. Strategický plán je živým dokumentem. Velmi důležitá je především každoroční aktualizace a návrh nového akčního plánu, z důvodu dosažení stanovených strategických cílů a komplexního rozvoje území. Téma strategického plánování by mělo být projednáváno na společných schůzích managementu mikroregionu. Autorka doporučuje stanovit dvě stěžejní schůze na podzim každého roku. Na prvním jednání bude diskutována aktuální situace v mikroregionu, případné změny, akutní problémy a bude vyhodnoceno plnění akčního plánu současného roku. Součástí budou také návrhy akčního plánu na rok následující a případné úpravy strategického dokumentu. Na druhém zasedání se návrhy opět prodiskutují, připomínkují a stanoví se aktualizovaný strategický plán a nový akční plán.

Cílem diplomové práce byl návrh strategického plánu pro mikroregion Kuřimka. V teoretické části práce byla zpracována literární rešerše, kde je problematika práce ukotvena pomocí odborné literatury. V praktické části práce byla provedena situační analýza, kvantitativní průzkum a analýza SWOT, na základě kterých byla zpracována strategická a implementační část práce. Navrhované rozvojové projekty se snaží využít silných stránek území a příležitostí vnějšího prostředí.

V rámci návrhu strategického plánu byly vyhodnoceny tři oblasti rozvoje: občanská vybavenost a infrastruktura, cestovní ruch a volnočasové aktivity a životní prostředí. Tyto tři oblasti byly zvoleny na základě vyhodnocení výsledků všech předchozích kapitol a také dle aktuální potřeby a možností území. Implementační část práce doporučuje návrh šesti rozvojových projektů z akčního plánu, které je mikroregion schopen realizovat během prvního roku implementace strategického plánu, tedy v roce 2016.

Seznam použité literatury

- DENNING, B. *Making strategic planning work in practise*. 1. vyd, Oxford: Pergamon Press, 1989, 137 s. ISBN 0-08-037408-5.
- FOTR, J. *Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 381 s., ISBN 978-80-7179-926-9.
- HRNČIAROVÁ, T. – MACKOVČIN, PETER – ZVARA, I. et al. *Atlas krajiny České republiky*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2009, 332 s. ISBN 978-80-85116-59-5.
- JÁNSKÝ, J. *Regionální management*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, 113 s. ISBN 978-80-7375-777-9.
- KNOLL, V. – KNOLL, J. *Svazek nebo sdružení a další formy spolupráce obcí*. Česko. MMR: AgAkcent, 2002, 47 s. ISBN: 80-903093-2-1.
- KOHOUT, P. *Regionální rozvoj - regionální politika*. 1. vyd. Kladno: Vyšší odborná škola územně-správní a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, 2013, 67 s. ISBN 978-80-904859-7-6.
- LEVICKI, C. *Strategy workout*. 3. Vyd. Glasgow: Bell & Bain Ltd, 2003, 342 s. ISBN 0 273 65912 X
- MAIER, K. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MINAŘÍK, B. *Statistika I pro ekonomy a manažery: začínáme ve statistice: popisná statistika*. Brno: Mendelova univerzita 1997. 159 s. ISBN 80-7157-166-0.
- PÁPOL, T. – PAVLAS, M. a kol. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.
- PAVLÍK, M. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.
- PERLÍN, R. – BIČÍK, I. *Strategický plán mikroregionu: metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích*. Praha: Přírodovědecká

fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2006. ISBN 80-903813-1-6.

PUNCH, K. *Úspěšný návrh výzkumu*. Praha: portál 2008. 232 s. ISBN: 978-80-7367-468-7.

STAŇKOVÁ, A. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. Vyd. 1 V Praze: C.H. Beck, 2007, 199 s. ISBN 978-80-7179-926-9.

ŠKRABAL, I. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1. Vyd. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 2006, 182 s. ISBN 80-86902-39-0.

TYLL, L. *Podniková strategie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2014. 275 s. ISBN 978-80-7400-507-7.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Právní normy

Sdělení Ministerstva životního prostředí č. 81/2008 Sb., o evropsky významných lokalitách, které byly zařazeny do evropského seznamu.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Nový stavební zákon.

Zákon č. 248/2000 Sb., na podporu regionálního rozvoje.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

Internetové zdroje

BRNĚNSKÁ PŘEHRADA [online]. © 2009–2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: http://www.brnenskaprehrada.cz/p_dopr_2.html

JIHOMORAVSKÝ KRAJ. CYKLO Jižní Morava [online]. © 20010–2015 [cit. 2015-4-30]. Dostupné z: <http://www.cyklo-jizni-morava.cz/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze, vybrané statistické údaje za obec.

[online]. © 2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?&cislotab=MOS%20ZV01&kapitola_id=5&str=tabdetail.jsp&voa=tabulka

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Věkové složení obyvatelstva v obcích Jihomoravského kraje. [online]. © 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/xb/vekove_slozeni_obyvatelstva

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Databáze demografických údajů za obce ČR. [online]. © 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

CYKLISTIKA KRNOV. Co ovlivňuje cenu cyklostezky?. [online]. © 2010 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.cyklistikakrnov.com/Clanky/10/co-ovlivnuje-cenu-cyklostezky.htm>

DANĚK, P. – MĚSTO KUŘIM. *Strategický plán rozvoje města Kuřimi*. 2006, aktualizace 2013 [online]. [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.kurim.cz/cs/samosprava/rozvoj-mesta/strategicky-plan-rozvoje-mesta-sprm-2013.html>

DEMOPAEDIA. *Ekonomicky aktivní obyvatelstvo* [online]. © 2010 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: http://cs-ii.demopaedia.org/wiki/Ekonomicky_aktivn%C3%AD_obyvatelstvo

CHUDČICE. Oficiální stránky obce [online]. © 2000 - 2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.chudcice.cz/>

INTEGROVANÝ DOPRAVNÍ SYSTÉM JIHOMORAVSKÉHO KRAJE. *Jízdní řády IDSJMK*. [online]. [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.idsjmk.cz/linky.aspx>

JIŽNÍ OBCHVAT. Severní spojka nebo jižní obchvat? [online]. © 2009-2013 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.jizniobchvat.cz/potrebuje-kurim-obchvat-.html?id=162>

LABOUNKOVÁ, V. – ROHREROVÁ, L. *Ekonomicky slabé mikroregiony v Jihomoravském kraji* In: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje [online]. 2005 [cit. 2015-4-5]. Dostupné z:
<http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnipolitika/Mikroregiony/MikroregionyJm>

Kraje/2005/Ekonomicky_slabe_oblasti.pdf

LEARN MARKETING. Free marketing reference site. [online]. [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.learnmarketing.net/smart.htm>

METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Územní průmět indikátorů. [online]. © 2008 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/148.html>

MĚSTO KUŘIM. Oficiální stránky města [online]. © 2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.kurim.cz/>

MĚSTO KUŘIM. Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Mikroregion Kuřimka. [online]. © 2015 [cit. 2015-4-20]. Dostupné z: <http://www.kurim.cz/cs/obcan/rozvoj-mesta/mikroregion-kurimka.html>

MĚSTO KUŘIM. Stanovy dobrovolného svazku obcí, mikroregion Kuřimka. [online]. © 2015 [cit. 2015-4-20]. Dostupné z: <http://www.kurim.cz/cs/obcan/rozvoj-mesta/mikroregion-kurimka.html>

MĚSTO KUŘIM. Strategický plán rozvoje města Kuřimi. [online]. © 2015 [cit. 2015-4-20]. Dostupné z: <http://www.kurim.cz/cs/samosprava/rozvoj-mesta/strategicky-plan-rozvoje-mesta-sprm-2013.html>

MIKROREGION KUŘIMKA. Oficiální stránky mikroregionu [online]. © 2010–2011 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.kurimsko.eu/>

MIKROREGION KUŘIMKA. Strategie území správního obvodu ORP Kuřim [online]. © 2010–2011 [cit. 2015-5-5]. Dostupné z: <http://www.kurimsko.eu/formular/strategie-uzemi-spravniho-obvodu-orp-kurim-0>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. [online]. © 2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Mikroregiony a místní akční skupiny [online]. © 2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>

MONKEYS. Workoutová hřiště. [online]. © 2007 – 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.monkeys.cz/workoutova-hriste-venkovni-fitness-c151>

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. MonumNet [online]. © 2003-2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>

NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR. [online]. © 2015 [cit. 2015-4-30]. Dostupné z: <http://www.nszm.cz/index.shtml>

NATURA 2000, AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY. Evropsky významné lokality v České republice. [online]. © 2006 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: [http://www.nature.cz/natura2000-](http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=seznam&quickfilter=3&show_all=0)

[design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=seznam&quickfilter=3&show_all=0](http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=seznam&quickfilter=3&show_all=0)

OBEC MORAVSKÉ KNÍNICE. Oficiální stránky obce [online]. © 2015 [cit. 2015-4-25]. Dostupné z: <http://www.moravskekninice.cz/>

POIN4ME. *Tisk online snadno a rychle* [online]. © 2011-2015 [cit. 2015-05-9]. Dostupné z: <http://www.point4me.com/cs/online-tisk-letaky-neskladane>

PŘÍRODA VELKOBÍTEŠSKA, *Chráněná území v okolí Velké Bíteše* [online]. © 2007 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.zsbites.cz/priroda/cz/index.htm>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, Mapový server. [online]. © 2011 – 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/mikro/index.php?#c=3608033%252C5462730&z=5&l=ajax_mikro,ajax_mikro_plochy&p=&

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, *Mikroregiony* [online]. © 2012-2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI JIHOVÝCHOD. *Oblasti dotace ROP Jihovýchod*. [online]. © 2012-2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z:
<http://www.jihovychod.cz/pro-zadatele/oblasti-dotace/dostupnost-dopravy/cyklostezky-bezbarierove-krizovatky>

ROZPOČET OBCE. *Kontrolujte rozpočet své obce* [online]. [cit. 2015-4-25]. Dostupné z:
<http://www.rozpocetobce.cz/>

SVAZ CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ [online]. © 2009-2012 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z:
<http://zlobice.schok.cz/>

ŠAFÁŘOVÁ, B. – ŠKRABAL, I. *Mikroregiony a místní akční skupiny*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. © 2015 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>

ŠTYGLEROVÁ, T. – ŠIMEK, M. *Stárnutí obyvatelstva, aktualizace projekce ČSÚ 2009*. [online]. [cit. 2015-4-5]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/czso/kulaty_stul-_starnuti_obyvatel_ceske_republiky_prezentace20120131

VEVERSKÁ BÍTÝŠKA. *Oficiální stránky obce* [online]. [cit. 2015-4-25]. Dostupné z:
<http://www.obecveverskabityska.cz/>

Seznam grafů

Graf 1: Zkušenosti s čerpáním finančních zdrojů mikroregionů a MAS.....	15
Graf 2: Využití ploch na území mikroregionu Kuřimka (data k 31. 12. 2013).....	40
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Kuřimka	44
Graf 4: Vývoj bilance rozpočtů členských obcí mikroregionu Kuřimka (data k 31.12.)	59
Graf 5: Vyhodnocení otázky č. 1.....	65
Graf 6: Vyhodnocení otázky č. 2.....	66
Graf 7: Vyhodnocení otázky č. 3.....	67
Graf 8: Vyhodnocení otázky č. 4.....	68
Graf 9: Vyhodnocení otázky č. 5.....	69
Graf 10: Vyhodnocení otázky č. 6.....	70
Graf 11: Vyhodnocení otázky č. 7.....	71
Graf 12: Vyhodnocení otázky č. 8.....	72
Graf 13: Vyhodnocení otázky č. 9.....	73
Graf 14: Vyhodnocení otázky č. 10.....	74
Graf 15: Vyhodnocení otázky č. 11.....	75
Graf 16: Vyhodnocení otázky č. 12.....	76
Graf 17: Vyhodnocení otázky č. 13.....	77

Seznam obrázků

Obrázek 1: Efektivní řízení města	19
Obrázek 2: Hierarchie návrhové části strategického plánování.....	28
Obrázek 3: Oblasti rozvoje	83
Obrázek 4: Priority a strategické cíle rozvoje.....	84

Seznam tabulek

Tabulka 1: Souvislost specifických otázek a otázek v dotazníku	31
Tabulka 2: Charakteristika členských obcí	34
Tabulka 3: Využití území mikroregionu Kuřimka (v ha).....	41
Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel mikroregionu Kuřimka (data k 31.12.).....	44
Tabulka 5: Migrační přírůstek obyvatelstva v mikroregionu Kuřimka (data k 31.12.)	45
Tabulka 6: Struktura obyvatel mikroregionu Kuřimka (data k 31. 12. 2013).....	46
Tabulka 7: Občanská vybavenost v členských obcích mikroregionu Kuřimka.....	48
Tabulka 8: Nezaměstnanost v mikroregionu Kuřimka k únoru 2015	53
Tabulka 9: Typ hospodářských činností v mikroregionu Kuřimka.....	54
Tabulka 10: Právní formy hospodářských činností v mikroregionu Kuřimka.....	55
Tabulka 11: Rozbor rozpočtů členských obcí mikroregionu Kuřimka za rok 2013	57
Tabulka 12: Rozpočet členských obcí na jednoho obyvatele	60
Tabulka 13: Analýza SWOT (I. část).....	80
Tabulka 14: Analýza SWOT (II. část).....	81
Tabulka 15: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje A (I. část)	85
Tabulka 16: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje A (II. část).....	86
Tabulka 17: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje B (I. část)	87
Tabulka 18: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje B (II. část).....	88
Tabulka 19: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje C (I. část)	89
Tabulka 20: Rozvojové opatření a konkrétní aktivity pro oblast rozvoje C (II. část).....	90
Tabulka 21: Návrh projektu Zavedení autobusové zastávky u sídliště Díly pod svatým Jánem v Kuřimi, ve směru Brno – Kuřim.....	92
Tabulka 22: Návrh projektu <i>Rekonstrukce silnice II/386</i>	93
Tabulka 23: Návrh projektu Úprava cyklotrasy č. 5231	94
Tabulka 24: Návrh projektu Venkovní fitness park v Kuřimi.....	96
Tabulka 25: Návrh základního vybavení venkovního fitness v Kuřimi	98
Tabulka 26: Návrh projektu Osvěta v oblasti třídění odpadu	98

Tabulka 27: Návrh projektu Zapojení mikroregionu Kuřimka do Národní sítě Zdravých měst.....	100
---	-----

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník

Příloha B: Poloha mikroregionu Kuřimka a členských obcí

Příloha C: Návrhy dvou variant řešení výstavby silnice R43

Příloha D: Turistické trasy na území mikroregionu Kuřimka

Příloha E: Nebezpečný úsek cyklotrasy č. 5231

Příloha F: Prvky fitness parku v Kuřimi

Příloha G: Návrh první strany letáku, třídění odpadu